

WESTERN ROMAN
LASSO
cijena 200 d broj 704

Al Mills
**ŠERIF
U SUKNJI**

Al Mills:

ŠERIF U SUKNJI

**VJESNIKOVA
PRESS
AGENCIJA**

Glavni i odgovorni urednik Milivoj Pašiček
Izdavač: NIŠPRO VJESNIK (v. d. predsjednika
Poslovnog odbora Vjekoslav Koprivnjak) –
OOUR Informativno-revijalna izdanja (direktor
Stevo Maoduš)

Predsjedavajući Savjeta: dr Ivan Krtalić

Adresa redakcije, izdavač i tiskare: 41000 Za-
greb, Avenija bratstva i jedinstva 4

Telefoni: 041/526-099, 515-555 i 519-555

Telex: 21 121 YU VSK

Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.),
Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl.
i odg. urednika), Milivoj Pašiček, Biserka Pupavac
(pomoćnik gl. i odg. urednika)

Tisak: NIŠPRO »Vjesnik«, OOUR Novinska rotaci-
ja i OOUR TM

Urednik: Milivoj Pašiček
Grafički urednik: Ivica Bartolić

Al Mills: ŠERIF U SUKNJI

Copyright: Milivoj Alapić

Recenzija: Božo Stančić

Laso broj 704 izlazi 10. 4. 1987. u nakladi od 66.450 primjeraka

I

Zadihan od brzog jahanja i sunca što ga je dobro oznojilo od Dallasa do ranča »Tri kolta«, Martin Dalay napokon sjaše i skine stetson. Oгледа se, pogleda na pojilo, opazi Jonesa i poviče:

— Pozovi momke da im ispričam što mi se dogodilo u Dallasu!

Krivotoci kauboj, uskoga i šiljatog lica, kimne i pode prema nastambi. Dok je Dalay skidao sedlo vodeći konja prema pojilu, lice mu je bilo zajapureno i crveno. Kapljice znoja izbijale su mu na čelu. Jedva primjetno se smijuljio pri pomisli kakvo će lice napraviti momci kad doznaju najnovije vijesti iz grada.

Prije tri dana nekim je poslom krenuo u Dallas, obavio posao i kao svaki prokleti kauboj zavirio u salun »Carolina«. Zavirio, zafrktao zbog smrada koji se osjećao, žmirkao jer mu je roj muha ulazio u oči i lice. Teškom je mukom progutao prvu čašu viskija. Druga je već tekla brže niz suho grlo. Treća, pa četvrta dovele su ga do toga da bi najradije zagrlio cijeli svijet.

Ludovao je kao nikad. Napio se kao klada i samo se sjeća jutra kad se probudio u ćeliji gradskog zatvora. Glava ga je užasno boljela. Grlo mu bilo kao pergament, oči su ga pekle, a usne bile suhe kao pustinja.

Doista, užasno se osjećao. Još veće je bilo iznenađenje što nije znao kako i zašto se našao u tom prokle-

tom zatvoru. Doduše, sjećao se neke prepirke u salunu. Modrica što ju je osjećao na oku još ga je pekla. To je značilo da je netko upotrijebio šake da bi ga u nešto uvjerio, a u što, to uz najbolju volju nije znao.

Kad se podigao s ležaja teško uzdahnuvši, nije mu bilo teško shvatiti kako je u vlasti zakona. Prekoravao se što je ispao tako glup i pitao se tko ga je tako udesio.

Bio je žedan, pa obliže usne i pogleda prema susjednoj prostoriji.

— Hej, zar nitko neće jednom momku dati vode?! — poviče promuklim glasom.

Osoba koja je sjedila za stolom i čitala neku knjigu kao da nije čula taj očajnički povik žednog čovjeka. Mirno je okrenula novu stranicu, a Dalay prasne od bijesa i zareži:

— Hej, rekao sam da umirem od žeđi!

— Crkni! — začuje lakonski glas iza stola.

Taj prokleti šerif doista ima živce. Kao da ne postoji. Štoviše, još mu se ruga. To je da pukneš od muke! Martin Dalay zatrese rešetkama i vikne:

— Do vraga! Pusti me!

— Kad dode sudac da ti odmjeri kaznu! Do tada zaveži!

Bio je to nekako čudan glas. Bilo je u njemu grubosti, ali kao da je dolazio iz ženskih usta. Sudeći po izgledu, po šeširu koji je bio nemar-

no zabačen na potiljak, po nogama što su bile podignute na stol, taj prokleti šerif se ugodno ljuljao na stolici i čitao neki prokleti romar što je bilo nepojmljivo za Martina Dalaya.

Šerif i knjiga!! Pih! Takvo što, i to na jugu Divljeg zapada, u Dallasu, srcu Teksasa! Doista, nešto što se rijetko vidi. Za Dalayeve pojmove knjige su čitali samo popovi, učitelji, advokati i drugi neradnici, a nikako pravi šerif. I to još, zamislite, u Dallasu!

— Ostavi tu knjigu i daj mi vode! Čuješ li ti mene, šerife? — ljutito poviče Martin i ponovo svom snagom zatrese rešetke.

Tobožnji šerif, a on je to doista i bio, mirno odloži knjigu, podigne prstom šešir s potiljka pa Martin Dalay, kad se okrenuo, zine od čuda. Ispod stetsona crne boje, obrubljenog srebrnom srmom, prosu se slap zlaćane kose. Na bujnim grudima, na haljetku od kože, sjajila je šerifska značka.

Martin Dalay protrlja oči. Pomisli da se još nije rastrijeznio, pa promrmlja:

— Majku mu! Podvalili su mi najgori viski! Čini mi se da nisam pri zdravoj pameti. Da li to sanjam, da li sam lud ili me oči varaju?

Taj šerif, što stoji raskrečenih nogu, nije muškarac već prokleta žen-ska, koja mu se ruga. Gleda ga prezirno, sarkastično i sad mu prilazi noseći bokal s vodom.

No ako je šerif, onda je to lijep šerif! Djevojka i pol! Prava ljepotica modrih ali odlučnih očiju.

— Sad ćeš dobiti vode koliko želiš, protuho! — čuo je mrzovoljan glas. I umjesto da mu pristojno pruži bokal da utaži žeđ, ona na njega pljusne sadržaj i počne se smijati.

— Tako! Sad ćeš se malo i oprati. Smrdiš po viskiju kao tvor.

— Za ovo ćeš mi platiti! — prosik-ta Martin, ali baš nije bio u to sasvim siguran jer je oduvijek poštovao žene. Štoviše, pričalo se da je, što se tiče toga, pravi pravcati džentlmen.

— Pusti me! Što sam učinio? — nastavi on i ljutito je ošine pogledom pa počne sa sebe istresati vodu. Frktao je poput morža. Djevojka se smijala sve dok se na vratima kancelarije nije pojavio neki dugonja u crnom cilindru, očito sudac kojeg je spomenula. Ili, možda, pogrebnik?

— Mary Lou! Što se događa? Zašto si me zvala?

— Gospodine suče — okrene se ona i ozbiljno ga pogleda -- ovom smrdljivcu treba odmjeriti kaznu.

— Što je učinio? — mrzovoljno će sudac pogledavši ga krajičkom oka. Bez pitanja sjedne na njenu stolicu.

— Imaš li neko piće, Lou?

— Ništa!

— Oh, znao sam! Ti si se, djevojko, zarekla da ćeš od Dallasa stvoriti sušni grad. No bojim se da u tome nećeš uspjeti. Dakle, što je taj momak učinio? — ponovo će mrzovoljno sudac Whitney i obliže suhe usne.

Djevojka-Šerif, po imenu Mary Lou, ljutito pogleda Dalaya i počne nabrajati:

— Prvo i prvo, napio se kao svinja i valjao se s onim ženama u salunu »Carolina«. Nakon toga je sišao dolje i potukao se s Mac Hornom. Izvukao je batina, ali mu to nije bilo dosta već je uništio klavir, porazbijao boce za tezgom i...

— Ne nabrajaj više, dušo! — molećivo će sudac. — Sve mi je jasno. Kolika je šteta?

– Gazda kaže stotinjak dolara.
– Dobro! Neka mu to plati, a za narušavanje reda i mira u gradu trideset dolara! Baš sam se sjetio, Mary, da sam kod kuće zaboravio lisnicu. Posudi mi nekoliko dolara.

Prvo suđenje je bilo završeno. Kad je čuo visinu kazne, Martin Dalay je zaurlao:

– Nije pravo, suče! A onaj s kojim sam se potukao? Moramo to platiti po pola.

– Zaveži! – obrecne se na njega ljutito Mary Lou. – On je već svoje platio i odjahao iz grada.

Tako je, evo, završeno suđenje, ali ne i boravak Martina Dalaya u zatvoru. Kad je sudac izišao, taj prokleti šerif u suknji, odnosno farmERICAMA, pride rešetkama i izazovno, s čudnim osmijehom na usnama, pogleda ga i zapita:

– Onda, imaš li ti te pare ili ćeš tu trunuti do sudnjeg dana?

– Misliš li to ozbiljno, glupačo?
– promrmlja ljutito Martin.

– Pazi što govoriš! Ja sam šerif. Zato što si me nazvao glupačom, plaćaš još deset dolara kazne!

– Uh, prokletstvo! – hukne Martin i uhvati se za glavu. –

Onda, imaš li ili nemaš novac da platiš kaznu? – začuje podrugljiv glas.

Što misli ta djevojka? Tko je ona da se ovako ponaša? Tko joj daje pravo da naređuje njemu, Martinu Dalayu, predradniku na najbogatijem ranču u Teksasu?

Pih! Nekakav šerif! I to u suknji! Ha, ha, ha! Da pukneš od smijeha. Do vraga! Što se to događa na tom ušljivom Divljem zapadu? Zar nemaju muškarčinu da obavlja taj posao? Ili su svi odreda proklete kukavice?

Gledao ju je ispod oka, gutao u sebi ljutnju, ali je značka bila zna-

čka i morala se poštovati. Zato mrzovoljno, škripeći zubima, progovori:

– Imam, prokletnice!

Ona se grohotom počne smijati a zatim kroz rešetke ispruži ruku i mirno, pogledavši ga nasmiješenim očima, izusti:

– Daj novac, pa izlazi!

U jednom trenutku bi je uhvatio za tu ruku, privukao sebi, stegnuo kao kliještima. Zatim bi joj iz navlake izvukao kolt i pod prijetnjom oružja naredio da otključa ćeliju. Međutim, to nije bio pravi šerif već nekakav prokleti nadomjestak.

Kao da je osjetila što se događa u njegovoj glavi, ona brzo povuče ruku pa se nasmijulji. Imala je lijepe i bijele zube, kao red bisera, što se nazirao kroz sočne i rumene usne.

– Znam ja te trikove. Ruke k sebi! Baci novac, pa ćemo razgovarati.

Okrenula se i vratila stolu, pa mirno, dok se on žderao od muke, nastavila čitanje.

* * *

Kad je to Martin Dalay ispričao momcima, naravno sve malo uljepšano, teško je uzdahnuo i zabacio stetston na čelo. Onda ih je pogledao i izustio kroz zube, otežući kao pravi Teksašanin.

– Onda, što kažete, momci? Prava furija!

– Do vraga, volio bih vidjeti tu žensku! – usklikne čoravi Bill Parkins.

– Ne zavitlavaš li ti nas, Martine? – oprezno upita Kerkly, dobar momak ali oprezan kad je riječ o nečemu što mu je bilo sumnjivo.

– Eh, baš si nam dobro slagao – granuše drugi kauboji.

Ne pokušavajući da ih razuvjeri, Dalay samo slegne ramenima, priđe postelji, ispruži se i zamisli. Za trenutak sklopi oči i ugleda Mary Lou. Lagano zastenje kad se sjetio kako ga je udarila u stražnjicu i istjerala iz zatvora.

– Ako te još jednom vidim, nećeš se tako brzo izvući!

– Hej, jednom ću ti na isti način vratiti! – bijesno je siktao poniženi Martin popravljajući maramu oko vrata i izgužvani stetson.

– Šerif u suknji! To je da pukneš od smijeha – čuo je glasan smijeh.

– Momci, iduće subote idemo da se osobno uvjerimo u to – predloži Kerkly sumnjičavo. – A sad, pošto se naš predradnik ispružio na postelji i očito liječi mamurluk, na posao! Moramo popraviti ogradu kraj Zmijskog prijevoja. Idemo, momci!

– Hej, stanite! – vikne Dalay. – Tko ovdje zapovijeda? Legao sam na trenutak. Idemo zajedno!

Prije nego što su pojahali konje, Martin svrati u gazdinu kancelariju da bi ga obavijestio o obavljenom poslu. Brett Olden ga dočeka sa smiješkom. Saslušavši ga, kimne pa ustane, znatiželjno ga pogleda i promrsi:

– Čujem da si imao neprilika u Dallasu.

Uh, kako vijesti brzo putuju! Do vraga! Možda gazda još ne zna da ga je uhapsila i stavila iza brave prokleta djevojka što na grudima nosi šerifsku značku! Zato samo kao preko volje mahne rukom i odgovori:

– Ma, ništa. Sitnica!

Međutim, prije nego što je izišao, zastane i zbunjeno se počese po bradi.

– Gazda – upita – da li ste čuli da je Dallas dobio ženskog šerifa?

Rančer, koji je zacijelo o tome više znao od svog predradnika, kimne i lagano se nasmiješi.

– Čini mi se da si zapamtio Mary Lou. Luda djevojka, zar ne? Takva je otkako je poznajem. Znaš li, Dalay, da je njen otac bio savezni šerif?

Martin slegne ramenima i produži prema vratima. Ondje se okrene.

– Idemo popraviti ogradu. Imate li još neki drugi posao?

– Zasad nemam, Martine! Nego, čujem da si već upoznao onu djevojku.

– Jesam.

– I onda?

Predradnik slegne ramenima i zatvori vrata. Začuje gazdino smijuljenje, pa ljutit pojuri niz stube i uzjaše konja. Mamuzne ga do bola, ridan zaništi i krene u galop dižući iza sebe oblak prašine.

Dok je jahao i vjetrić mu je hladio oznojeno lice, još je bio ljutit na djevojku zlaćane kose koja je izabrala tako neobično zanimanje.

Što ju je na to navelo? Ima li doista petlje ili se samo kočoperi s tom značkom na grudima? Odlučio je da to prvom prilikom utvrdi. Nikako nije mogao zaboraviti poniženje koje je doživio u njenoj kancelariji.

Najviše ga je pekao udarac u stražnjicu. Da je bila muško, premda i prokleti šerif, dobila bi metak u prsa ili bi je, u najmanju ruku, pošteno izlemao. Ovako mu preostaje da se osveti na drugi način. Kako, to još nije znao, ali je sigurno da Martin Dalay još nikome nije ostao dužan.

II

Kad je John Lou u okršaju s bandom Reida Bandona bio teško ra-

njen i jedva se dovukao do Dallasa, nitko nije pretpostavljao da će preživjeti. Dobio je dva metka u prsa: jedan kraj srca, a drugi mu je probio pluća. Preživio je zahvaljujući liječniku Cainu, koji je uložio sve svoje znanje da bi spasio saveznog šerifa, te brižnoj njezi kćeri Mary. Međutim, nije to bio onaj čovjek koji je deset godina bio strah i trepet za bandite i drugi ološ što je lunjao tim dijelom Divljeg zapada.

Istanjio se, kao da su mu u tijelu, što je nekad pucalo od snage, presahli svi sokovi. Mary je s tugom promatrala kako kopni.

Živjeli su sami, na manjem ranču nedaleko od grada, sa dva dobra kauboja, koji su Johnu bili prijatelji iz mladenačkih dana. Otkako mu je umrla žena, Lou se izmjenio. Uvukao se u sebe i svu ljubav posvetio kćeri.

Nije bilo ništa neobično što je, poželjevši sina, a dobivši kćer, odgajao djevojku tako da se mogla sukobiti sa surovim životom ovog podneblja. Učio ju je od malih nogu poštenju, učio je da mrzi i prezire kukavice, izdajnike i bandite, da rukuje koltovima s obje ruke, da ih brzo poteže i da se služi vinčesterkom. Tako su prolazile godine. Mary Lou je rasla i stasala u divnu djevojku. Doduše, pomalo čudnu za pojmove čistunaca, ali sasvim u redu za Johna i one ljude koji su vidjeli dalje od nosa.

Kad bi otac odlazio u potjeru za nekim banditom ili bandom, poduku je nastavljao John Gray, stari, olinjali lisac krivih nogu, ljudina dobroćudna lica, koji ju je volio kao kćer, kojeg je pamtila od djetinjstva kao brkajliju nježna lica i oštre, čekinjaste brade. Zaudarao je na duhan, katkad na viski, i za njene

dječje ludorije imao više razumijevanja nego otac.

— Kvariš mi malu — govorio je savezni šerif smiješeći se.

— Ma, je li? Nisam primijetio — cerekao se Gray i nastavljao po svojem, pronašavši s djevojčicom odavno zajednički jezik. Nije bilo ništa neobično da se s njom i poi-gra. Ali kad je bilo vrijeme za učenje, prenosio je na nju svoje bogato znanje.

Mary Lou je dobro pucala, jahala kao prava Amazonka, čitala tragove i osposobljavala se za život koji nikoga nije štedio, učena da bude samostalna i ni o kome ovisna.

Tako su prolazile godine. A onda, kad je jednog dana na ranč stigla vijest da joj je ubijen otac, odjednom je sazrela preko noći i puna gnjeva i mržnje krenula u Dallas da pronade ubojicu.

Pronašla ga je. Bio je to neki James Grave. Ubio je Johna Laua iz potaje, kukavički, dok se brijao. Ispalio mu je u leđa nekoliko metaka, a zatim se mirno vratio u hotel kao da se ništa nije dogodilo.

Kad je Mary stigla u grad i doznala pojedinosti, stisnula je zube a oči su joj planule mržnjom. Odlučnim korakom uputila se prema »Cattemanu«, otvorila udarcem noge pokretna vrata i povikala:

— Grave! Ušljivče, propalico i kukavico što pucaš u leđa, imaš li petlju da mi u lice kažeš zašto si mi ubio oca?!

Imenovani je baš prinio usnama čašu lošeg viskija. Zrikavim očima pogledao je djevojku, zatreptao kapcima i počeo se grohotom smijati.

— Gle, gle! Tigrica na vratima saluna. Hi, hi, hi! Odmagli, mala! Inače...

Bilo je u njegovim riječima prijetnje, ali se Mary nije prestrašila. Zakoračila je prema sredini saluna, s mržnjom ga pogledala i procijedila:

– Nisi mi odgovorio, pa još jednom ponavljam da si vucibatina, propalica i kukavica! Potegni ako smiješ, gade!

Gledao je u nju kao da je luda, slegnuo ramenima i vratio se viski-ju. Međutim, osjetio je tada da ga netko hvata za rame, a zatim je odjeknula pljuska, najveće poniženje koje je mogao doživjeti.

To je već bilo previše. Naglo se okrenuo, pogledao je mutnim, zamagljenim i krvavim očima, te zarežao:

– Što, ti, ti... mala...

Stajala je pred njim prkosna, s ubitačnim plamenom u očima, i čekala da potegne revolver. Bandit i ubojica nije vjerovao očima.

Buljio je u nju glupo, ne shvativši da ona misli ozbiljno.

U salunu je nastala tišina. Svi su sa zebnjom očekivali što će se dogoditi. Nitko se nije postavio na njenu stranu. Stajala je ispred ubojice sama, s čvrstom odlukom da ga ubije, kako bi na očevu grobu mogla reći:

– Tata, ja sam te osvetila!

Tišinu je prekinuo urlik Jamesa Grava. Pojurio je na nju bjesomučno:

– Zar da ti mene udariš?! Platit ćeš mi to! Nije ga dočekala šakom već mu je podmetnula nogu i bandit se našao na podu. Kipteći od mržnje zbog novog poniženja, naglo se nakon pada okrenuo i potegao kolt.

Međutim, za djelić sekunde je Mary Lou bila brža i prasnuo je hitac iz njenoga kolta. Metak se zabio u Graveova prsa. Nije ga željela raniti već ubiti.

Pogodila ga je točno u srce. Sad je bandit bio mrtav, a njen otac osvećen.

Zatim je mirno stavila kolt u koricu, prezirno pljunula kao što to čine pravi Zapadnjaci, ironično odmjerila strašljivce oko sebe i krenula prema vratima.

Ispratio ju je žagor, uzvici priznanja, ali je ona već koračala prema sučevoj kući da mu ispriča kao je upravo ubila Jamesa Gravea.

Budući da Dallas u to vrijeme nije imao šerifa, građani odlučili su da joj ponude taj posao. Tako je Mary Lou postala prva žena-šerif u Teksasu.

III

Jednoga kasnog poslijepodneva, još dok je sunce neumoljivo pržilo Dallas i kao da nije mislilo na početak iza planine Holy Cross, u gradu se zaustavila poštanska kočija. Stigla je kao i obično u oblaku prašine, uz tandrkanje i škripu nepodmazanih kotača i zaustavila se u središtu grada.

Iz kočije iziđoše samo dva putnika. Pratilac skoči da im pomogne oko prtljage. Jedan od njih, visok i stasit muškarac, obučen u odijelo najnovijega kroja, odbije uslugu.

Bio je to čovjek širokih ramena, crnih očiju, preplanula lica, istaknute odlučne brade i nosa koji je više od svega govorio o njegovom porijeklu.

Otkud u Dallasu Indijanac, i još ovako obučen? Nije bio odrpanac i jadnik kao njegovi suplemenjaci iz rijeke Palo Pinto, gdje se u pješčanom bespuću i kamenju nalazio istoimeni indijanski rezervat.

Dok je maramicom brisao znoj i prašinu s lica, znatizeljno se ogledavao, pa onda zagrabio dugim ko-

racima prema hotelu, probudio usnalog portira i zatražio sobu.

— Može li se čovjek negdje okupati? — upita glasom promuklim od prašine što ju je progutao na dugom putu.

— Može, ali je pitanje ima li tople vode — nasmijulji se čovječuljak za tezgom i znatiželjno pogleda neobičnog putnika. Odjednom se njegovo naborano, staračko lice razvuče u osmijeh dobrodošlice. Gleđao je tog stasitog stranca, pa uskliknuo:

— Neka me ubije grom ako to nije...!

— Dany Boone — reče stranac i pruži ruku starom Samu. Zatim se dobroćudno nasmiješi, dobro ga prodrma i nastavi: — Vidim da ste još živi, Same. Baš mi je drago. Teksašanin poput vas nikad neće ostariti. Kako zdravlje?

— Dobro je, dobro... — odvrati Sam i zavrti glavom.

— Tko bi rekao da ćete tako porasti? Još vas se sjećam kao dječarca. A gle!

— Vrijeme nosi svoje — osmijehne se Boone, izvuče iz prsluka dolar, pruži ga starcu, uzme zatim ključ i pode prema stubama.

— Gospodine Boone! — poviče za njim Sam. — Ja ću se pobrinuti za kupelj. Bit će spremna za pola sata.

— Vrijedi, stari! Nemoj baš žuriti.

Dok se uspinjao škripavim stubama, Dany Boone se smiješio. Evo, vratio se u grad iz kojeg je prije pet godina krenuo u Novi Meksiko na školovanje. Samo ga je Sam Colegrave prepoznao.

Iza njega je ostalo mučno razdoblje života. Sad se vraćao kući i bio je beskrajno sretan. Godinama je bio stegnut u okvire civilizacije, među novim, nepoznatim i tuđim

ljudima. Nekadašnji indijanski dječak, kojeg su roditelji prozvali Garavo Pero, bio je drugi čovjek. Njegova vanjština bila je lakirana. Vidjelo se na njemu da se neudobno osjeća u odijelu. Obukao se tako jer je to želio njegov poočim Ted Boone, čovjek koji je od njega želio stvoriti pravog čovjeka, da bi bio sličan bljedolikima ili u najmanju ruku njegovu sinu Fredu.

Freda je izgubio onog dana kad i suprugu pa je ranč »Briggs« ostao bez nasljednika. Taj rančer goleme, pritajene snage, s bolom koji ga je nagrizao poput crva, prigrlio je Garavo Pero kao sina. Našao ga je u preriji, kod rijeke Duff Creek. Ondje se sakrio kad je vojska ubijala njegovo pleme. Dao mu je ime Dany Boone i želio da ga jednom zamijeni. Ocijenivši da je dječak vrlo pametan, strpljivo ga je učio prvim slovima. Brzo je Dany svladao abecedu, pisao i čitao. Jednog dana Ted odlučio da ga pošalje na školovanje u Novi Meksiko. Dany je bio zahvalan poočimu što mu je otvorio nove vidike. Ali je u njemu još tinjao zov indijanske krvi i teško se prilagođavao u novoj sredini.

Ipak, da ne razočara čovjeka prema kojem je osjećao ljubav za sve ono što je za njega učinio, Dany je marljivo učio i stekao natprosječnu naobrazbu.

Evo, sad se vratio! I dok gleda na ulicu kroz širom otvoreni prozor, njegov pogled je zamišljen. Negdje, tridesetak milja od Dallasa, teče Duff Creek. Iza rijeke planina Holy Cross i kanjon Zla kob. Ondje je prestrašen, gladan i prljav, prvi put ugledao Teda Boonea. Još i sad iako je od tog događaja prošlo toliko godina, sjetio bi se kako mu je Boone prišao. Sjedio je na konju, a on je plakao u grmlju kraj rijeke.

– Što je, mali? Ostavili te, a?

Tepao mu je nježno, ogledavao se, a onda je shvatio da je sam, bez roditelja što su ležali mrtvi nakon obijesne hajke narednika Bulla.

Nije mali crvenokožac razumio što govori taj bijelac na konju, ali je njegov glas bio topao i mek. Ruka, premda hrapava, blago mu je milovala uplakano lice. Tješile su ga nepoznate riječi i on je u njegovom naručju zaspao. Kad se probudio, ležao je u postelji i počeo vriškati od straha. Za njega je sve to bilo neobično i strano. Nije bio naučen ležati na taj način, bez plavog neba iznad sebe. Dugo ga je Boone umirivao dok nije zaspao.

Sljedećeg dana počeo je učenje. Najprije jezik, zatim slova. Uz mnogo strpljivosti, koju je imao samo Ted Boone.

– Gazda, bojim se da uzgajaš guju! – primijetio je nakon nekoliko dana Steve Marlin, predradnik na ranču.

– Nije Ted odgovorio na tu primjedu. Samo ga je ljutito pogledao, a zatim dugo razmišljao o njegovim riječima. Sljedećeg dana je ozbiljnim glasom upozorio kauboje:

– Momci! Znaite i sami da sam prijek ali pravedan čovjek. Neka se nitko od vas ne usudi povrijediti maloga. Ako to netko učini, neka mu bog pomogne!

Nitko nije sumnjao da je Boone to ozbiljno mislio.

Od tog dana odnosili su se prema Garavu Peru, odnosno prema Danyju, s pritajenom znatiželjom i stanovitim prezirom, ali morali su priznati da ih s vremenom osvaja i da bi mogli postati prijatelji. To se i dogodilo. Dany Boone pamti te dane po dobrom, jer se doista osjećao kao da, osim Teda, ima još pet, šest očeva.

Učili su ga jahanju i pucanju. S time se gazda nije slagao. On nije želio da Dany pode njegovim putem, da se vrati u davno vrijeme kad se samo puškom i koltom moglo uspjeti, nešto steći i zadržati.

– Momci! – govorio je. – Nemojte mi od dječaka praviti revolveraša.

– Što ima lošeg u tome – primijetio je tada Marlin – ako se nauči živjeti kao pravi čovjek, gazda? Neka očvrsne!

– Rekao sam i gotovo! – zaprijetio je promuklim glasom, pa je na tome i ostalo. No kad bi otišao poslom u grad ili tjerao stoku na prodaju, u bespuću Holy Crossa Marlinga je učio svemu što je znao.

Iako je stjecao navike bijelaca, Garavo Pero je u duši ostao Indijanac. Ted Boone bi ga znao zateći na brežuljku iznad ranča kako s čežnjom gleda u daleka prostranstva. Shvatio je da će promijeniti vanjštinu, ali će u biti ostati Indijanac. Nije ga to smetalo. Nije bio od onih ljudi koji su mrzili crvenmokošce i držali se onoga: »samo je mrtav Indijanac dobar Indijanac«. On je odavno raskrstio s tim predrasudama, ali je ipak želio od Danyja napraviti čovjeka koji će u sebi sjediniti poštenje, plemenitost i hrabrost...

Sad se mladić vratio da bi donio pravu odluku. Razdiran između ljubavi i zahvalnosti, izgrađene ličnosti, natprosječno inteligentan, Dany Boone je stajao na raskršću. Trebalo je poočimu reći istinu, ali je znao da će mu nanijeti bol. Na tu pomisao nešto ga stegne u prsima. Stisne zube i zatvori prozor. Onda siđe stubama do kupaonice da bi oprao prljavštinu, zatim dobro večerao i nakon toga prespavao tu noć.

Sutra će odjahati na ranč. Namjerno nije Teda obavijestio o svom dolasku. Želio ga je iznenaditi i nestrpljivo je očekivao trenutak kad će iskrsnuti vidici rodnoga kraja, kad će pogledom zagrliti prostranstva prerije i surove planine u kojoj je još živio njegov narod.

Teško uzdahnuvši, side u trijem gdje ga je čekao Sam.

– Kupelj je spremna, gospodine Boone!

Dany kimne i osmijehen se krajičkom usta, pa upita:

– Kuha li još dobro stara Conchita, Same?

– Najbolje, gospodine Boone! Da polizeš prste. Ima i dobru tekilu.

U tom trenutku u hotel ude Mary Lou. Ušla je obasjana posljednjim zracima sunca što je zalazilo iza planine. Ono je u njenoj kosi topilo zlato. Zastala je i žmirnula. Pogledom je preletjela stasitog stranca i obratila se Samu:

– Svratila sam da mi kažeš kad će biti gotovo to prokleta sedlo. Zar ti, Same, stara ispičuturo, nije jasno da sam bez konja kao, kao...

– Kao mornar bez broda – nadopuni njene riječi Dany Boone i srdačno se nasmiješi.

Mary Lou ga ošine pogledom, ljutito sijevne očima, pa procijedi:

– Nisam vas ništa pitala.

Boone slegne ramenima i pode za Samom. On se zbunjeno okrene i reče:

– Strpite se! Odmah ću se vratiti!

– Požuri! – ljutito će djevojka i nemarno se osloni o tezgu.

– Izvinite, gospodice Lou... reče starac kad se vratio i s osjećajem krivnje sagne glavu. Znate, malo sam popio... moram još prišiti kolan i sedlo je popravljeno.

No dobro, dobro... Hoće li biti gotovo do sutra?

– Bit će, sigurno – kimne starac. Već se okrenula da izide, a onda se vrati. U njoj prevlada znatiželja. Opravdavala ju je činjenicom da je šerif i da mora znati tko se sve mota po gradu.

– Otkud je ovaj čovjek, Same?

– Što, niste ga prepoznali? – začudeno će Sam.

Djevojka zavrti glavom i obliže usne, a starac nastavi:

– Doduše, bio je još dječak kad je otišao, ali...

– Hajde, ne okolišaj. Govori!

– Pa to je onaj mali Indijanac što ga je posvojio Ted Boone, vlasnik ranča »Briggs«.

– Ah, tako – promrsi Mary i krene prema izlazu.

Sjećala se kao kroz san malog strašljivog dječaka što bi s Booneom dolazio u grad. Dok bi on kupovao stvari po dućanima, dječak je sjedio u kočiji i znatiželjno provirivao ispod cerade gledajući crnim, širom otvorenim očima.

Sad je, evo, srela čovjeka kojeg nije mogla prepoznati.

Sam je bio brbljavac i dok ju je pratio do izlaza tresao je kao iz vreće:

– Vratio se izučivši velike škole u Novom Meksiku, gospodice Lou! Da, bit će nešto od tog Indijanca. Gotovo ga nisam prepoznao. Da lani nije također ovdje odsjeo i dao mi dobru napojnicu, tko bi ga se sjetio...

Pričao je i pričao, a Mary Lou nije mogla shvatiti zašto je toliko zaokuplja taj stranac.

IV

Bila je subota i ludnica u Dallasu. S okolnih rančeva i farmi u grad su dolazili kauboji da potroše teško

stečenu tjednu zaradu. Među njima je bio i Martin Dalay s momcima, nadajući se da će ponovo sresti ženu – šerifa, presaviti je preko koljena i dobro izudarati po stražnjici, da joj se osveti za onaj udarac nogom koji nikad neće zaboraviti.

Pošto su posjetili nekoliko saluna, Martin Dalay i momci s ranča »Tri kolta« završiše pohod u meksičanskoj četvrti, u krčmi »Debela Conchita«. Ondje gdje se točila tequila i svirala je meksičanska glazba, tužna ili vesela s melosom juga, njihova raspojasanost dosegla je vrhunac. Pilo se i vikalo iz svega glasa, pucalo se iz koltova u strop, urlalo se, a bilo je i tučnjave.

Najglasniji je bio Dalay. Lice mu je bilo zajapureno od pića, oči zakravljene, glas promukao, ali se derao iz svega glasa, prijetio ili izazivao. Pokušali su ga umiriti, posebno Jones, ali nije uspio.

Napokon se okomio na nekog jadnika što je, pijan poput njega, blaženo hrkao za stolom. Izmaknuo je stol pokretom ruke, udario čovjeka po cjevanici i zaurao:

– Hej pleši! Pleši, smrdljivi Meksikanče!

Ni to mu nije bilo dosta. Izvukao je kolt i počeo mu pucati oko nogu. Praštali su hici. Sve je bilo puno dima. Čovjek je sa strahom u očima poskakivao kao pajac.

Odjednom je Dalay stavio kolt u navlaku, pljunuo i krenuo prema izlazu.

– Idemo, momci! Dosta mi je ove rupe!

– Hej, a tko će platiti, senjor? – pitao je vlasnik.

Umjesto da odgovori, Martin ga udari po ustima. Čovjeka oblije krv. Kad su izišli, vlasnik jaukne:

– Sveta Djevice od Guadalahare, spasi me!

Divljanje nastaviše na ulici do hotela u središtu grada. Ondje se Dalay zaustavi i urlikne:

– Nastavljamo, momci!

Uletio je u salun poput vihora, stao, raširio noge na kojima je jedva stajao i tupo se zabuljio u ljude. Lokal je bio pun i svi se okrenuše prema njemu. To ga još više razjari. Prstom podigne stetson s čela, obriše znoj pa poviče:

– Što buljite?

Nitko ne odgovori. Klavirist prestane udarati po dirkama klavira, pjevačica se prestrašeno povuče, a vlasnik saluna Mike Ray mu pride i pokuša ga umiriti.

– Nemoj, Martine! Zar ti nije bilo dosta što si mi prije tjedan dana počinio štetu? Pozvat ću šerifa?

– Ha, ha, ha! Pozvat ćeš šerifa, hoćeš reći šerificu! Pa pozovi je! – nasmije se Dalay i grubo ga odgurne. Zatim pride tezgi, istrgne se iz ruku momaka s ranča, razbjesni se i počne udarati oko sebe. Bio je jak, premda pijan, i udarao je iz sve snage i oni se raspršiše.

– Daj viski! – naredi barmenu.

Čovjek posluša i doda mu bocu. Dalay povuče nekoliko dobrih gutljaja. Shvativši da će biti neprilika, pošto su dobro poznavali kauboja s ranča »Tri kolta«, gosti polako počеше izlaziti iz saluna. Netko je od njih valjda javio Mary Lou što se događa. Ona samo kimne, pogleda pomoćnika, starog Faya, i trpkim glasom reče:

– Opet onaj s ranča »Tri kolta«! Odoh da sredim te stvari!

– Pazite se, gospodice Lou! To je opak momak! – primijeti bojažljivo Fay, koji je, ruku na srce, bio strašljivac prvog reda. Izabraše ga

za njenog pomoćnika zato da mu ne bi morali davati socijalnu pomoć jer je imao desetero djece.

– Nadi se blizu mene, stari! – reče Mary i odlučno krene prema izlazu.

Koraćala je nogostupom. Slijedio ju je pocupkujući Fay, kojem se baš nije svidjela zaštitnička uloga. Kad je vidio da se Mary ne okreće, brzo šmugne u obližnji restoran.

Iz saluna se čula gromoglasna vika, cika i pucnjava. Mary samo stisne zube, popravi opasač pa naglo uđe u lokal. Dim je štipao za oči. Mogao se rezati nožem. Dugo joj je trebalo da se privikne na taj ambijent. Odmah ugleda Martina Dalaya kako drži barmena za prsa, trese ga i psuje:

– Što, ne vjeruješ mi? Ne daješ mi na kredit, a? Govori, kad sam ti ostao dužan, mrcino!?

Čovjek se prestrašeno koprcalo u njegovim rukama i cmizdrio.

– Ma, što? Što vam je, gospodine Dalay? Uzimate! Nisam ja ništa rekao.

Ocijenivši da se mora umiješati, Mary Lou hrabro zakorači prema Dalayu i mirnim ali razgovijetnim glasom naredi:

– Pusti tog čovjeka, pijanduro!

Martin Dalay ispusti barmena, polako se okrene, pa kad je ugledao Mary, njegovo se lice razvedri. Počne se udarati šakama po stegnima i vikati:

– Gle, gle! Šerif u suknji stupa u akciju! Odmakni se, mala, dok te nisam isprašio! Zapravo to samo i čekam!

Gledao ju je podrugljivo, ali to djevojku nije obeshrabrilo. Pokretom brzim kao munja povuče kolt, uperi ga u izgrednika i ledenim glasom procijedi:

– Bacaj pucaljku i kreći. Znaš kuda.

– Ako ne poslušam? – isceri se izazivački Dalay.

– Požalit ćeš, to ti obećavam – odgovori hladno Mary.

U salonu je nastala takva tišina da se čulo zujanje muha.

– Čuo si što sam rekla? Bacaj oružje! Black, oduzmite mu kolt!

– Ali ja, ovaj... promuca prestrašeno barmen.

– Dodi i uzmi ga, golubice! – smijuljio se Martin klateći se na nogama.

– To ću i učiniti! – odvrati djevojka i držeći kolt u ruci krene prema njemu. To je Dalay i čekao. Naglo se maknuo u stranu, udarcem noge izbio joj kolt i obuhvatio je oko struka.

– Sad ćeš mi platiti za onaj udarac u zatvoru! – s nasladom će on i pokuša je staviti preko koljena. Mary Lou se koprcala iz sve snage i nastojala se istrgnuti iz grubog zagrljaja.

Pusti, pusti me, gade! – vikala je iz svega glasa, ljutita zbog poniženja, ali Martin je stiskao i pokušao je udariti po stražnjici, kao što je obećao sam sebi.

Nitko od prisutnih nije zapazio na ulazu visoku figuru Danyja Boonea. Ušao je u salun da nešto popije, da pronade starog Flinta i upita ga može li mu sutra iznajmiti konja. Umjesto toga bio je svjedok prizora u kojem se našao ovdašnji šerif. Shvativši što se događa, prezirno odmjeri prisutne, pa brzo pođe prema Martinu Dalayu.

– Makni te prljave šape s dame – reče mirnim, ali prijetecim glasom. Dalay kao da ga nije čuo ili nije želio čuti.

Djevojka je plakala od muke i poniženja i gutala suze.

– Rekao sam ti da je pustiš! – poviče Dany oštrim glasom. – Lako ti je sa ženom jer nisi pravi muškarac već pijandura i kukavica! – nastavi i snažno ga uhvati za rame pa ga okrene prema sebi, unese mu se u lice i procijedi:

– Džentlmen ne napastuje ženu, gade! Pokaži na meni svoju snagu! Hajde! Čekam te!

Stajao je nasuprot njemu raskrečenih nogu, trljao šake i čekao. Martin Dalay nije u početku shvatio što se dogodilo. Onda pocrveni od bijesa, pusti Mary Lou, koja je drhtala kao šiba na vodi od poniženja i bijesa.

Dany Boone se smijao i mahao šakama, što je još više izazvalo Dalaya. On zaurla i pojuri prema Danyju. Mirno, kao da je na vježbalištu, Boone ga dočeka dobro odmjerenim udarcem u bradu i Dalay se nade na podu.

Zatim, kao da se ništa nije dogodilo, nasmiješivši se blijedo kao da je zbog nečega kriv, pride Mary Lou i zabrinut upita:

– Nadam se da je sve u redu, šerife!

Ona pomisli da joj se ruga, ali nije se rugao. Nazvao ju je tako jer je na njenin grudima vidio šerifsku značku. Umjesto da mu zahvali, ona se okrene i poviče:

– Tko će odnijeti toga gada u zatvor? Gdje su oni njegovi nazovi drugovi s ranča »Tri kolta«?

– Otišli su, gospodice Lou! Nisu ga mogli urazumiti.

– Pokvario mi je posao – cvilio je vlasnik saluna.

Dany Boone pođe za Mary, koja se uputila prema vratima, sustigne je kod izlaza i mirno upita: – Mogu li ja preuzeti posao nosača?

Ona se ljutito okrene, ali ugleda na njegovu licu nedužan, dobroćudan osmijeh i to je razoruža. Duga ga je gledala, pa kimnula i prezirno rekla:

– Osim vas, gospodine, čini mi se da ovdje nema nikoga koji bi to učinio. Hvala vam što ste mi pomogli!

– Oh, nisam mogao otpjeti da netko ponižava djevojku, tako lijepog šerifa – osmijehne se Dany Boone. Zatim se vrati Dalayu, koji se počeo buditi iz nesvijesti. Mahao je glavom, nešto nesuvislo šaptao i tupo gledao.

– Ideš li sam ili da te nosim do zatvora? – upita mirno Dany.

– Ti, ti, pseto! – vikne Dalay pun mržnje i pokuša izvući kolt.

Nije uspio. Dobio je udarac čizmom u ruku, a zatim još jednom u bradu. Boone ga tada uhvati i kao vreću prebaci preko ramena, pa pođe prema izlazu.

Napolju ga je čekala Mary Lou. Šuteći krene nogostupom. Usput je razmišljala o tome što je natjeralo stranca, još k tome Indijanca, da je zaštititi.

Stari Fay Ross pođe im u susret, brzo oključa vrata kancelarije i onda se nasmijulji:

– Imamo uvijek iste goste, Mary.

Tek kad je njen pomoćnik upalio petrolejku, djevojka dobro promotri Boonea. Dopadalo joj se to odlučno premda nekako sjetno i nježno lice.

– No sad, kad vaš uhapšenik blaženo spava, ja odoh! reče zbunjeno Boone.

– Hvala vam, gospodine Boone!

– reče djevojka.

– Oho! Znate tko sam? – on će zadovoljno. Uhvati sa dva prsta stetson i galantno se nakloni. – Na usluzi, šerife!

Izgledao je doista kao džentlmen. Stajali su tako jedno sučelice drugome, promatrali se i odmjeravali. On zapazi da ona ima modre oči, kosu boje zlata i najsočnije usne koje je dotad vidio. Tijelo joj je bilo stegnuto u farmerke i kožnati haljetak.

— Gospodine Boone! Natovarili ste si na vrat opasnog neprijatelja! — primijeti djevojka. — Martin Dalay ne oprašta.

On samo slegne ramenima i mirno odgovori:

— Znam o sebi voditi brigu, gospodice, gospodice.

— Oh, baš sam glupa! Mary Lou, ako želite znati.

On se nasmiješi i nakloni.

— Sretan sam što sam vas upoznao, Mary! — reče i pode prema izlazu.

V

Martin Dalay bio je jedan od onih mladih ljudi koji su se iznenada, nošeni razvojem događaja, našli u nedoumici: krenuti dobrim ili lošim putem.

Izabrao je pogrešan put. Put mržnje, osvete i — krvi.

U njemu je, nakon događaja u salunu, kipio bijes. Još dok se nalazio u ćeliji, kad se otrijeznio i sjetio tih događaja, zarekao se da će se krvavo osvetiti tom strancu što se iznenada umiješao u njegov obračun s Mary Lou. Prijek po naravni, buntovnik, o kojem dotad nitko nije vodio računa jer nije pamtio roditelje, smatrao je da mu je sve dopušteno. To što su ga ljudi izbjegavali tumačio je strahom, ali nije shvatio da je život nešto sasvim drugo. Igra koju svatko igra na svoj način.

Kad mu je Dany Boone pokazao zube, bio je to znak poraza, a poraze nije trpio.

Smišljajući osvetu, u ćeliji se vladao mirno. Mirnije nego posljednji put. Promatrajući ga, Mary Lou shvati da je to još zapravo dječak. Nema više od dvadeset godina. Ako tako nastavi, prije ili poslije ozbiljnije će se sukobiti za zakonom.

— Što ti je trebalo da ponovo izazoveš kavgu i da me, da me onako... — Nije mogla završiti od uzbuđenja. Crvenilo joj udari na lice. Pokuša to sakriti, pa reskim glasom nastavi: — Ovaj puta nećeš proći tako lako! Sudac će ti odmeriti težu kaznu.

— Platit ću! — promrmlja Dalay i pogleda je zakrvavljenih očiju.

Sjedio je na tvrdom ležaju, podbočene glave, s nekim čudnim lukavim smiješkom u kutovima usana.

Mary Lou zavrti glavom.

— Nije riječ o šteti, čovječe! Znaš li što slijedi onoga koji napadne šerifa?

— Šerifa?! Pih! — prezirno je prekinje Dalay.

Mary proguta uvredu. Lice joj se zategne i na vratu joj počne titrati jedva primjetna žilica, koja je često odavala njeno raspoloženje. Kao da ga nije čula, ona doda:

— Za napad na šerifa slijedi ti nekoliko mjeseci zatvora!

— Neću ja u zatvor, šerifice! — nasmiješi se Martin. — Neće to dopustiti gazda i momci s ranča »Tri kolta«.

— Zaboravljaš — prekinje ga Mary — da je zakon za sve isti. Koliko znam, Brett Olden neće ni prstom maknuti da izvuče iz govna jednog propalicu.

— O, hoće, hoće — potvrdi samouvjereno Dalay i izazivački je pogleda.

— Ne bih rekla. Uvijek je bio na strani zakona — Mary zavrti glavom.

Igrom slučaja, u tom trenutku se na vratima pojavio Brett Olden, vlasnik ranča »Tri kolta«, u društvu sa sucem Steveom Whitneyjem. Lice mu je bilo namršteno. Ude, pogleda Mary i kimne glavom na pozdrav. Zatim pogledavši prema ćeliji, procijedi:

– Došao sam da platim kauciju za toga, toga...

Praskao je od bijesa, sijevao očima. Sudac se tada obrati Mary Lou.

– Odredio sam kaznu od 200 dolara, Mary!

– Tako, dakle... – reče ona trpkim glasom i ljutito ga pogleda. Zatim ljutito udari čizmom o pod.

– Odredili ste kaznu, suče, a mene niste pitali zbog čega je optužen.

Sudac slegne ramenima i pogleda Oldena.

– Pa, zna se: izazivanje nereda, tučnjava... što bi drugo?

– Varate se! – zavrti ona ljutito glavom. – On je na mene digao svoje prljave šape, a koliko znam, za napad na šerifa slijedi oštra kazna, zar ne? Ili ste zaboravili pogledati u Krivični zakonik?

Steve Whitney se osmijehne i slegne ramenima.

– Nemoj tako oštro, Mary! To je još dječak! Opametit će se.

– Opametiti? Ma, je li? – prezirno frkne žena-šerif. – Sjećate li se kad ste mi stavljali značku kako je glasila zakletva? Sjećate se, zar ne? E, pa kad ste me, do vraga, već izabrali da budem šerif, onda kategorički zahtijevam da ga kaznite kako zaslužuje.

Izrekla je to oštro i odlučno, što je iznenadilo suca, a pogotovo Bretta Oldena. Da je, možda, Mary Lou prešla preko toga, da li bi Martin Dalay izabrao pravi, dobar put? Za-

cijelo ne! U njemu je tinjala nasilnička, zločinačka narav.

U njihovu raspravu se tada umiješao vlasnik ranča.

– Poštujem tu značku koju nosite na grudima, gospodice Lou! No mislim da ćete se složiti da katkad treba nešto progledati kroz prste.

– Kako to mislite, gospodine Olden?

Vlasnik ranča slegne ramenima i pogleda suca.

– Pa, recimo, platio bih odštetu i kaznu zatvora, a njega poslao do vraga.

Mary Lou je znala da u svemu tome sudac vodi glavnu riječ i bit će onako kako on odredi. Bilo je sasvim sigurno da se o svemu dogovorio s Oldenom, a da je ovaj razgovor puka formalnost.

– Mary – zbunjeno će sudac. – On to može učiniti. Mislim da je tako najbolje.

Sad je, evo, prvi put doživjela razočaranje. Bilo je teško suočiti se s tom krutom istinom. Stisnula je zube, a zatim se okrenula prema prozoru i rekla preko ramena:

– Vi ste sudac, pa sudite!

– Već sam rekao: kazna je 200 dolara! – odvrati Steve Whitney. – Hajde, oslobodi ga! Brett je već platio kaznu.

– Ah, tako... znači, sve je dogovoreno unaprijed? – zadrhta Mary od bijesa. Dode joj da strgne značku i da mu je baci u lice. No nije bila od onih koji priznaju poraz. O, bit će ih, znala je to, još mnogo u njenom životu.

– Gazda! – čulo se iz ćelije. – Bilo je već vrijeme. Ukiselio sam se u ovom ćumezu – zadovoljno je preo Martin Dalay.

– Ti, Dalay, zaveži! – promuklim će glasom Olden.

Kad je Mary Lou otvorila ćeliju, Dalay se nasmiješi gazdi i sucu. No umjesto da na Brettovu licu pročita ohrabrenje, spazio je da je kruto i namršteno pa se zbuni.

Kisela osmijeha zatraži od Mary Lou da mu vrati oružje.

Prije nego što je Mary to učinila, umiješao se Olden. Prezirno je odmjerio nekadašnjega kauboja i zarežao:

– Dalay, više nisi moj čovjek! To znači da ti je zabranjen pristup na ranč! Dosta mi je tvojih gluposti! Nisam ja dadilja da o tebi vodim brigu. Učinio si u gradu dosta neprilika. S obzirom na to da si još mlad i zelen, savjetujem ti da odjašeš iz grada. Podi, sinko, i malo mućni glavom. Obuzdaj svoju narav!

Kimnuvši Mary, Olden pode prema izlazu, ondje se okrene, pride joj i uzme iz ruku Dalayev pojas.

– Šerife! Dopustite da mu oružje predam kad bude odlazio iz grada.

Mary Lou kimne i vrati se stolu. Olden, sudac i Dalay izidoše iz kancelarije.

Martin Dalay je bio zbunjen. Očekivao je od gazde podršku, a on ga je izdao. Stisne zube, pa promuklim glasom procijedi:

– Nisam to od vas očekivao, gazda! Ipak, kad dobro razmislim, možda ste mi učinili uslugu...

– I jesam, budalo! – reče Olden. – Da se malo otriježniš. Kad to shvatiš i postaneš svjestan da si pretjerao, onda se vrati. A sad mi se gubi s očiju!

Dalay ipak nije otišao iz Dallasa. Vratio se prečicom u kovačnicu Sama Tracyja, pritajio se i počeo starog ispitivati o novostima u gradu.

Najviše se zanimao za Daniela Boonea.

– Posinak Toda Boonea odjahao je iz grada – obavijestio ga je Tracy. – Iznajmio je konja od Flinta i uputio se na ranč. – Za Tracyja se u gradu pričalo da je bio poštenjačina kakvog nije bilo na daleko i široko sve do onog dana kad mu je konj odgrizao dio šake i onesposobio ga da obavlja kovački posao.

Imao je čopor djece koju je trebalo hraniti, a čovjeku, invalidu kao što je bio on, bilo je teško prehraniti sva ta gladna usta. Snalazio se na razne načine, prihvaćao se svakog posla, pa i nepoštenog, o čemu je nešto znao i Martin Dalay, jer ga je jednom zatekao kako skida kožu s teleta koje je bilo vlasništvo ranča »Tri kolta«.

U to vrijeme Dalay je još imao razumijevanja za tude nevolje i nije Tracyja prijavio gazdi, potajno se nadajući da će ga imati u rukama i da će mu kad-tad zatrebati.

Sad ga je trebao, pa se uvukao pod njegov siromašni krov. On ga je morao dvoriti i izvršavati za njega neobične naloge. Ispričao mu je da je Boone Indijanac, da ga je Ted Boone doveo na ranč da mu zamijeni sina što je umro i poslao ga u visoke škole, u neki grad Novog Meksika.

Martin Dalay, koji je užasno mrzio crvenokošce, imao je razlog više da tu mržnju prenese na Daniela Boonea. Dok je čamio u prljavoj brvnari starog Tracyja, a njegova žena Carol cveketala kako mora hraniti još jedna usta, smišljao je kako da se osveti Danyju za poniženje u salunu.

Istovremeno je zamrzio i Oldena koji ga je otjerao, a pogotovo Mary Lou od koje je sve počelo. Zaklinjao se u sebi da će joj se tako osvetiti,

da će je, ako treba, i silovati tako da će ga pamtiti cijelog života.

Čekao je trenutak kad će planove provesti u život, svjestan da je njegov put već određen. Bio je to put koji vodi u Yumu ili na vješala.

Saznavši od Tracyja sve što ga je zanimalo, kad se otrijeznio od nekoliko boca viskija koje je kod nje ga popio, jednog je dana odlučio da krene do Holy Crossa. Ondje u planini poznavao je bezbroj mjesta gdje se mogao odmarati, ukrasti koje grlo stoke, prodati je i nadalje smišljati kako da se osveti tom prokletom Indijancu.

*

Kad je Ted Boone ugledao Danyja, na njegovu licu, izboranom vjetrom, kišom i suncem prerije, nategnutom preko koščatog lica, zablista osmijeh. Poželi mu dobrodošlicu i toplo ga zagrlji. Tapšao ga je po ledima i mrmljao:

– Zdravo, momče! Vratio si se. Drago mi je... neka!

Kad ga je pogledao u lice i odmjerio od glave do pete, kimne zadovoljno.

– Porastao si. Sad si pravi muškarac!

Izrekao je to ponosno. Dany se samo osmijehivao, sretan što se vratio na ranč. Iznenada se Tedovo lice namršti.

– Došao si iznenada... nisi javio...

– Iznenada – nasmiješi se Dany i s čežnjom pogleda drage krajolike. Pogled mu na trenutak odluta do Holy Crossa, do njegovih vrhova, tamne pruge šuma bora i omorika. Lice mu se stegne u neki grč. A onda je pošao za Tedom koji ga je vodio prema kuhinji.

– Hej, Čin-Čan! – vikao je Ted gromkim glasom. Znaš tko nam je stigao? Da li je ručak gotov?

– Gdje su ostali? – pitao je Dany.

– U preriji, kod Zmijskog legla. Žigošu stoku. Javit će se kad začuju Čin-Čanovo zvono.

Na vratima, klanjajući se kao što čine Kinezi, pokazalo se lice staroga kuhara. I on mu pjevajućim glasom poželi dobrodošlicu.

– Masa odmah poslužen! On gladan, zar ne? Čin-Čan kuha rižu i sok od rajčica s govedinom i pitu od jabuka.

Volio je Dany toga maloga, žgobjavog ali žustrog Kineza, koji se već godinama nalazio na ranču, od onih davnih vremena kad je Tedu umrla supruga, a on odlučio da pod svoj krov nikad više ne dovede drugu ženu.

Bio je nestrpljiv što mu društvo ne prave momci s ranča, posebno zbog Marlina. Brzo izide na trijem, dohvati zvono i počne iz sve snage zvoniti.

Ted Boone se smijao, a Čin-Čan je mrmljao:

– Brzo moram servirati tanjure i rezati kruh. Sad stižu gladni vukovi. Moram brzo.

Kad se Dany vratio u blagovaonicu, pogleda poočima i upita smiješeći se:

– Niste me pitali kako sam završio školovanje.

Boone ga je neko vrijeme promatrao s mnogo ljubavi, a onda zavratio glavom.

– Vidim na tebi da si položio sve ispite. Ili možda nisi?

– Jesam, već petnaest dana, ako je vjerovati diplomu, imam titulu učitelja.

– Učitelja? – začuđeno će rančer. Bio je iznenađen. Nije ga poslao u Novi Meksiko da se školuje za to zanimanje već da postane advokat. Sad mu nešto nije bilo jasno.

Dany Boone je zapazio iznenađenje i uzvratio mu topao pogled.

– O, gotovo da sam zaboravio – dodao je. – Imam još jednu diplomu, zlu ne trebalo. Sto mislite koju?

– Znam – kimne Boone i nasmiješi se zadovoljno. – Diplomu da si postao advokat.

– Jest.

– E, onda neka Čin-Čan pripravi kolače i viski! Proslavit ćemo tvoj dolazak i diplome.

VI

Sam Tracy volio je katkad, ako je bilo besplatno, popiti koju čašicu viskija. U ime starog prijateljstva iz mladosti, ovaj put ga je častio šerifov pomoćnik Fay Ross. Sreli su se slučajno ispred »Garlanda«.

Fay uz čašicu prekori nekadašnjega kovača zbog krađe kokoši i nezadovoljno zabrunđa:

– Znam da ti je teško, Same. Međutim, pasti na tako niske grane...

Tracy je to primio mirno, tupo buljeći u čašu, a zatim odgovorio:

– Bolje i to, Fay, nego nešto krupnije. Pa moja djeca moraju jesti, zar ne?

– Znam, ali... jedva sam uspio nagovoriti Mary Lou da te poštedi te sramote. Pazi ubuduće što radiš!

Iako je i on imao bezbroj briga, jer kada je riječ o djeci, bili su u istom položaju, pružio mu je dva dolara.

– Nemoj to zapiti, Same. Kupi djeci bombone... ili nešto...

Sam Tracy mu zahvali, a zatim ga pogleda ispod oka. Neko je vrijeme razmišljao, a zatim promrmljao:

– Možda ću ti to jednog dana vratiti. Možda uskoro...

– Možda očekuješ nasljedstvo? Neće vrag na malu hrpu, prijatelju!

– odvrati šerifov pomoćnik i popravi opasač. Volio se šepiriti po salunima, a kad bi zagustilo, podvio bi rep. To je opravdavao opreznosću, jer vrag nikad ne miruje. A što bi njegova djeca da ga netko izrešeta? Pošto je popio i drugu čašu žestokog pića, Sam osjeti potrebu da obavijesti Faya kako je kod njega boravio Martin Dalay.

– Čujem da ste iz grada izjurili Martina Dalaya zbog nereda.

– Jesmo.

– Bio je kod mene nekoliko dana

– zamišljeno će Sam.

– Momak si je previše dopuštao pa ga je potprašio Booneov posinak.

– Je li? Znači, tako stoje stvari. Zato me je zamolio da se raspitam o tom Indijancu.

– Tako? A zašto? – zanimao se Fay.

– To se i ja pitam – odgovori Tracy. – Međutim, čini mi se da se u njegovoj glavi nešto kuha. Bojim se da mu se kani osvetiti.

– Misliš?!

– Aha! Poznajem tog mladića. On je od onih koji ne opraštaju uvrede. Bilo bi dobro da o tome obavijestiš Mary.

Neprilike su počele za nekoliko dana kad je Steve Marlin obavijestio gazdu da mu je nestalo tridesetak goveda. Dogodilo se to kod Zmijskog prijevoja, u udolici gdje je stoka boravila jer je ondje bila najbolja ispaša.

– Siguran si da nije zalutala u šipražje »Čemperala«? – upitao je zamišljeno Ted Boone.

– Ne, gazda! – odgovorio je stari kauboj. – Slijedio sam tragove. Koliko sam mogao vidjeti, otjerao ih je samo jedan jahač.

– Što predlažeš?

Steve se zbunjeno počeo po tjemenu. Neko je vrijeme razmišljao, a onda odgovorio:

– Krenuo bih tim tragom! Ako me slutnja ne vara, vode prema indijanskom rezervatu. Dao bih ruku u vatru da tu ima svoje prste onaj prokleti Fuller, predstavnik vlade, za kojeg se priča da rado mešetari sa stokom. Kupuje stoku kad mu se ukaže prilika, dobru proda, a loša grla predaje Indijancima. Bilo je zbog toga mnogo pritužbi. Trebalo bi o tome obavijestiti Mary Lou.

Rančer je šutio. Nije mu se dopadala ta vijest. Doduše, imao je nekoliko tisuća grla i nije ga toliko zabrinjavao taj gubitak koliko činjenica da su kradljivci stoke opet u akciji.

– Jesi li možda čuo da je još ne- kome nestala stoka?

– Nikome, gazda! I tome se baš čudim. Zašto je kradljivac na metu uzeo upravo vašu stoku?

– Učini što misliš da je najbolje, Steve. Nemoj ništa sam, na svoju ruku.

Kauboj kimne i odjaše.

Za vrijeme ručka, pošto se Dany vratio s kaubojima koji su popravljali ogradu borove šume, Ted ga obavijesti o onome što mu je ispričao Marlin.

– Trebalo bi o tome obavijestiti šerifa! – reče na kraju rančer. Dany kimne i reče:

– Volio bih poći s Marlinom.

– Podi ako ga stigneš. Pazi, ne bih želio...

Dany se samo nasmiješi, brzo opase revolvere i uzjaše prvoga ko-

nja koji je bio osedlan. Otkako se vratio na ranč, nije dangubio. Uvijek se našao neki posao. Time mu se pružala prilika da razgleda okolicu, vidike svoje mladosti, i da osvježi sjećanje na vrijeme kad je s Marlinom tamarao tim krajem.

Često se pitao, znajući za svoje porijeklo, što bi se dogodilo kad bi ugledao pripadnike svojeg plemena. Još je u njemu, kao u nekom dalekom snu, živjelo sjećanje na krvo- proliće, na mrtve žene i djecu, na krv. Na užas koji je gledao prestrašenim očima dok su vojnici ludovali.

Marlina je sustigao kod »Tri izvora«. Bio je u društvu Toma Lucea, žgoljavoga kauboja, koji je imao brzu ruku i oštar pogled. On je na njihov ranč došao kao siromah. Ted Boone ga je nagovorio da ostane, Luce je pristao i od tog dana ranč je bio njegov pravi i jedini dom.

– Gle tko nam je došao! – uskliknuo je radosno Tom i pogledao predradnika.

– Ted ti je rekao da nam krađu stoku? – zapita Marlin.

– Da, i odlučio sam da vam se pridružim.

Iako ga je volio kao sina, Marlin to nije pokazao. Šutke je popravio kolan na sedlu, uzjahao, pričekao da se konj umiri, a zatim rekao:

– Ovdje se tragovi gube. Međutim, siguran sam da ćemo ih pronaći nešto dalje. Ti, Luce, kreni prema šumi, a Dany neka ode na suprotnu stranu.

Kao što je i pretpostavljao, tragovi su vodili prema indijanskom rezervatu. Stoku su pronašli u koralu Bretta Fullera, upravo u trenutku kad se predstavnik vlade spremao da je otjera dalje i proda nekom drugom rančeru. Njegovi ljudi su

bili zabavljeni prepravljanjem žigova.

— Hej, što to radite, Fulleru! — povikao je ljutito Marlin.

Čovjek kojem se obratio bio je neki debeljko na krivim, malim nogama, što se vrtio oko korala. Požurivao je ljude da što prije obave posao. Bio je siguran da se Steve Marlin, kojeg je poznavao kao prijekog čovjeka, nije ovdje našao slučajno.

— A što bih radio, do vraga! — poviče predstavnik vlade i ljutito ga ošine pogledom. — Vidiš da se brinem za te proklete crvenokošce i njihove guzice.

— Naredi ljudima da prekinu posao! — ljutito se obrecne predradnik. — Zar ti nije jasno, budalo, da je to ukradena stoka? A ti? Ti, kao predstavnik zakona, odnosno vlade, prepravljaš žigove.

— To su moje stvari! — procijedi Fuller.

— E, nisu, nisu — zareži Marlin i sjaše. — To je stoka s mog ranča. I mogu ti reći da ću je odmah vratiti tamo kamo pripada.

— E, nećeš! — usprotivi se debeljko i pogleda prema brvnari. Kao da je s te strane očekivao pomoć. Ona je doista i stigla u obliku sačmarice na prozoru i glasa što je povikao:

— Čuli ste što je rekao gospodin Fuller! Gubite se s vladinog posjeda. Tko dirne u Fullera, dirnuo je u zakon!

— Ma, je li? — zabrunđa Marlin.

— Zar zakon dopušta krađu? Fulleru! Ta stoka je ukradena s ranča Teda Boonea! Tridesetak goveda koje je neki prokleti kradljivac digao s ranča i dotjerao tebi. Eno, još se vide njegovi žigovi!

— Ja sam je kupio i pošteno platio — promrmlja Fuller.

Dany Boone i Luce mirno su slušali ovo raspravljanje. Nisu se upla-

šili prijetećeg glasa iz brvnare, jer nisu mogli shvatiti da bi se vladini ljudi usudili zapucati.

— Ma, što se ja s tobom objašnjavam! Dany, to je tvoja stoka! Reci tom ušljivcu kako da se vlada jer ću ga zbilja naučiti pameti. Baš me svrbe dlanovi.

Dany Boone, ocijenivši da bi ovo raspravljanje moglo prerasti u sukob, sjaše, pride Fulleru i mirno reče:

— Predradnik ima pravo, gospodine Fuller! Zakon zabranjuje da se kupuje ukradena stoka.

— A tko kaže da je stoka ukradena?

— Ja, Marlin i Luce, jer je to stado s našeg ranča. Trebali biste, kad ste već u našem kraju, raspoznavati žigove rančeva.

Brett Fuller nije bio glup čovjek. Po odlučnosti i nastupu omah je zaključio da se ne može poigravati s tim mladićem, pogotovo ne s Marlinom.

— Šefe, držim ih na nišanu! Pucat ću ako naredite! — poviče onaj iz brvnare. — Naredite da se izgube ili...

— Zaveži, Kris! Ostavi pucaljku! — poviče Fuller i glupo se iskesi prema Danyju. Ošinuvši pogledom Marlina, prezirno pljunuvši prema Luceu, predstavnik vlade nastavi:

— Nisam znao da je stoka ukradena. A kako bih znao kad mi ju je dotjerao Martin Dalay, kauboj s ranča »Tri kolta«. Koliko znam, gospodo, on nije izvan zakona, zar ne?

— Martin Dalay — ponovi zamišljeno Dany. Sjeti se svog obračuna s njim, zatim naredenja da odjaše iz grada.

Pogleda Marlina.

– Kao što vidiš, Fulleru, to je stado s ranča Teda Boonea? Čuo si za njega, a? – upita Marlin.

Fuller kimne. Nije se želio zamjeriti utjecajnim, bogatim ljudima.

– Da sam znao – reče nekako skrušeno – poslao bih tog gada do stotinu vragova.

Shvativši da je time razgovor završen, Marlin se obrati Luceu:

– Izdvoji našu stoku! Trideset grla, gospodine Fuller?

– Da, trideset grla, svako po deset dolara – odgovori predstavnik vlade. – Tko će mi nadoknaditi taj gubitak?

Kako ću to pravdati pred vladom?

– Steve Marlin se naceri i slegne ramenima.

– Vaša stvar, gospodine! Dany, pomogni Luceu, a ja bih još malo porazgovarao s Fullerom.

– Nemam ja što s tobom razgovarati, kauboju! – frkne Fuller ljutito.

– O, imaš imaš. Najprije da te podsjetim da znam za onu telad s ranča »Tri kolta«, koju ti je također prodao Dalay. Bilo je to jesenas. Ta je telad bila ukradena, a prikazana je kao da su je pojele zvijeri. Koliko si na tome zaradio?

– Nemaš dokaza – odreže Fuller.

Marlin se nasmije i kimne.

– Imaš pravo. Nemam dokaza. Prošao snijeg. Ali, pazi! Ako još jednom pokušaš kupiti stoku s ranča na kojem radim, pretući ću te na mrtvo ime i o svemu obavijestiti šerifa. Znaš što zatim slijedi?

Né odgovorivši, isprativši ga s mržnjom, Fuller stisne zube i promuklim glasom procijedi:

– Vidjet ćemo se još, Marline! Znat ćeš ti s kime imaš posla!

Bio je ljutit što mu je taj krivonogi kauboj izbio iz džepa trista dolara, ali je bio i sretan što se sve mirno završilo.

Sustigavši Danyja i Lucea, Marlin je neko vrijeme zamišljeno jahao, a onda se obrati Luceu.

– Otjeraj stoku na pašnjake kraj izvora, a zatim se vrati. Ja i Dany ćemo na drugu stranu.

– Što imaš na umu? – upita Dany.

Steve Marlin ga pogleda, mamuzne konja i u prolazu odgovori:

– Da vidim možeš li u planini nanjušiti kojota koji nam krade stoku.

– Što smjeraš, Steve? – mirno će Dany.

– Što smjeram? Zar ti nije jasno? Moramo pronaći tog Dalaya i pokazati mu da nitko ne može nekažnjeno krasti našu stoku!

* * *

Zaobišli su Pony Black i Holy World slijedeći Dalayev trag. On je bio značajan po tome što je iz Fullerova korala vodio prema Holy Crossu. Bilo je očito da je Dalayev konj šepao na desnu nogu. Vjerojatno je izgubio potkovicu, što je već na početku potrage zapazio Dany, a Marlin potvrdio.

U drugim okolnostima, pošto su od krađe prošla dva dana, bilo bi teško slijediti trag. Podnožje Holy Crossa bilo je puno stoke. Rančeri su je, u potrazi za boljom ispašom, dovodili do prvih obronaka gdje se još našlo nešto trave, jer je to ljetu u Teksasu bilo neobično vruće. Takav trag se mogao izgubiti među tisućama kravskih papaka, na tvrdoj i ispucanoj zemlji.

Razmišljajući o svemu, Steve Marlin pitao se zašto Dalay nije po-

segnuo za stokom s ranča »Tri kolta«? Bila je znatno bliže indijanskom rezervatu i Fulleru nego stoka Teda Boonea. Da li iz poštovanja prema Oldenu, zato što je kod njega radio?

Dany Boone je osjećao veliko olakšanje što jaše predjelima iz djetinjstva. Poznavao je sve prilaze planini. Sad im se, nakon toliko godina, vraćao. Dosad je bio stegnut običajima urbane sredine u kojoj je živio dok se školovao. To nije bilo za njega. U njemu je još drijemao Indijanac i želja za novim, nepoznatim vidicima, ljubav prema preriji, prema planinama, rijekama i jezerima, šumama i zvijerima, prema svemu onome što je stvorio Veliki Manitu, otac svih ljudi crvene kože.

Možda bi njihova potjera prošla bez rezultata i nalikovala na izlet trojice prijatelja da se u to kasno poslijepodne igrom slučaja Martin Dalay nije našao na Duff Creeku. U obližnjem je gradiću namjeravao upotpuniti zalihe hrane i razmisliti što će dalje, pa je sišao do rijeke da napoji konja.

Dva posljednja dana proveo je u skrivenoj dolini, među liticama i komadiću zemlje što je obilovao bujnom travom, od sunčane jare zaštićene sjenom stoljetnih borova. Ovdje je vladao mir i spokojstvo.

Opazili su ga iznenada, kad su izbili na obronak Browna.

— Čini mi se da je to čovjek kojeg tražimo — rekao je Dany, koji je imao oštro oko Indijanca i nije mu trebao dalekozor kao Marlinu da bi nekoga prepoznao na toj daljini.

Steve Marlin pokretom ruke zaustavi Lucea, izvadi iz navlake dalekozor i pogleda. Potvrdio je Danyjevu primjedu.

— On je! — reče. — Čekat ćemo dok se ne popne uz obalu, a zatim ćemo ga naučiti pameti!

— Steve — javi se Dany. — Ne bih ja baš tako strogo! Momak je još mlad i prvu grešku treba mu oprostiti.

Predradnik Booneova ranča začuđeno ga pogleda, kimne glavom i procijedi:

— Možda griješiš, Dany! Ipak je on kradljivac! Ako mu očitamo lekciju, možda će ga to naučiti pameti da ne dira u tuđu imovinu.

— Bojim se, Steve, da ne valja ni jedno ni drugo — javi se zamišljeno Luce.

— Kako to misliš?

— Ja bih njega o prvu granu? Ipak je ovo Zapad, zar ne? I ovdje vladaju nekakvi zakoni.

— Zaboga, Luce! — usklikne iznenađeni Dany. — Znači, ti bi ga objesio?

— Tako je, gazda! — potvrdi krivonogi kauboj i pljune. — Sve mi nešto govori da će nam taj momak zadati mnogo nevolja ako tako ne postupimo. I ne samo nama već cijelom ovom kraju. Znam, znam... vi ste advokat, i to se, ovaj, kako da kažem, kosi s vašim gledištem. Mi ovdje, zar ne, Steve, rješavamo stvari mnogo jednostavnije.

Stajali su i razgovarali dok je Steve dalekozorom pratio Dalaya, koji se sad kupao, zadovoljan, pa onda poveo konja prema obali.

Prije nego što su stupili u akciju, Dany Boone zabrinuto pogleda hladno, stegnuto lice Stevea Marlina i primijeti:

— Bilo bi najbolje da ga predamo šerifu! Mary Lou predstavlja zakon i ne bi joj se dopalo...

Predradnik ga ošine pogledom i ljutito procijedi:

– Zakon je katkad slijep. Zar ne, Luce? To je toliko puta dokazano.

Razdvojili su se na tri strane, prepustivši sredinu Danyju, kako bi ga zaštitili od eventualne opasnosti. Taj manevar bio je providan i Dany bi se pobunio da već nisu odjahali.

Vidio ih je kako se prikradaju Dalayu, koji je bio toliko glup da je na grmlju raširio košulju da se suši, a zatim se ispružio u obližnjoj hladovini.

Sunce je još peklo iako je bilo kasno poslije podne. Kamenje je bilo vrelo, zrak sparan, težak kao olovo. Kao da se priprema dugo očekivana kiša.

Ocijenivši da će ga Dalay čuti ako siđe niz strminu, Dany Boone zaustavi konja. Nalazio se na zemljištu koje je bilo pokriveno sitnim kamenčićima, iznad Dalayeva odmarališta.

S druge strane, tražeći zaklon oko grmlja, prikradali su se Steve i Luce.

Dany sjaše, umiri životinju a zatim se oprezno počne spuštati niz padinu. Bio je uzbuđen kao nikad dotad. Da li se to u njegovu krv vraća zov predaka? Ono što je svojstveno svakom indijanskom ratniku: slatka jeza borbe i krvi? Krv?! Da, upravo to, premda je bio kao gromom ošinut saznanjem.

Bio je neoprezan i stao na poveći kamen. On sklizne, skotrlja se i za sobom povuče lavinu, koja se sruši do obale, kraj Martina Dalaya, koji se prestrašeno trgne iz drijemeža i odmah posegne za oružjem. Začas je bio u obližnjem grmlju.

Dany ga je dobro vidio. Bio je iznad njega, a Steve i Luce su bili znatno niže i na brisanom prostoru, što ih je dijelio od kradljivca.

Ipak, kao da te okolnosti nisu pokolebale Marlina, koji u tom trenutku poviče:

– Dalay! Baci oružje i podigni ruke! Opkoljen si!

Bio je to jalov pokušaj, čega je Steve postao svjestan tek pošto mu meci iz Dalayeva kolta počese fiju-kati oko glave. Dany nije očekivao taku brzu reakciju. Bio je zatečen i zbunjen, pogotovo kad je vidio Lucea koji se prikradao s druge strane vidjevši da je Dalayeva pažnja usmjerena prema Steveu.

U ruci je držao vinčesterku i upravo je iza gromade kamenja tražio oslonac kako bi namjestio pušku i dobro odmjerenim hicem primorao Dalaya na predaju.

Iako je bio mlad i imao nešto više od dvadest godina, kao i Dany, Martin Dalay je dobro shvatio Marlinovu prijetnju. Možda ga je prepoznao po glasu, ali je sasvim sigurno znao zbog čega ga progoni. Ispucao je prema njemu još nekoliko hitaca i viknuo:

– Dodi bliže, stari! S užitkom ću ti prosvirati glavu!

Luce je već namjestio vinčesterku u položaj koji mu je najbolje odgovarao. U međuvremenu je Dalay dozvao konja. Sad je bilo očito da je ozbiljno shvatio Marlinovu prijetnju da je opkoljen, pogotovo kad je Luce ispalio prvi metak i podigao kraj njegove glave oblacić prašine.

– Budalo! – vikao je Marlin. – Vidiš da nemaš kuda! Baci oružje!

– Dodi bliže, stari! – odgovarao je Dalay i nastojao se domoći usjekline ispod Danyja, koja bi ga zaštitila i omogućila mu bijeg.

– Uludo ćeš izgubiti glavu! – nastavljao je Steve. Dany je odjednom shvatio da je Steve uvažio njegov prijedlog da ga uhvate i odvedu k

šerifu. U to se uvjerio malo kasnije kad je Steve ponovo viknuo:

– Imat ćeš pošteno suđenje, Dalay! Baci oružje!

Umjesto odgovora, Martin ponovo zapuca, vješto prenese vatru na Lucea i spriječi ga u nišanjenju.

Bilo je vrijeme da Dany krene u akciju, da se spusti niz usjeklinu i baci na kradljivca, da prekine ovaj dvoboj i onemogući ga u glupom bezizglednom otporu. Kad je to Dany pokušao, Dalay se već našao na konju, vrisnuo ponesen žarom borbe, tražeći nagonski izlaz iz klopke, pa usmjerio konja prema Luceu, koji ga je čekao kako bi ga sraunio sa zemljom.

Doduše, zapucao je na Dalaya, ali je zbog pokretne mete promašio. Životinja zaništi ozlijeđena krhotinama kamenja, Dalay zaurla, u trku, poput Indijanca, trgne pušku, bez nišanjenja opali i pogodi Lucea.

Dany je kao u snu čuo kako više Steve, kako ga poziva da ga spriječi u bijegu. Nije se ipak ni pomaknuo, ni zapucao kao što je želio jer su mu ruke odrvenjele, a pogled se skamenio. Pogotovo kad je začuo bolni uzvik Lucea kojeg je pogodio metak.

Sklopio je oči, svjestan da je ispao kukavica, da je njegovo prvo vatreno krštenje prošlo jadno. Kad je ponovo otvorio oči, Dalay je već nestao. Uskoro je iza sebe čuo dahanje Stevea Marlina, koji je nešto psovao i žurio prema Luceu.

Kao u nekom snu Dany krene za njim.

– Gdje te pogodilo, prijatelju? – čuo je zabrinuto predradnikovo pitanje.

Luce je ležao blijed kao krpa. Oči su mu grozničavo žmirkale, a očni kapci drhtali. Pokušao je nešto reći,

ali je otvarao usta kao riba na suhom.

– Sad ću ja tebe previti i odvesti liječniku – mrmljao je Marlin, ne obraćajući pažnju na Danyja, koji je zbunjeno, spuštenih ruku, stajao kraj njega.

Umjesto da ga prekori, on promrmlja:

– Hajde, pomaknut ćemo ga zajedno! Cini mi se da ga je metak pogodio ispod lopatice...

Kad je Dany uhvatio Lucea, on zastaje od bola. Stavivši ga u najpovoljniji položaj, Steve je već poderao košulju i nastojao zaustaviti krv što je tekla iz duboke rane.

– Pusti, Steve... – zakrklja kau-boj, pogleda ih staklenim, već ugaslim očima i – umre.

Steve ustane. Godinama je drugovao s Luceom. U njegovu pogledu se čitala tuga. Gledao je u njegovo beživotno tijelo, a onda tiho rekao:

– Bio je dobar čovjek, Dany! Jedan od boljih s našeg ranča...

– Znam ja, ovaj...

Umjesto prijekora, Steve se sagne.

– Hajde da ga ponesemo!

VII

Obavljajući manje-više rutinske poslove, Mary Lou se dosadivala sve do onog trenutka kad je čula za krađu Booneove stoke i za događaj na Holy Crossu. Ocijenivši da će Martin Dalay, ako se ne zaustavi, donijeti mnogo jada Dallasu, farmerima i rančerima, ne izuzimajući ostale gradove: Waco, Columbus, Wanessu i Wanderbilt, odlučila je stvar uzeti u svoje ruke.

Mary je to odlučila iz još jednog razloga. Željela je, usput, tragajući za Dalayem, posjetiti ranč »Briggs« i ponovo sresti Danyja Boonea.

Odjednom se sve češće vraćala u mislima na događaje u salunu.

Imponirao joj je taj visoki mladić crnih, odlučnih očiju i odlučne brade, njegov smisao za humor, konverzaciju, njegova mirnoća. Ako je Indijanac, ako u njegovim žilama teče krv Sivog Orla ili možda običnog ratnika, bio je za nju pravo otkriće, jer je u Dallasu bilo malo mladića koji su se s njim mogli mjeriti.

Nakon kiše koja je dobro natopila zemlju, zapravo pljuska koji je stigao preko Pony Blacka s vihorom, sa sijevanjem munja i udarcima groma i vjetra, preriya je bila svježa, topla i mirisava.

Bio je užitak jahati po tom nepreglednom moru što se svakog trenutka moglo uzburkati. Mogla je sresti i ljude koji ondje žive i ustrajno, pionirski grade budućnost.

Teksas je nakon građanskog rata liječio rane, oporavljao se od četverogodišnje borbe u kojoj je krvario. Doduše, izliječio je rane, ali su ostali ožiljci.

U tom jutru, što je oporo mirisalo na kadulju i vrijes, Mary Lou je prolazila istim onim krajem kojim ju je vodio otac. Sjećanje na prošlost, na oca i dane djetinjstva još je bilo svježije. Kad bi pomislila na ranč gdje su nekad živjeli, prekoravala se što ga tako rijetko posjećuje.

Srećom, imala je pouzdane ljude koji su mogli i bez nje, ali su svakodnevno strahovali da bi ona mogla poginuti zbog nerazboritosti.

— Mary! Okani se toga! — savjetovali su je zabrinutim glasom. — Ubila si gada koji ti je ustrijelio oca i osvetila se.

Zar im je mogla objasniti kako rado nosi šerifsku značku i kako se

na očevu grobu zavjetovala da će se časno boriti na strani zakona?

Da, bila je žena. Ali zar se razlikovala od drugih, hrabrih žena i muškaraca Divljeg zapada koji su dali živote da bi se naselila njegova velika i bogata prostranstva?

Ljudi su ovdje svakodnevno umirali. Ubijeni ili obješeni, umirali su prirodnom ili neprirodnom smrću i prevoženi na groblje, to »brdo čizama«... Žene, muškarci, starci, djeca...

Tako je o svom poslu mislila Mary Lou, prva žena šerif na Divljem zapadu.

Zabavljena mislima, dok je konj polako kaskao, oko podne ugleda »Briggs«, velik, lijepo ureden i održavan ranč. Kuća se nalazila na manjoj uzvišici, okružena stoljetnim cedrovima i pokrivena crvenim krovom. Iz dimnjaka se izvijao dim. Djelovala je tako mirno, onako prostrana i bijela, kao da se usred zelenila spustilo jato golubova.

Prilazila je s južne strane, od Dalasa, širokim putem ograđenim bodljikavom žicom.

Ocijenila je da je podne po položaju sunca. U to se javi i zvono što je pozivalo kauboje na ručak. Čin-Čan je udarao kao lud i mahao krpom dozivajući ih. Izlazili su iz koral, iz suša i baraka do nastambe gdje im se nalazio dnevni boravak.

Ulazili su u blagovaonicu kraj glavne zgrade. Tada se na širokim betonskim stepenicama pojavio Dany Boone, štiteći oči od sunca i gledajući tko to dolazi u posjet.

Njegovo oštro oko odmah je prepoznalo Mary i on je veselo mahnuo. Ona uzvratila, pa gotovo nesvjesno prošapće:

— Zdravo, Indijanče! — i ugrize se za usnu. Polako zaustavi konja

kod bunara, sjaše, pa ga privede pojilu i ostavi da pije. Strese sa sebe prašinu i skine stetson. Mahala je njime kao lepezom, hladila se i osjećala da joj srce kuca sve brže i brže.

— Gle, gle! — umjesto pozdrava usklikne Dany osmjehnuvši se. — Dolazi nam u posjet šerif, i to me moram priznati, neobično raduje.

Mary Lou porumeni. Dany odglumi kao da to nije opazio; nasmiješi se, pruži joj ruku i nastavi:

— Baš ste stigli na ručak, šerife! Ili gospodice Mary! Mogu li vas zvati imenom?

— Možete — reče ona tobože ravnodušno, iako ju je uzbuđivala njegova prisutnost. — Uostalom — dodajući smiješeci se zbunjeno — već smo se upoznali i zajedno doživjeli neprilike.

Ted Boone je začuo razgovor i izišao na trijem. Opazio je djevojku i lice mu se razvuče u osmijeh dobrodošlice.

— Vidi, vidi! Dakle, to je ona mala, sićušna Mary, koju sam upoznao dok sam prolazio kraj njenog ranča — primijeti.

— Dobar dan, gospodine Boone! — osmijehne se djevojka. — Kako ste me prepoznali?

Rančer je lukavo pogleda, zasuče brk i izvali kao iz topa:

— Ne bih te inače prepoznao, Mary! Porasla si i postala divna djevojka! Znam tko si po znački koju nosiš. Znaš, momci stalno govore o tebi.

Gledao je ispod oka Danyja i opazio kako blista od pritajene radosti. Uhvati zatim pogled što mu ga je dobacila i stari lisac shvati ono što još nije ni Mary Lou bilo jasno: ovo dvoje — pomisli u sebi rančer —

nisu ravnodušni jedno prema drugom.

— Čin-Čan! Hej, gdje si?

Kad se Kinez pojavio, Ted Boone pokaže Mary i reče:

— Još jedan ručak! U goste nam je došao šerif iz Dallasa.

Kinez je raskolačio oči, tupo gledao gazdu, pa onda Mary, a onda se uhvatio za glavu opazivši na djevojinim grudima šerifsku značku.

— Svijet će propasti jer žene nose značku. Užas!

Svi se slatko nasmijашe.

* * *

Mary Lou bila je sretna. Odjednom je shvatila koliko joj nedostaje obiteljska atmosfera. Sjedeći tako u društvu Teda Boonea, Stevea Marlina i Danyja, osjećala se kao prava žena. Razgovor je bio srdačan, neusiljen i spontan, nakon obilnog ručka.

Čin-Čan je donio kavu. Mary shvati da mora razgovarati o Martinu Dalayu. Ne zato što bi je zanimalo njegov život već da obavi dio istrage o Tomu Luceu i njegovoj smrti.

Pogledala je Marlina jer je bio najstariji i najiskusniji.

— Gospodine Marlin — upitala je. — Voljela bih znati pod kojim je okolnostima poginuo Tom Luce. — Zatim, kao da se opravdava, pocrveni i doda: — Znate, moram o tome poslati izvještaj saveznom šerifu.

Marlin kimne, pogleda gazdu i Danyja pa pročisti grlo i odgovori:

— Na nesreću se jadni Luce našao na nišanu onog razbojnika. Što da kažem? Sudbina, valjda...

Dany Boone je šutio, ali se na njemu vidjelo da cijeni Marlinovu namjeru da ga zaštiti. Iskren kao uvijek, pogleda Mary i reče:

– Zmate, šerife, odnosno gospodi-
ce Lou, ja sam se nalazio iznad nje-
ga. Bio sam u prilici da pucam. Ni
sad ne znam zašto to nisam učinio.

U razgovor se sad umiješao i Ted
Boone. Začuvši Danyjevo objašnje-
nje, on pokušava protumačiti njegovu
neodlučnost:

– Zmate, Mary, teško je prvi put
pucati u čovjeka! Mislim da se to
moglo dogoditi svakom od nas, zar
ne?

– Jest, imate pravo – odvrati
Mary i pogleda Danyja. Susretne
njegov pogled, pa se obrati Marli-
nu: – Što mislite, gospodine Mar-
lin, kako da stanemo na kraj Da-
layu? – Prije nego što je kauboj od-
govorio, ona nastavi: – Pitam zbog
toga što smatram da na tome neće
stati. Da će nam donijeti još mnogo
nevolja ako ga što prije ne uhvati-
mo.

– Slažem se s vama – rekao je
Marlin. – Treba mu poskidati zube.
Kad netko krene lošim putom, kad
počne ubojstvom i pljačkom, taj ne
prestaje.

Ako mi dopustite – umiješao se
Dany u razgovor i pogledao šerifa.

– Prvo, svaki čovjek nosi u sebi do-
bro i zlo. O okolnostima ovisi kako
će to ispoljiti. Martin Dalay, je, čini
mi se, od onih mladih ljudi koji mi-
sle da im je sve dopušteno. Da je cio
svijet njihov. Kad naidu na barijeru,
začude se i ruše je. Ako ih netko
ponizi ili uvrijedi, to najčešće rješa-
vaju koltom. Zločin slijedi zločin.

Kad se jednom počne, tone se sve
dublje i dublje...

– Gospodin Boone ima pravo –
složila se Mary.

– On je već ubio čovjeka i oplja-
čkao stoku – primijeti mračno
Marlin. – Rado ću vam pomoći.

– Bit ćeš mi potreban na ranču,
Steve! – iznenada reče Ted Boone
i značajno pogleda predradnika.
Marlin je shvatio, a shvatio je i Da-
ny.

– Pa, ako dopustite – nasmiješi
se Dany – pošto sam se nalazio na
mjestu događaja i dobro poznajem
skrovita mjesta na Holy Crossu, Po-
ny Blacku i Holy Worldu, a k tome
čitam i tragove jer me to naučio
Marlin, mislim da bih vam mogao
pomoći.

– Dobro, Dany! – prihvati Mary
Lou i ustane, zahvali se na ručku.

Dan je bio lijep i sunčan. Ne pre-
više sparano, pa su kasom jahali
obroncima Holy Crossa, razgovara-
li su o svemu i svačemu, a najviše
o knjigama.

– Vidim da dobro poznajete
američku književnost, Mary – pri-
mijeti on zadovoljno.

– Oh, ne kao vi, ali čitam kad
god uhvatim vremena. Na žalost,
moj fond knjiga nije velik, pa neke
čitam po dva, čak i tri puta.

– Vrlo pohvalno. Imam brdo
knjiga i mogu vam posuditi...

– Zmate – osmijehne se Mary i
pocrveni – kad čitam, ja se pois-
tovjetim s glavnim licima.

– To je sasvim logično – složi se
on.

To jahanje kroz preriju, kraj
obronaka planine, uz divne doline,
litice i bistre potočiće Mary Lou du-
go neće zaboraviti.

Činilo se da toga dana neće pro-
naći Dalayeve tragove, premda su
od okršaja kraj Duff Creeka prošla
dva dana. Razgledali su to mjesto i
Dany je sjahao trudeći se da po ne-
kom znaku dozna kuda je krenuo.
Već je mislio da će njegovo traga-
nje biti uzaludno, kad je opazio ču-
perak konjske dlake na trnju. Za-

ključi da se spustio u dolinu prema Wanessi.

– Mary – upita zamišljeno Dany – da li ste svoje kolege u Wanessi, Wacu ili Columbusu obavijestili o ubojstvu Toma Lucea i kradi stoke i zatražili da se pozabave Dalayem?

Ona odmahne glavom i stisne zube.

– Nisam! – izusti ona s osjećajem krivnje.

– Pitam vas zbog toga – nastavi zamišljeno Dany – što pretpostavljam da je Dalay krenuo prema Wanessi.

– Mislite?

– Evo, vidite! Da se želio sakriti negdje u planini, krenuo bi drugim putom, preko kanjona Zmijsko leglo. No sudeći po ovom čuperku, koji besumnje potječe od njegova ridana, izabrao je drugi put. Lukav je, nema što! Pretpostavljao je da bi potjera mogla krenuti u tom smjeru.

Mary Lou je kimnula. Slagala se s njegovim mišljenjem. Nekoliko trenutaka je razmišljala, a zatim ga pogledala.

– Da ga potražimo u Wanessi?

Dany Boone se nasmiješi. Želio je što duže ostati u njenom društvu. Dopadala mu se ta odlučna djevojka. Iako je na grudima nosila šerifsku značku, bila je divna djevojka, prava ljepotica. Žena koju je svatko mogao poželjeti. Bio je Indijanac, što je ona zacijelo znala, i nije se mogao nadati da će dijeliti njegove osjećaje. Pa ipak...

– Kako bi bilo, Dany, da posjetimo Fullera? – iznenada upita Mary. – To nam je usput i željela bih mu zaprijetiti ukoliko se ne okani sumnjivih poslova. Znate, ne činim to samo zbog toga što je kupio vaša

goveda. Protiv njega se bune i Indijanci iz rezervata. Prošle im je zime, na primjer, prodao poderane gurnjeve, hrana kojom ih je opskrbljivao bila je užasna. Posjetio me Crni Orao i rekao da će se sami s njim obračunati ukoliko ga ne pozovemo na odgovornost.

– Naravno, ništa nije poduzeto, zar ne? – primijeti trpkio Dany.

– Nije, na žalost! – priznala je ona shvativši odjednom koliko to njega boli.

– Vi znate, Mary, da sam ja Indijanac? – iznenada upita.

Ona kimne i brže potjera konja. Brzo ju je sustigao.

– Znate, boli me kako bijelci postupaju s ljudima moje krvi! Oteli su im zemlju i lovišta, a da ne govorim o slobodi. To može strašno pogoditi crvene ljude. Ako se nešto ne izmijeni u tim odnosima, bojim se da će doći do nesreće...

– Slažem se s vama, Dany! Gorko je to kad vidiš što se događa a ne možeš pomoći.

Dany Boone zavrti glavom.

– Varate se! Oni mogu sami sebi pomoći, ali još ne znaju kako. Misle da se samo krvlju može ispraviti nepravda. Potrebni su ljudi koji ih razumiju, mislim bijelci koji će se zajedno s njima boriti za njihova prava.

– Takvih je malo – primijeti Mary.

– Oh, ima ih! Evo, vi... vi nemate predrasuda kad je riječ o crvenokošcima, zar ne?

– Bože sačuvaj! Za mene su svi ljudi jednaki.

Dany Boone je bio zadovoljan odgovorom. Jahao je neko vrijeme zamišljeno, zatim zaustavi konja i pogleda je s čudnim plamenom u očima.

– Vidite, ja sam poslušao svog poočima i krenuo da se školujem. Bilo mi je vrlo teško. No izdržao sam, ali uz veliku volju, jer sam imao samo jedan cilj... – Zastao je, ovlažio usne, a zatim još življe nastavio: – Htio sam učiti. Da nešto postanem, da tako pomognem svom narodu. Sad sam advokat, a uporedo sam pohađao i učiteljsku školu. I planiram, to samo vama kažem jer o tome nisam razgovarao s ocem, da u rezervatu otvorim školu za indijansku djecu. Da, nemojte se čuditi! Učit ću ih da saznaju sve o svojem narodu i o Americi, gospođice Mary. Ona je njihova domovina i moraju je dijeliti, htjeli ili ne, s bijelcima.

Slušala ga je pažljivo i sama ponesena njegovim maštanjem i odlučnošću.

– Vaša ideja je odlična! Ako mogu pomoći...

– Možda ćete i pomoći jer pomoć će mi biti potrebna – odvrati on.

– Ovu značku nosim samo privremeno. Kao neki zavjet, Dany! I sama sam se začudila što su me izabrali za šerifa. Onda sam shvatila da su to učinili zbog uspomene na mog oca, saveznog šerifa, i to zbog toga što su vidjeli da nisam kukavica. Zapravo, riješili su jednu brigu, jer u Dallasu, čini se, nema pravog čovjeka koji bi obavljao tu dužnost. Začudo, smatrala sam da biti žena – šerif izaziva u njih prezir. Da su me izabrali samo zbog šale. No uvjerila sam se da im je važniji vlastiti biznis i probici, netko tko će održavati mir u gradu kako bi se oni obogatili, netko tko će umjesto njih, bude li potrebno, vaditi kestenje iz vatre.

Jahali su otvorenom prerijom, prema Fullerovoj stanici.

Sunce je već tonulo prema zapadu, što je značilo da će, ako sve pođe kako treba, tek uvečer stići u Columbus. Toga su postali svjesni tek sad, jer je vrijeme tako brzo prolazilo.

Kad su u daljini već vidjeli obris stanice i dim što se izvijao iz dimnjaka, začulo se iznenada nekoliko pucnjeva. Poremetili su mir prerije što lagano tone u san i preplašili ptice rugalice, pa je utihnuo čak i urlik samotnoga kojota što se čuo iz »Čemperala«.

– Nešto se tamo događa! – primijeti zabrinuto Mary i brže potjera konja. Jahala je kao Amazonka, kao da je srasla s konjem. Polegnuta, napeta kao struna, jurila je i Dany ju je jedva slijedio. U oštrom galopu stigoše do stanice... Izgledala je mirno, pa im se učinilo da su oni pucnji bili halucinacije. Dany je sjahao i ostavio konja, kad je začuo Mary.

– Čujem neko stenjanje, Dany.

On naćuli uši i kimne. Pomogne joj da sjaše, pa zajedno udoše u brvnaru, u polumrak, vonj neprovjetrenih prostorija, štakorskog izmeta i koječega drugog. U kutu opaze Fullera s krvavom mrljom na prsima.

Mary se sagne da mu pomogne i upita:

– Što se dogodilo?

– Dalay, taj gad! Pucao je... smatrao je da sam ga izdao... Oh...

To su bile njegove posljednje riječi. Vlada će morati imenovati novog čovjeka za indijanska pitanja.

*

Ubojstvo Fullerovo potvrdilo je zaključak Mary Lou da će Martin

Dalay ubijati i dalje ukoliko ga na vrijeme ne zaustave. Zločin je radio zločin, pa je samim tim njegov put bio već unaprijed određen. U nekad mirnom kauboju ležala je prikrivena zvijer. Bio je dovoljan banalni povod da se zlo razbukta, a onda nema povratka.

Ubio je Fullera zato što mu nije isplatio novac za ukradenu stoku. Sukob je izbio onog trenutka kad se on usprotivio, navodeći kao razlog činjenicu da je ostao bez stoke i da mu je Dalay na vrat natovarao neugodnosti.

— Znao si da je stoka ukradena — primijetio je prijeteći Dalay. — Nije prvi put da trgujemo... Morao bi znati da se sa mnom ne možeš poigravati. Posljednji put te pitam: da li ćeš mi dati novac ili ne?

— Ne mogu, Martine! — Vrtio je glavom Fuller. — Pretrpio bih štetu i ne znam kako bih to opravdao vladi. Ipak je izdatak od 300 dolara značajan...

— Dakle, nećeš?! — prosikta on i u očima mu bljesne mržnja.

Tog trenutka Fuller je učinio veliku grešku.

— Ne želim s tobom više imati posla — procijedio je. — Moram čuvati svoj posao.

i — Ah, tako — izustio je promuklim glasom Martin Dalay. — Znači, pereš ruke, ne daš mi novac i misliš da sam šugavi pas kojeg možeš samo tako otjerati.

Fuller nije tim riječima pridavao osobitu pažnju i to ga je stajalo života. Kad je naglo htio podići hlače što su mu spale s debelog trbuha, Dalay je pomislio da će izvući kolt i odmah pucao. Kad se razišao dim od baruta, već se Fuller koprcao u samrtnom hropcu. Dalay ga samo prezirno odmjeri, spremi revolver

u korice i pljune. Zatim poluglasno promrmlja:

— Nitko još nije prevario Dalaya, pa nećeš ni ti.

Mirno je izišao iz stanice, uzjahao konja i krenuo prema indijanskom rezervatu.

Kad je dojahao do obronka iznad prerije, s još trpkim okusom u ustima, opazi u daljini tanak oblačić prašine.

Dva jahača jahala su prema stanici.

VIII

Dany Boone je bacio na Fullerov grob posljednji grumen zemlje, poravnao ga i okrenuo se Mary. Stajali su šuteći. Zatim on uzdahne i sjetno se nasmiješi.

— Užasava me ovaj posao, gospodice Mary! Pitam se zašto se ljudi međusobno ubijaju. Zar nisu svjesni da je život najljepši dar prirode? Prekinut nasilnom smrću, on pobija sve zakone prirode. Vidite, i zvijer čini sve da bi preživjela. A čovjek?

— Čovjek ima razum, ali je pun strasti — tihim glasom, kao da odgovara na njegova pitanja, izusti zamišljena djevojka.

Dany je bio sretan što se ona slaže s njegovim mišljenjem. Postajali su još koji trenutak, a zatim Dany upita:

— Onda, na koju ćemo stranu. Da li njegovim tragom ili ...?

Mary Lou je nekoliko trenutaka razmišljala. Zatim stisne zube i odgovori:

— Idemo za njim, Dany!

Do mraka je preostalo još nekoliko sati, dovoljno da Dany pronađe trag. Bio je vidljiv, ali nije, kao što je očekivao, vodio prema obližnjem gradu. Kad ih je doveo do uzbrdice,

na kojoj je prije nekog vremena stajao Martin Dalay, Dany Boone zaustavi konja, zavrsti glavom i zamišljeno reče:

— Čudno! Očekivao sam da će u grad, ali...

— Možda je krenuo prema Vanderblitu? — primijeti Mary.

Trudila se da na tlu razazna otiske kopita Dalayeva konja, ali nije uspjela. Zato je nisu začudile Danyjeve riječi:

— Iznenadio me. Umjesto u grad, krenuo je prema indijanskom rezervatu.

Nije to rekao bez razloga. Odjednom je postao svjestan činjenice da će, ako ga nastave goniti, prvi put biti u prilici da upozna pripadnike svog plemena. Doduše, on ih je nekoliko puta sreo u gradu, prolazili su kraj njega visoko podignute glave, s nekim prezirom u očima, kao da su znali da je to Garavo Pero što se priklonio bijelcima.

Mary Lou nije znala zašto on gleda u daljinu, prema Holy Crossu, i zamišljeno zuri u obrise planine što se u plavkastoj pozadini nudila njihovim očima.

Bila je i sama u nedoumici što da učini. Da li da se vrati ili da nastavi potjeru, što je svim srcem željela. Ako krenu prema rezervatu, preostaje joj da se pomiri s činjenicom da je u društvu muškarca kojeg još nije dobro poznavala. Doduše, on joj se dopada, ali... Pri toj pomisli lagano porumeni, jer je razmišljala kao žena.

Boonea nisu morale te misli. On je bio okrenut praktičnim stvarima. To je značilo: kako da se postavi prema suplemenjacima kad stignu u rezervat? Hoće li nastupiti kao bijelac ili kao čovjek u čijim žilama teče ista krv? Istina, razmišljao je

prije o tome dok je kovao planove kako da pomogne svom plemenu. Tada je smatrao da za to još nije došlo vrijeme. No u jedno je bio siguran: prije ili poslije on se mora suočiti s tom činjenicom.

Sad je došlo to vrijeme. Stisnuvši zube, on potjera konja prema Holy Crossu.

*

Bio je već mrak kad su stigli u indijanski logor, u udolici, okružen liticama, kraj potočića. Naokolo su gorjele vatre, čulo se lajanje pasa, dječji plač, udaranje bubnjeva i jednolično pjevanje.

Slika idilična, ali neobična i ne-svakidašnja, od koje Dany zadršće i prvi put osjeti da će mu se za koji trenutak pružiti prilika da ustanovi zna li još govor svog plemena.

— Krenimo, Mary! — reče tiho i potjera konja kroz usjeklinu, začuden što ih još nitko nije presreo. Da li je to značilo da su, stiješnjeni i otjerani u taj dio planine, zauvijek zakopali ratnu sjekiru? Što ih očekuje kad stignu u logor?

— Mary! — on iznenada zaustavi konja i obrati se djevojci. — Molim vas da se držite po strani. Prepustite meni da s njima razgovaram. Ako se među njima nalazi Dalay, i ako im je prijatelj, moramo biti oprezni. Njihove reakcije su nepredvidive...

— Bit će kako kažete, Dany! — odgovorila je. I sama je bila svjesna da ulaze u logor gdje mogu doživjeti neugodna iznenađenja. U tim jadnicima nakupilo se toliko gorčine i mržnje prema bijelcima da je Booneovo upozorenje bilo na mjestu.

Jahali su korakom dok se ispod konjskih kopita bučno kotrljalo kamenje. Dany je imao osjećaj da nisu

sami, da ih motre i prate budne oči s obje strane usječenog puta sve dok ne stignu do logora i najveće vatre što je gorjela u sredini mnogobrojnih vigvama.

Kad su stigli do prvih vatri, Indijanci izronišu iz polumraka, iza šiblja i šatora, i okružiše njihove konje. Bez riječi i grubo skinuše ih s konja. Čulo se samo dahanje. Otimajući se i gledajući Mary, Dany počne grlenim glasom vikati na nepoznatom jeziku.

Stegoše ga još jače, ali Mary poštediše grubosti i ona krene zajedno s njim prema poglavičinu šatoru u sredini logora.

Tog trenutka sa svih se strana začula vika što je parala uši. Sustigoše ih žene koje su ih pratile opakim pogledom i namršteni ratnici što se okupiše ispred šatora.

Na otvoru se uskoro ukazala veličanstvena figura sijedog poglavice okićenog perjem.

Dany Boone i Mary su se ogledavali i pogledom tražili Martina Dalaya.

Opet je Mary začula razgovor, te grlene i njoj nepoznate glasove što su ih razmijenili poglavica i Dany. Dok je poglavica stisnutih usta slušao što odgovara Boone, na njegovu licu, prošaranom stotinama bora, vidjela se ljutnja.

Onda joj je Dany prevodio njegove riječi:

– Kaže da smo uljezi i pita tko smo, što želimo i kuda smo krenuli?

– Recite mu da sam šerif i da gonim bandita koji se nalazi među njima – odvratila je Mary.

Opet se nastavljao razgovor, još jučniji, pun neke pritajene prijetnje što je visjela u zraku.

– Kaže da okrenemo konje... Čovjek kojeg tražimo više nije kod

njih. Krenuo je Kojotovim prolazom na drugu stranu planine.

– Što da radimo, Dany? – upita Mary nervozno.

On ne odgovori. Nastavio je razgovor s poglavicom. Žestina se stišavala, pobijedila je mudrost poglavice.

– Poglavica Sijeda Kosa kaže da možemo ostati do jutra u logoru. On poštuje zakon i zna što znači značka koju nosite na grudima, ali... – Opazila je na Danyjevu licu zbunjenost, kao da želi nešto zatajiti. Smatrala se prevarenom ako joj to prešuti i zatraži da joj odgovori. – I još kaže da se čudi što tu značku nosi skvo. Misli da u bijelim ljudima ne teče crvena krv već krv slična vodi kad ih mora braniti žena, žena-šerif – izreče Dany i ponovo nešto reče poglavici.

Sad su nestali ratnici koji su ih dosad opkoljavali i pozvaše ih k vatri.

– Baš dobro što sam mogao s njima razgovarati njihovim jezikom – primijeti Dany. – Imao sam dobrog učitelja! Na žalost, već je umro. Bio je to Indijanac, izvidnik u četi Teda Boonea za vrijeme građanskog rata. Kad je potpisano primirje, on ga je doveo na ranč i ondje je ostao do smrti. Zvao se, vjerovali ili ne, Čovjek koji malo govori.

– Znao je da ste vi...?

Dany Boone se nasmiješi i kimne.

– Da, znao je da sam Garavo Pedro i zato me učio jezik otaca.

Želio je još nešto reći, ali ga je poglavica Sijeda Kosa prekinuo pokretom ruke i nešto rekao, nakon čega ga je Dany žustro u nešto uvjeravao.

– Što kaže? – Mary nije mogla suspregnuti znatiželju.

Na njegovu licu spazi vragolast, obješenjački izraz.

– Doista želite da vam to prevedem?

– Jest.

– Dobro, ako baš želite... Dakle, pita da li ćemo dijeliti zajedno šator, što znači hoćemo li zajedno spavati.

– Tako, dakle – otegnuto će Mary. Da nije bio mrak, sigurno bi vidio kako je pocrvenjela i zbunila se.

U tom trenutku ispred njih staviše činije s večerom. Tek tada Mary osjeti glad. Jelo u drvenim posudama izgledalo je dobro i dobro je mirisalo.

Nakon nekoliko riječi poglavica dostojanstveno ustane. Odjednom, prije nego što je ušao u šator, iza njega se pojavila neka stara Indijanka i brzo mu počela govoriti.

Dany Boone zaključi da se taj razgovor odnosi na njih, najviše na njega, jer se poglavica okrenuo i začudeno ga pogledao, zatim se obratio Booneu, pokazao staricu i brzo nešto rekao da je umiri. Mary je shvatila da se nešto neobično događa. Vidjela je to po Danyjevu izrazu lica. Odgovarao je na pitanja Sijede Kose.

– Indijanka mu je rekla da me poznaje... – napokon, je objasnio.

– Znači li to...? – prekine ga Mary pitanjem koje ne završi, a on potvrdno kimne glavom.

– Govorio joj je o meni Čovjek koji ne govori. Ona me jedanput vidjela s njim dok smo jahali nedaleko od rezervata.

– Dakle, shvatili su da ste...?

– Upravo tako – odvrati on. – Doduše, poglavica je već bio začuđen otkud tako dobro znam njihov jezik, odnosno narječje. Znate, Indijanci, kao i bijelci, imaju poseban jezik ovisno o kraju gdje žive. Sad Indijanka kaže...

Dany je zastao i pogledao prema starici koja je na njega pokazivala prstom, a zatim mu bojažljivo prilazila. Bila je vrlo stara, što se vidjelo po isušenom, naboranom licu. Opet je brzo govorila, vrtjela glavom lijevo i desno, a Sijeda Kosa ju je pažljivo slušao.

– Što kaže? – upita znatiželjno Mary, ocijenivši da prisustvuje zanimljivom susretu.

Dany Boone ne odgovori odmah. Obratio se starici nekim pitanjem na koje ona odmah odgovori.

– Kaže da sam sin Crnog Orla, što znači da mi je poglavica Sijeda Kosa djed? – izusti Dany nekim čudnim glasom. – Moj otac je poginuo u onom okršaju, a majku su »plave uniforme« silovali...

U njegovim riječima bilo je tuge, ali bio je zadovoljan saznanjem da je napokon doznao svoje podrijetlo.

Odjednom je Mary shvatila da se pred njom nalazi drugi, njoj nepoznat čovjek. Dany Boone je u biti bio Indijanac s manirama bijelaca, što je za mnoge bilo neshvatljivo, pa i za Sijedu Kosu, koji je na tako neobičan način upoznao unuka.

IX

Na ranču »Tri kolta« odvijao se uobičajeni posao. Bio je kraj ljeta. Nakon podulje suše pale su obilne kiše i prerija se opet zazelenila, valjala se pod udarcima vjetrova kao valovi na moru. Bilo je ugodno gaziti po tom zelenom sagu.

Stoka je imala dovoljno pašu i počela se debljati, što znači da se blizila jesen i vrijeme kad se tisuće grla goni na prodaju.

Takve su pripreme tekle i na ranču »Tri kolta«. Brett Olden je s užitkom promatrao stado. Zaboravio je na sve nedaće, na sva strahovanja

koja su ga pratila tog ljeta. Trave je bilo u izobilju, stoka će se udebljati i kad je proda, vratit će dugove.

To su mislili i drugi rančeri. Zadovoljni su bili i farmeri jer je bila dobra ljetina.

Zabavljeni žigosanjem teladi, Fred Jones, James Farley i Tony Kerkly radili su sa zadovoljstvom. Mogli su pokazati što znaju i pronaći svako tele što se zavuklo u šipražje, udariti mu žig i navečer, kad se vrate, proslaviti to uz bocu viskija.

Za desetak označenih telića boca viskija. To je bila norma koju im je ponudio Olden.

Završivši dio mukotrpnog posla, Tony Kerkly obriše znoj, popije nekoliko gutljaja viskija i hukne:

– Danas smo dosta uradili. Hej, Frede! Koliko si telića pronašao i žigosao?

– Dvadeset! – odgovori stasiti kauboj i pljune, čime je izražavao zadovoljstvo.

– Odlično! Dvije boce viskija! A ti, James?

Pitanje je bilo upućeno prosijedom kauboju, najstarijem na ranču, koji nije više žigosao stoku kao nekad, u mladosti. On nezadovoljno zavrta glavom i odgovori:

– Nije spomena vrijedno! Samo pet grla.

Dok su tako pričali i pili, odjednom su opazili kako se niz proplanak spušta konjanik. Kerkly, koji je imao oštro oko, odmah ga je prepoznao, namrštio se i procijedio kroz zube:

– Momci, pazite! Stiže nam nezvani gost.

– Prepoznao si ga? – upita znatiželjno James.

– Jesam. Stiže nam Martin Dalay! – nezadovoljnim glasom promrsi predradnik.

– Što hoće?

Tony Kerkly slegne ramenima i nezadovoljno frkne, pa će oprezno:

– Momci, pazite što radite! Ne dolazi on da nam pomogne žigosati stoku. Ne izazivajte ga!

– Misliš da bi mogao biti neugodan? Do vraga, trojica smo i...

Predradnik začuđeno pogleda Jonesa, pa hladnim glasom nastavi:

– Nismo brzi kao on, do vraga! Zar vam to nije jasno?

– Ali, bili smo prijatelji i...

– Martin Dalay više nema prijatelja! To dobro zapamti, Frede! Čuo si što se o njemu priča.

Doista, Kerkly je imao pravo. Bio je to Dalay. Kad se dovoljno približio, zaustavio je konja i prezirno ih pogledao. Ruka mu je stajala kraj korica za kolt, a oči oprezno šarale po njima.

Bio je neuredan, prljav i obrašten. Blijedo lice bilo mu je stegnuto, slično maski.

– Zdravo, momci! – promrmlja opreznim glasom.

– Zdravo! – odgovoriše gotovo jednoglasno.

– Vidim da se dobro zabavljate, pa rekoh, hajde, Martine, da sa staryim društvom popiješ koji gutljaj.

Očekivao je da će mu netko pružiti bocu, ali se prevario. To ga povrijedi pa ih ljutito ošine pogledom i nastavi sarkastičnim glasom:

– Znači, nema dobrodošlice?

– Nema – hladnim će glasom Kerkly. – Nisi više naš, Martine! Odmetnuo si se... Što ti je bilo, čovječe? Kuda srljaš?

Znali su da je ubio Toma Lucea, ali još nisu čuli da se obračunao i s Fullerom.

Gledali su ga ispod oka, hladno, kao da je stranac. Oprezni kao i on,

očekivali su da se opravda. Umjesto toga on opsuje, a blijedo lice mu se zarumeni od bijesa.

– Nitko tko povrijedi Martina Dalaya ne može proći nekažnjeno!

Izrekao je to promuklim glasom i oblizao suhe usne, pogledavši bocu što se nalazila kraj kauboja.

– Dodaj tu bocu, Jones!

Kauboju slegne ramenima ali se ne pomakne. Umjesto toga promrmlja:

– Sjaši, pa je uzmi!

– Izazivaš, a? – prijetecim će glasom Dalay.

– Nije mi ni na kraj pameti, Dalay! Nekako su mi noge teške kao olovo.

James Farley se nasmije, a Kerkly ga presiječe bijesnim pogledom. Umjesto Jonesa, koji je šutio i gledao ga ispod oka, predradnik dobaci polupraznu bocu.

Dalay je pio dugim, halapljivim gutljajima sve dok je nije ispraznio. Zatim ju je odbacio, pa obrisao usta i zapitao:

– Onda, što ima nova u gradu? Čuje li se za mene?

– Čuje, i te kako se čuje – bijesno odgovori Tony Kerkly. Priča se da ubijaš ljude i kradeš stoku. Stidim se što sam nekad mislio da si momak na svojem mjestu i da će od tebe nešto biti. Pogledaj se!

– Što mi manjka? – naceri se bandit.

Predradnik ga prezirno odmjeri, a zatim kao da ne postoji reče momcima:

– Hajde, idemo na posao! Do mraka možemo dosta toga uraditi.

Ignorirali su ga i to ga je opet povrijedilo. Međutim, nije došao ovamo da izaziva kavgu. Opazio ih je slučajno kad je otišao iz indijanskog rezervata, gdje zamalo da ne izvuče deblji kraj.

Još se sjećao poglavice, koji mu je otvoreno rekao da s njim ne želi imati posla i da ga ne zanimaju puške jer njegovo pleme želi živjeti u miru s bijelcima.

Svratio je u nadi da će ih prevartiti, jer je dan prije sreo Vancea Simonsa, trgovca iz Waca, i s njim dogovorio prodaju oružja.

Taj posao se izjalovio i sad je lutao ne bi li pronašao istomišljenike s kojima bi osnovao bandu. Kad je ugledao kauboje, ponadao se da će netko od njih, u želji da se brzo obogati, prihvatiti tu ponudu, pogotovo Farley. Možda bi prihvatio da je sam? Zato ga Dalay pogleda i promrmlja:

– Želio bih s tobom razgovarati.

– Nemam ja što s tobom pričati – odreže kauboju i pode prema konju. Učiniše to i ostali. Ugledavši kako mu okreću leđa, Dalay bi najradije povukao kolt i sve ih ucmeкао. No dva ubojstva su zasad bila dovoljna. Umjesto toga, kipteći od mržnje, zaurla za njima:

– Javite gazdi da će ga uskoro posjetiti »crveni pijetao«!

Znali su što to znači. Samo se pogledaše, sretni što je sve prošlo bez sukoba i odahnuše kad se Dalay izgubio u cedrovu šumarku.

*

Tek što je ujutro granulo sunce i okitilo rosu rubinima, Dany Boone izide iz vigvama i zadovoljno se protegne. Logor je još bio tih. Iz šatora u kojem je spavala Mary Lou nije bilo znaka da se probudila.

Prišao je koralu gdje su se nalazili konji i usput razmišljao o sinoćnjim događajima. Osjećao je zadovoljstvo što je u društvu djevojke koja mu se na prvi pogled dopala.

To što Mary na grudima nosi šerifsku značku govorilo mu je kako malo poznaje ženski svijet. Sreo je mnogo žena u San Antoniju, ali nijedna nije bila kao ona. Mirisale su na parfeme, a Mary Lou je zračila prirodnim mirisom, šireći oko sebe fluid koji ga je očaravao.

Bila je od onih žena koje su zajedno s muževima osvajale prostranstvo Divljeg zapada. Odlučne i hrabre stajale bi rame uz rame sa svojim ljudima. Bile su nježne majke i dijelile sve radosti i žalosti, strpljivo i pokorno.

Iz razmišljanja ga prekine poglavica Sijeda Kosa. Nije ga bio zapažio jer se prikrao iza njegovih leđa, dugo promatrao unuka i onda se jedva primjetno nasmiješio.

– Pričaju da si učio škole i da više nisi Indijanac! – Bila je to više tvrdnja nego pitanje.

– Učio sam, poglavico! Učio sam da bih nešto više saznao o životu. A zar Garavo Pero nije iz tvog plemena?

– Ne znam – tužnim glasom odgovori Sijeda Kosa.

Nekoliko trenutaka su šutjeli, stajali kao dva stranca, što su i bili dosad. Dany se pitao hoće li to i ostati. Mnogo toga ih je dijelilo.

– Tvoj otac nije učio škole. Učio ga je Veliki Manitu i bio je dobar ratnik. Trebao me naslijediti da ga nisu ubili »plave kabanice«. Očekivao sam da će Garavo Pero slijediti učenje Manitua...

– Garavo Pero nije bijelac! – zavrti glavom Dany. – U njegovim žilama teče krv njegovih predaka, on ima crvenu kožu.

Poglavica s razumijevanjem kimne.

– Kažu da je tako, ali... zašto onda ne ostaneš sa svojim plemenom?

Na trenutak je zašutio, što je Dany iskoristio da mu odgovori:

– Ne mogu ostati! Međutim, želim pomoći svom narodu.

– Kako? Zar su ti vrane popile mozak pa ne vidiš što nam rade oni kojima služiš? Oduzeli su nam najbolju zemlju, opustošili lovišta i moj narod umire.

– Ja nikome ne služim, poglavico! – počeo se braniti Dany, shvativši u njegovim riječima svu tragediju naroda koji će nestati. – Želim da ono što sam naučio u njihovim školama prenesem tvojem i mojem plemenu.

Lice Sijede Kose bilo je kao maska, zategnuto, na izbočenim jagodicama, izborano svim vjetrovima prerije, topljeno kišama i izbrazdano suncem. Poglavica zavrti glavom. U njegovu se glasu osjećala izgubljenost jedne generacije.

– Više nema ratnika koji bi otjerali bijelce! Oni su moćni! Oni imaju vatrene cijevi i razmnožili su se kao uši. Crveni ljudi nestaju, sinko!

Prvi put je iz njegovih usta čuo tu riječ, za koju je smatrao da ne postoji u indijanskom jeziku. Nije znao što da mu odgovori. Govorio je istinu, gorku istinu. Ipak, pokuša istjerati iz njega to beznade.

– Sve dok crveni ljudi žive u neznanju, bijelci će im zagorčavati život – rekao je ozbiljno.

– Zar misliš da u našim glavama nema mozga? – suprotstavi se Sijeda Kosa.

Dany Boone zavrti glavom.

– Veliki Manitu je svakom dao razum, pogotovo čovjeku. Zato taj mozak treba razvijati. I ja sam tako mislio prije nego što sam počeo učiti njihove škole.

– I što si naučio?

– Mnogo, djede!

Izrekao je to shvativši da je taj stari, dostojanstveni čovjek, dio njegova naslijeđa koje nije nikad pokušao ni zaželio zaniijekati.

Odjednom se u njemu javila želja da mu kaže kako želi u rezervatu otvoriti školu. Hoće li poglavica to razumjeti? Možda i hoće, jer je bio mudar. Iz Danyja s oduševljenjem provališe riječi... Pričao je, pričao, a Sijeda Kosa je slušao, katkad bi kimnuo glavom. Kad je završio, poglavica odgovori:

— Naša djeca neće željeti tvoje učenje. Ona uče od prirode. Bojim se da nećeš uspjeti.

— O, hoću, hoću! — usklikne Dany. — Sva djeca su jednaka.

Gledao ga je kako odlazi, sretan što nije odbio njegov prijedlog. U njemu je bilo dovoljno mudrosti da shvati kako dolaze nova, drugačija vremena.

Kad se Mary pojavila pred šatorom, radosno ju je pozdravio i ispričao što je razgovarao s poglavicom. Bila je toga jutro divna, s odsjajem zlata u kosi što ju je pozlačivalo sunce.

— Drago mi je zbog vas, Dany! — rekla je.

Ostali su još neko vrijeme u indijanskom logoru, a zatim pojahaše konje. Ispratila ih je dječja graja i nekoliko mladih ratnika jer su doznali da taj čovjek potječe iz njihovog plemena.

Poglavica Sijeda Kosa nije se pojavio iz šatora.

Kad su ušli u preriju, kao da su istovremeno odlučili okrenuše konje prema Dallasu.

— Žao mi je što nismo uspjeli naći Dalaya! — reče Dany.

— Oh, nije važno! — odgovori ona. — Organizirat ću potjeru. Sad shvaćam da je bilo glupo što sam

pomislila da bih ga mogla zaustaviti. Kad sam vidjela što je uradio Fulleru, znam da za njega ljudski život ne znači ništa.

— Da — složio se Dany Boone. — On je već krenuo putem zločina! Nezaustavno.

Vraćali su se u grad kao prijatelji. Pomalo se između njih otapao led nepovjerenja i stidljivosti. Boone odjednom shvati da je potraga za Martinom Dalayem bio najljepši njegov izlet. Bio je sretan, prihvatio je njen prijedlog da se utrkuju. Razdragani jutrom, prerijom i činjenicom što su jedno kraj drugog, potjeraše konje.

*

Vrativši se u Dallas, Mary Lou upita pomoćnika ima li kakvih novosti. Očekivala je njegov odgovor i za trenutak prekinula razgledavanje najnovijih potjernica. Pomoćnik se iskašlje i počne kao iz topa:

— Prvo, na ranču »Tri kolta« izbio je požar. Izgorjelo je sijeno što ga je Brett Olden čuvao za zimu. Bit će mu teško prehraniti stoku — dodao je zabrinutim glasom. — Prijava o tome je na vašem stolu, gospodice Lou, i poruka koju su kauboji pronašli na zidu konjušnice.

— Poruka? Gdje? Ah, evo je!

Bio je to komadić papira otrgnut iz bilježnice, na kojem je pisalo: »Dalay ne oprašta kad ga netko otjera kao psa...«

Znači, Martin Dalay nije mirovao! Štoviše, lunjao je okolicom, a ona se ponadala da će nestati s područja koje je po dužnosti kontrolirala.

Dva ubojstva, pa sad požar, bila su dovoljna osnova da organizira potjeru. Zbog toga će visiti, ali ga je trebalo najprije uhvatiti. Slutila je da to neće biti nimalo lako.

Fay Ross je opet zaokupio njenu pažnju novom viješću.

– Bio je ovdje bankar Smith! Tony Smith, onaj trbonja, i tražio da odmah po povratku dodete u banku. Navodno je iskršlo nešto o čemu mora s vama razgovarati.

– Ima li još što? – upitala je smrknuto Mary i ustala.

Napisala je pismo saveznom šerifu i obavijestila ga o najnovijim događajima, zamolivši ga da se za Dalayem raspiše potjernica.

– Oduzi ovo pismo na poštu, a ja odoh u banku!

Pomoćnik je primio pismo, ali je želio još nešto reći. Zato se zbunjeno počeo po kosi pogledavši je kao da od nje očekuje naređenje da nastavi.

– Ima li još što, Fay?

– Ima, gospodice Lou! Bio je ovdje Manuel Fernandez, onaj vaš čovjek iz meksikanske četvrti. Kaže da ima nešto važno...

– Da li je to sve?

– Sve zasad – kimne Ross i obliže usne. Zatim, prije nego što je krenula prema izlazu doda: – Osim, ovaj, kako da kažem... Ovaj, da li bih mogao dobiti akontaciju na plaću? Znate, ona moja... htjela bi nov rubac i stalno me gnjavi da nema u čemu u crkvu.

Mary Lou se nasmiješi i pruži mu tri dolara, pa zaprijeti prstom:

– Popij jednu čašicu, a ostalo daj Carolini! Ako kaže da joj nisi dao novac, loše ćeš se provesti. A sad, u poštu!

– Odmah, odmah...

Izišla je na ulicu punu prolaznika, uglavnom nepoznatih ljudi koji su stigli da bi prisustvovali svečanosti što se održavala početkom jeseni. Zapravo, privukao ih je rodeo.

Ona je znala da će tih dana biti neugodnosti, jer će se taj događaj veselo proslaviti.

Za trenutak je zastala i upitala se na koju će stranu. Da li da pođe u staju za iznajmljivanje konja da potraži Fernandeza ili u banku?

Odlučila se za banku. Tony Smith je dočeka s olakšanjem i uzdahom.

– No napokon ste se vratili.

Lice mu je bilo okupano znojem, jer se uvijek i u svakoj prilici znojio, pa čak i zimi. Pošto ju je ponudio da sjedne, pride pisaćem stolu i pruži joj papir.

– Ovo sam primio prije nekoliko dana – reče bojažljivo promuklim glasom. – Netko je to s kamenom ubacio kroz prozor moje kuće.

Doista, imao je i zbog čega biti zabrinut. Bilo je to prijeteće pismo Martina Dalaya, u kojem je stajalo: »Da sačuvaš život i imovinu, ostavi što prije u šupljini cedra na ulazu u grad 5000 dolara. Javit ću kad. Ne poslušaj li, zapalit ću ti banku i kuću. Prethodno ću od tebe napraviti krvavi biftek. To ti poručuje Martin Dalay...«

Dakle, još jedna poruka, ovaj put ucjena i nove neprilike na pomolu. Da je bila muškarac, a ne šerif u suknji, Mary Lou bi zacijelo sočno opsovala. Još jednom se potvrdilo da taj Dalay ima hrabrosti, da je drzak i da švrlja po gradu i okolici. A ona jaše s Danyejem Booneom po preriji nastojeći da mu uđe u trag. Sudeći po svemu tome, bio je dobro obaviješten o njenom kretanju. To je značilo da u gradu ima čovjeka koji ga o svemu obavještava. Tko bi to mogao biti? – pitala se i zamišljeno okretala papir koji je, očigledno, prestrašio Smitha.

– Niste valjda odlučili da platite, gospodine Smith? – upita ga ona promuklim glasom.

– Nisam, ali... ali užasno se bojim da bi mogao...

Prekinula ga je odlučnom kretanjem, ustala i rekla:

Dobro ste učinili što ste me upozorili na to pismo. Pripremit ćemo klopku!

– Klopku? Kako to mislite? – bojažljivo upita bankar.

– Još ću o tome razmisliti – odgovori ona. – Nego, kad bi trebalo platiti ucjenu?

– Pa i sami vidite da nije određeno. Odredit će datum – slegne on ramenima i pode da je isprati. Usput bojažljivo primijeti: – Ako ipak ispuni prijetnju?

– Pobrinit ćemo se da do toga ne dođe.

Izišavši iz banke, Mary se upita da li bi bilo uputno da pozove Danyja i da zajedno skroje plan kako će na djelu uhvatiti ucjenjivača. U Dallasu nije bilo čovjeka na kojeg se mogla osloniti. Potjera zasad nije dolazila u obzir. Trebalo ga je uhvatiti kad dođe po novac od ucjene. No sumnjala je da će Dalay biti tako naivan i upasti u klopku. Nije smjela riskirati da Smith doista ostavi novac. Trebalo je nešto drugo smisliti...

Manuel Fernandez je bio nizak, debeljuškast Meksikanac, koji je katkad javljao što se događa u njegovoj četvrti. Učinio bi to za dolar, dva i njegove su obavijesti bile katkad korisne. Tako je uhvatila nekoliko sitnih lopova, a stavila je iza brave i poneku krupniju zvjerku koja se skrivala.

– Šerife – rekao je on ugledavši je – mislim da imam nešto što će vas zanimati. – Izrekao je to oprezno, ogledavajući se na sve strane, pa tiše dodao: – Moj brat Pedro, onaj što sramoti našu poštenu obi-

telj, svratio je u međuvremenu. Od njega sam doznao da Martin Dalay, onaj što je radio na ranču »Tri kolta«, traži ljude da osnuje bandu. Pridobio je Pedra i brat je krenuo u Waco po još neke tipove da im se pridruže. Smatrao sam da će vas to zanimati, pa kako nemam novca da kupim duhana...

Dala mu je dolar i zamišljeno se vratila u kancelariju.

Ondje ju je čekalo novo iznenađenje.

*

Dan prije na ranču »Sreća«, koji je pripadao pokojnom Johnu Louu i njegovoj kćeri, zbili su se događaji koji su onespokojili Johna Graya i Vancea Coburna.

Nestalo im je dvadeset grla stoke, a zatim je netko podmetnuo vatru pod stog stijena koje su čuvali za zimu. – Moramo o tome odmah obavijestiti Mary! – rekao je Vance, krivonogi kauboj, koji je godina-ma radio na ranču zajedno s Johnom Grayom.

John Gray kimne zamišljeno i pode prema koralu da osedla konja.

Vance je dugo gledao za njim i nešto mrmljao. Bio je svjestan da je nekad mirni ranč u opasnosti. Sad je nepoznati palikuća pokušao zapaliti kuću.

Zahvaljujući psu koji je lajao kao lud i gotovo se otrgnuo s lanca, John je izišao iz kuće i ugledao čovjeka što se motao oko zdanja. Vjerujući da je lopov, najprije je zaprijetio da će pucati, a zatim opalio metak.

To je, čini se, preplašio podmetača požara, ali je usput zapalio sijeno. Imali su prilično muke dok nisu

ugasili vatru jer je prijetila opasnost da plamen zahvati i štalu.

*

Mary Lou je zagrlila Graya kad je ustao sa stolca i kao da se opravdava rekla: – Žao mi je što nisam prije svratila. Kako Vance? Ima li što novog?

Gledala je u toga sijedog, dobroćudnog čovjeka.

Na njegovu licu često je vidjela osmijeh, ali je ovaj put John Gray bio ozbiljan.

– Neprilike, Mary! – izustio je promuklo.

– Kakve neprilike, John? – pitala je zabrinuto.

On joj ukratko ispriča što se dogodilo na ranču. Dakle, Martin Dalay je zaprijetio da će joj se osvetiti i izvršio prijetnju.

– Da nisam zapucao, planula bi kuća! – rekao je na kraju i zabrinuto je pogledao. Vidio je pred sobom ozbiljnu, zamišljenu djevojku, kojoj je opasno zanimanje udarilo pečat na licu. Zakimao je glavom i dodao: – Ne izgledaš dobro, Mary! Da nisi bolesna?

– Nisam, ali... imam mnogo neprilika – dodala je tiho.

– Mogu li na neki način pomoći? Zavrtjela je glavom, stisnula usne i pokušala se nasmiješiti.

– Nisi mi rekao kako stoka. Ima li dovoljno sijena za zimu? Misliš li nešto prodati...?

– Izgorio je jedan stog, ali će sijena biti dosta u »Prolomu«. Bogatija si za tridesetak teladi koje smo žigosali. Što se tiče prodaje... – Na trenutak je zašutio i ozbiljno je pogledao. – Zašto ne baciš tu prokletu značku i ne vratiš se na ranč? Vidim da imaš neprilika. Što ti je to trebalo?

Da, što joj je to trebalo? Mogla je mirno voditi ranč i živjeti kao i drugi ljudi. A evo, nije. I nije znala kad će se i kako završiti njena pustolovina.

– Ne mogu, John? – rekla je tihim glasom.

Oprostio se od nje i dobio njeno obećanje da će uskoro posjetiti ranč, iako je u to malo vjerovao. Čuo je naime, da je neki kauboj s ranča »Tri koka« ubio Toma Lucea i Fullera i da ga Mary goni.

– Čuvaj se, djevojko? – obratio joj se prije nego što je pojahao konja.

Stajala je zamišljeno ispred kancelarije. Takvu ju je našao Fay kad se vratio iz saluna. Ugledavši ga, odmah mu je naredila da osedla konja.

– Odjahaćeš na ranč »Briggs« i pozvati Daniela Boonea da dode u grad. Ukoliko ga nema, obavijesti starog Boonea i reci mu da ga što prije želim vidjeti.

Okrepljen viskijem, Fay Ross bi dobivao krila. Kimnuo je i potražio svoju ragu, koja je obično mirno pasla na obližnjem proplanku.

Dok je ulazila u kancelariju, pitala se ima li snage da uhvati Dalaya. Trebala joj je pomoć. U Dallasu je nije nije mogla dobiti. Nije željela pozvati saveznog šerifa, pa je računala na Boonea. Pri pomisli da će se opet sresti njeno srce zakuca brže.

Osjećala je da mora brzo djelovati, jer su je događaji već pretekli, pa je nestrpljivo očekivala Danyjev dolazak.

*

Fay Ross se jedva doklatio do ranča »Briggs«. Boljele su ga sve kosti. Kad je napokon ugledao ranč, olakšano uzdahne i potjera ragu do

pojila. Konj je bio žedan, a bio je žedan i pomoćnik šerifa, ali ga još nitko nije pozvao na čašicu.

Napokon se na vratima kuće pojavio Ted Boone i pošao mu u susret.

— Gle, gle, tko nam dolazi u posjet! Osobno pomoćnik Mary Lou! Zdravo, stari!

— Zdravo! — hukne Ross i obliže suhe usne. Klecala su mu koljena i na licu mu se pojavi bolni grč. — Stisla me reuma, gospodine Boone! Kaže mi stara da je jedini lijek masaža.

Shvativši što pomoćnik želi, Ted Boone se nasmiješi i upita: — Masaža? Vanjska ili unutrašnja?

— Ovaj put unutrašnja, ako nemate ništa protiv! — iskesi se Fay.

Udoše u kuću i sjedoše na trijem. Čin-Čan donese bocu viskija.

Ted Boone je znao da se nešto važno dogodilo čim je Ross dojahao na ranč. Čekao je da mu Ross to kaže i bio je pomalo nestrpljiv. To je Ross osjetio i ispivši čašu do dna olakšano uzdahne.

— Uh, baš mi je prijalo! Nego, ne vidim vašeg posinka, gospodine Boone!

— Žigoše stoku s momcima! — odgovori rančer.

Fay Ross kimne i ispruži noge.

— Poslao me šerif, odnosno šerifica, da vam prenesem poruku za Danyja. Potreban joj je iz važnih razloga i moli ga da je što prije posjeti.

Ted Boone kimne i side s Rossom niz stube.

— Kad se vrati, reći ću mu da ga traži Mary Lou! Uostalom, zašto ga ne bi pričekao?

— Znate, gospodine Boone, potrebam sam u gradu. Čini se da se nešto događa pa Mary Lou mora kraj

sebe imati iskusnog čovjeka. Ipak je ona samo djevojka, zar ne?

— Naravno, naravno — potvrdi smiješeći se vlasnik ranča i isprati posjetioca do konja. — Budeš li polaganije jahao, Dany će te zacijelo stići, jer je uskoro ručak — doda Ted Boone zamišljeno. Pitao se zašto je Dany potreban Mary Lou? Da li joj je potrebna pomoć ili ga jednostavno želi vidjeti? Nije to pomislilo bez razloga, jer je za njenog boravka na ranču zapazio da jedno prema drugom nisu ravnodušni.

Da se u tom smislu razviju stvari, bio bi više nego zadovoljan. Danyju je potrebna žena kao što je Mary. Hrabra, odlučna, kao što je bila njegova, s kojom je dijelio zlo i dobro.

Kad je Dany stigao s momcima, odmah mu je prenio poruku.

Momak je to primio zadovoljno, brzo je osedlao drugog konja i ne ručavši pojurio u grad da joj se stavi na raspolaganje.

XI

Dobro promotrivši cedrovo stablo što se nalazilo na ulazu u grad, Mary Lou je opazila da do njega vodi zaklon od živice, što je značilo da mu se može nezapaženo približiti. To je znao i Martin Dalay kad ga je izabrao kao mjesto gdje je banakar Smith morao položiti novac.

Taj je cedar bio popriličnih razmjera. U visini čovjeka nalazila se duplja, izdubena udarcem groma, dobro skrovište, koje je bilo teško opaziti sve dok se čovjek nije približio kroz gustiš koji ga je okruživao.

Znala je Mary da Dalay nije tako naivan da sve prepusti slučaju.

Zacijelo je kao i ona imao plan kako da dode do novca ne riskirajući da ga uhvate. Kako će to postići, to Mary nije znala, ali je nagon-

ski osjećala da je sad prilika da mu se postavi klopka.

Da bi u tome uspjela, potrebna joj pomoć Danyja Boonea.

Nestrpljivo je očekivala njegov dolazak. Kad joj je Ross javio da je prenio poruku, stalno je pogledavala na ulicu. Dva sata poslije ugleda kako je sjahao i otresao sa sebe prašinu. Srce joj počne lupati. Kad je ušao, bila je crvena i zbunjena.

— Dobar dan, Mary! Primio sam vašu poruku i...

Ona promuca pozdrav i zbunjanim glasom ga zamoli da sjedne. Kad je poslušao, sjedne i ona i nervozno počne trljati ruke. On osjeti da ga je pozvala zbog važnih stvari, pa je požuri pitanjem:

— Nadam se da se nije dogodilo nešto što bi vas zabrinulo. Zar ženu šerifa može nešto zabrinuti? — dodao je sa smiješkom na usnama.

Nije u tim riječima bilo poruge. Ona ih je tako i shvatila. Potvrдно je kimnula i odjednom, razoružana njegovom srdačnošću, osjetila da polako dolazi k sebi. Ukratko mu ispriča razvoj događaja i na kraju, umjesto zaključka, s nadom u očima promrmlja:

— To je razlog, Dany, što sam vas pozvala!

Opet je porumenjela, što mu nije promaklo, pa da je nekako ohrabri i umiri vedro se nasmiješi.

— Drago mi je što ste pomislili na mene. Učinit ću sve što mogu da vam pomognem. Čast je pomagati zakonu. — Dany je to izrekao ozbiljnim glasom, shvativši da joj je doista potrebna pomoć, pogotovu sad kad Martin Dalay više nije usamljeni vuk. — Je li Smith dobio obavijest kad mora položiti kauciju?

— Nije! Međutim, može je dobiti svakog trenutka i moramo biti pri-

pravni za akciju — rekla je ozbiljno.

— Imate li neki plan? — upita Dany.

— Imam — potvrdi ona i izloži ga, a u njemu izazva zadovoljstvo spoznaja da se u toj lijepoj glavi skriva i mnogo pameti.

— Znači treba samo čekati. Plan je dobar, međutim...

Ona osjeti da ipak nije bez greške, jer ga je trebalo odvagnuti sa svih strana. Ako u njemu postoji rupa, treba je zatvoriti.

— Bojim se da Dalay nije tako naivan da bi osobno podigao ucjenu. Ili se, možda, varam? — rekla je.

— Imate pravo, Mary! — s odobravanjem će Dany. — U tom slučaju će do cedra poslati svog čovjeka. No postoji i druga mogućnost...

— Koja? — upita ona znatiželjno.

— Možda se varam, ali... — on zašuti na trenutak pa nastavi: — Možda doista misli da je bankar tako prestrašen da neće javiti šerifu da je ucjenjen.

— Možda — zamišljeno će Mary.

Dany Boone slegne ramenima i ustane, zatim odmahne glavom kao da ne vjeruje u tu pretpostavku.

— Moramo misliti na sve eventualnosti. Jedno je sigurno: ako već osobno neće podići novac od ucjene, onda će biti blizu da vidi kako se odvija njegov plan. E, sad o nama ovisi da doznamo gdje će se nalaziti tog trenutka i da ga zaskočimo.

— Mislite li da to možemo obaviti sami? — primjeti ona.

— Mislim da bismo mogli — potvrdi on. — Naravno, bit će nam potreban vaš pomoćnik kao kamuflaža i kao dio plana. Slušajte!

Potanko joj je izložio kako zamišlja akciju. Bila je zadovoljna i nije to tajila već je oduševljeno uskliknula:

– Kako se toga nisam sjetila! Da, plana je dobar i ja vjerujem da ćemo uspjeti!

– Hej, polako! To ćemo tek vidjeti. Moramo najprije čekati na znak – prekine je Dany.

Složili su se da Dalay ima u gradu svog čovjeka. Možda će već za nekoliko sati saznati da je Dany stigao u grad i posjetio šerifa. Međutim, računali su da Dalay neće biti strpljiv kao oni.

Ako želi pobjeći iz ovog kraja jer mu gori pod petama, onda će morati po novac što prije. Razmišljajući o njegovim eventualnim namjerama, Boone se pitao zašto se bandit odlučio da na taj način dode do novca. Da li je taj plan skovao dok je još bio sam ili se to rodilo u njegovoj glavi poslije?

Bilo kako bilo, trebalo je čekati. A to mu neće biti teško kraj tako dražesnog šerifa.

XII

Martin Dalay više nije bio sam. Pedro je nagovorio još nekoliko probisvijeta da im se pridruže, pa su u bandi bila četvorica ljudi. Uz njega i Pedra Fernandezza bio je tu Roger Perth i Tony Walter, dovoljno za početak da Dalay postane pravi gazda i da se o njemu čuje nadaleko i naširoko, jer su mu ambicije bile bezgranične.

Ljudi koji su sad s njim jahali bili su na sve pripravnici. Pedro je bio strašljivac i lukavac prvog reda, Tony je potezao možda brže od njega, a Roger Perth bio je mirniji ali i pametniji, shvativši da ulaskom u bandu ima prilike da lako dode do novca kojim bi kupio ranč, o kojem je sanjao od djetinjstva.

Željni plijena, pošto su po salunima ispraznili džepove, požurivali su Dalaya da poduzme neku akciju.

– Strpite se, do vraga! – govorio je. – Ja vam jamčim da ćemo se vrlo brzo obogatiti!

– Bilo je dogovoreno da on dobiva polovicu plijena, a ostala trojica drugu polovicu. Svi su se složili osim Perthu, koji je promrmljao da to nije provedeno.

– Ako se ne slažeš – zarežao je Dalay – možeš odjahati.

– Martin Dalay je odlučio da se neko vrijeme zadrži u okolini Dallsa. Ne slučajno, jer je osim ucjene bankara Smitha planirao da se osveti Mary Lou i Danielu Booneu. Mržnja koju je osjećao prema njima bila je pokretačka snaga. Ona ga je dovela do toga da postane bandit, a prije nego što ga ubiju ili objese želio je pljunuti na njih.

Ljubomora, koja ga je najprije izjedala, pretvorila se u ogorčenost što je Mary Lou naklonjena tom prljavom Indijancu. To se zatim pretvorilo u mržnju. Kad bi iz Dallsa dobio obavijest kako su ponovo viđeni zajedno, pucao bi od bijesa i mržnje i zaklinjao se da će im se krvavo osvetiti.

Kad je ocijenio da se mora pozabaviti Smithom i njegovim novcem stvoriti početni kapital, pozvao je preko Pedra starog Tracyja i predao mu poruku kad bankar mora predati novac.

Smith je o tome obavijestio Mary Lou, a ona Danyja.

– Znači, Dalay je krenuo u akciju – promrmljao je zamišljeno Boone. – Uostalom, mi smo pripravnici, zar ne, Mary?

Slagala se s njegovim optimizmom. Kad ju je Smith obavijestio tko mu je predao poruku, poslala je pomoćnika po njega.

Tracy je bio preplašen i već je s vrata počeo jadikovati:

— Ja sam ga morao slušati! Zagrozio se da će mi zapaliti brvnaru. Ja, ja nisam kriv...

Žalila ga je, ali to nije pokazala. Umjesto toga upitala je strogo;

— Recite nam da li osim Pedra ima još ljudi?

Shvativši da mu je to prilika da kod šerifa popravi dojam, stari brzo kimne i sve ispriča.

— Pedro kaže da su ta dvojica veoma opasna! — doda na kraju.

Pogledala je Danyja i obratila se starcu:

— Tracy! Star ste čovjek i zato ću vam to progledati kroz prste. No upozoravam vas da se ubuduće okanite toga. Tko šuruje s bandom i sam je bandit! To vam je jasno, zar ne?

Kimnuo je i šmugnuo kroz vrata. Oni nastaviše razgovor kako da te noći likvidiraju Dalayevu bandu. Pošto su dobili podatke o brojčanom stanju bande, bila je sasvim na mjestu Maryna bojazan da to neće moći samo obaviti. Bila im je potrebna pomoć.

Rješenje je našao Dany.

— Što se tiče toga, nema problema! Odjahat ću na ranč i dovesti prave ljude: Marlina i Jonna Howella, a bude li potrebno i Teda.

Otišao je po njih, a Mary je nestrpljivo očekivala njegov povratak.

Crni, prijeteci oblaci pokriše nebo. S Holy Crossa, od Pony Blacka i Worlda puhnuo je snažan olujni vjetar, a počela je i kiša. Najprije polako, krupnim kapima, a zatim se spustila kao iz kabla i odmah se smračilo.

Teturajući pod udarcima vjetra prema cedru gdje je trebao ostaviti novac za Martina Dalaya, bankar

John Smith drhtao je kao šiba na vodi. Stigavši do stabla, dok su munje parale nebo i čuo se tresak грома, ostavio je u šupljini traženi novac i brže-bolje okrenuo leđa tom mjestu, pobjegavši glavom bez obzira.

Napeti do krajnih granica u zasedi su čekali Mary, Dany, Marlin i Howell.

Činilo se da se nebo spojilo sa zemljom. Oluja im je pokvarila plan i bilo je pitanje hoće li Dalayeva banda riskirati da po takvom vremenu dođe po novac. Minute su sporo prolazile, nevrijeme je bivalo sve jače, a Mary Lou i Dany Boone, pokriveni kišnom kabanicom, razmišljali su o tome kako bi bilo lijepo da zauvijek ostanu tako priljubljeni jedno uz drugo.

Trudeći se da pogledom prodru kroz mrak, s oružjem u rukama, čekali su da dođe Dalay. Tog trenutka sjevne munja i za trenutak ih zaslijepi. Začuo se tresak грома, a kad otvoriše oči, opaziše kako se cedru oprezno približava jahač. Čuli su i prestrašeno njištanje konja...

Onda ponovo sjevne i opet zagrimi. Grom udari u stablo kraj jahača i on padne s konja i ostane nepomično ležati.

Zaprepašteni onim što su vidjeli, impresionirani igrom prirode i prestrašeni strašnim treskom koji ih je gotovo zaglušio, ležali su kao oduzeti. Čekali su da se pojavi Dalay ali se to nije dogodilo, pa Mary u jednom trenutku prestrašeno promrmlja:

— Ubio ga grom! Gledaj, leži nepomično.

Čekali su neko vrijeme. Oluja je i dalje bjesnila. Kad se više ništa nije dogodilo, Dany Boone izide iz skrovišta i pride nepomičnom tijelu što je ležalo u lokvi vode.

Okrene ga, pogleda i pozove Mary.

– Poznaješ li ga?

Kimnula je. Bio je to Pedro Fernandez. Stjali su kraj leša i čekali ostale. Kad su stigli, natovariše ga na konja, koji je još prestrašeno rzaao, a zatim se šibani vjetrom i kišom uputiše prema gradu.

Bili su potišteni. Zasjeda nije uspjela! Tolike pripreme, očekivanje da će uhvatiti zločinca, pa ništa. Dalay se s bandom izvukao. Stradao je Pedro, i to ne od metka već od groma.

– Nije naša krivnja – rekao je Dany kad su stigli u kancelariju u koju su se sklonili od nevremena. Grad je bio pust, nikoga na ulici. – Da, nismo krivi – nastavljao je Boone pijući kavu. – To proketo vrijeme nam je pokvarilo plan.

– Čini mi se da smo bili naivni što smo se ponadali da će Dalay osobno podići novac – primijetio je zamišljeno Marlin.

– Jest – složila se Mary i pogledala Danyja koji je u ruci prevrtao vruću šalicu kave. – Moglo se i pretpostaviti da će umjesto Dalayja po novac krenuti Pedro, jer je znao gdje se nalazi stablo.

– Ništa zato – promrmljao je Dany. – Već ćemo mi njega uhvatiti. – Slagala se s njegovim optimizmom. Kimnula je i pogledala Howella, koji je upravo odložio šalicu i pripalio cigaretu. Nakon kraćeg razmišljanja, kao da govori sam sa sobom, Howell promrmlja:

– Ujutro ćemo slijediti tragove i...

– Ništa od toga, John – prekinu ga Dany. – Vidiš kakvo je nevrijeme. Ono će zacijelo potrajati do jutra. Nestat će svi tragovi, isprat će ih kiša.

Jest, John je morao priznati da Dany ima pravo.

Gonili su konje prkoseći vjetru i oluji, s gorkim okusom poraza, ali i sreće što nisu ludo upali u zasjedu. Martin Dalay je psovao, kipio od bijesa i mržnje i proklinjao nevrijeme koje je omelo planove.

Predosjećao je da bi mogao upasti u klopku, pa je tako rasporedio ljude da se nađu iza leđa onih koji su ih čekali. Kad je vidio da je to nemoguće, jer je oluja počela tako naglo, ostao je na početnim položajima i poslao Pedra da uzme novac, nadajući se da griješi ako misli da je izdan i da ga čeka zasjeda.

Poznavao je Johna Smitha i znao da će, ako sve krene po planu, ostaviti novac. Bio je strašljivac prvog reda.

Pedro je bio mrtav. Ubio ga je grom, što je jasno vidio kad ga je pratio na pristojnoj udaljenosti. Bio je u nedoumici: da li da krene prema cedru ili da sve pošalje do vra- ga i spašava svoju kožu? Učinio je ovo drugo. Okrenuo je konja i brže-bolje se udaljio.

Drugi bi na njegovom mjestu pobjegao glavom bez obzira. Ujutro će organizirati potjeru. Ako kiša ne ispere tragove, bit će ponovo u opasnosti. Međutim, u njega je mržnja bila jača od razuma. Izjedala ga je, lomila do bezumlja. Sama pomisao na Mary Lou i njenog Indijanca poticala je u njemu želju da im se osveti.

U njegovoj se glavi rodila odluka da ne juri bezglavo dalje. Vratit će se u grad Samu Tracyju i tako zavarati tragove. Ostat će kod njega neko vrijeme, a onda razmisliti što će dalje.

Odlučivši tako, zaustavi konja i pokuša pripaliti cigaretu. Oluja je polako jenjavala i vjetar je bio sve slabiji. Ubrzo je prestala kiša i odjedanput je zavládala tišina, mrtva tišina, koja je zbunjivala... Pričekao je da do njega stignu Tony Walter i Roger Perth, pa da im izloži svoj plan.

— Hej, zašto smo stali? — upita promuklim glasom Perth.

Martin Dalay ne odgovori odmah. Povučé nekoliko dimova, plju-ne pa reče:

— Vraćam se u grad! Hoćete li sa mnom?

Čekao je da odgovore pošto ih je upoznao s planom.

Prvi se javio Walter.

— Ti si lud! Ulaziš u osinje gnijezdo...što ti je?

— Imat ćemo cijeli grad protiv sebe — doda Perth. — Ne, ja neću u Dallas!

Martin Dalay slegne ramenima i okrene konja. Prezirno ih odmjeri i mirno reče:

— Kako hoćete! Zbogom...

— Doista nam je žao, ali...

Martin opsuje, pa se spusti niz proplanak. Tog trenutka na nebu se pojavio mjesec.

XIII

Sljedećih dana čekali su vijesti o Dalayevoj bandi. Uzalud. Kao da su propali u zemlju. Mary Lou obavijesti o posljednjim događajima saveznog šerifa, pa pismo završi ovim riječima: „...Pošto zasjeda nije uspje-la, dogovorili smo se s bankarom Smithom da nas odmah obavijesti ukoliko bandit ponovo zatraži novac od ucjene. Pretpostavljamo da bi to mogao učiniti i zato ćemo ja i moji prijatelji pažljivo pratiti razvoj događaja...“

Obavivši još neke manje poslove, ona zatraži od pomoćnika da je obavijesti ako se nešto dogodi u gradu i odjaše s Danyjem na svoj ranč.

Nakon oluje i obilne kiše prerija se zazelenila. Jahali su tim zelenim sagom očarani ljepotom prirode, sretni što su zajedno, puni slatkog očekivanja. Više nisu bili stranci. Spojila ih je opasnost i prijateljstvo je bilo sve jače, polako prerastajući u ljubav.

Taj dan, koji su proveli na ranču, nikad neće zaboraviti.

Dany Boone ju je tada prvi put poljubio.

Tražili su po šipražju stoku, pomagali da je žigošu i spremali za prodaju. U jednom trenutku, dok je Mary svom snagom vitlala lasom ne bi li uhvatila kravu što se iznenada probila iz gustiša, izgubila je ravnotežu. Povukao ju je nagli trzaj, žestina kojom se krava otimala i u luku, uz prestrašeni vrisak odletjela u trnje.

U blizini se našao Dany i odmah potjerao konja da joj pomogne.

Kad je sjahao i zabrinuto je upitao da li se ozlijedila, spazio je na njenom licu osmijeh. Nije odolio, pa sretan što nije ozlijeđena spustio na njene usne poljubac.

— Draga! Ljubavi moja! — prošapće.

Ona se prepusti nepoznatom, divnom osjećaju sklopivši oči.

— Oh, Dany!

Tako svoje prijateljstvo zapečatiše ljubavlju.

Ted Boone je pristao da sa svojim stadom otjera i Marynu stoku. Upitao je pošinka hoće li se pridružiti kaubojima do Columbusa da je tamno ukrcaju u vagone, ali se Dany

zbunjeno nasmiješi, pogleda Mary i pomisli da će joj zatrebati.

– Ako nije nužno, ostao bih. Namjeravam u gradu potražiti lokal za kancelariju. Razgovarao sam već o tome sa sucem Whitneyjem i gradonačelnikom. Složili su se da je u gradu potreban advokat.

– Naravno! – zadovoljno će Ted Boone.

Kad su ostali sami, Mary pogleda Danyja s osjećajem krivnje.

– Ne bih željela da zbog mene imaš neugodnosti s ocem.

– Oh, ne brini! To je stari lisac. Siguran sam da zna da se volimo. Vidim kako nas gleda...

Kad su se vratili u grad, Mary je našla pismo Vancea Sullivana, saveznog šerifa. Fay je olakšano uzdahnuo kad ga je predao.

– Hvala bogu što ste se vratili! Uh, teško je biti šerif!

– Da se nije nešto dogodilo? Imao si neprilika?

Njen pomoćnik se lukavo nasmiješi i zasuče brkove, pa odgovori:

– Sve je bilo u redu, djevojko! Međutim, svatko je želio počastiti tvog pomoćnika i da sam prihvatio stalno bih bio pijan.

– A nisi ništa gucnuo?

– Pa i nisam. To jest, nešto malo, ali ne na dužnosti – pohvali se Ross.

Pošto je pročitala pismo, Mary je bila zadovoljna.

Savezni šerif je, između ostalog, javljao: »...Sad sam na tragu bandi koju vodi Crna Vrana. Kad uhvatim malo slobodnog vremena, doći ću u Dallas. Bit ću počašćen da upoznam ženu-šerifa, koja se tako žestoko bori protiv bezakonja...«

Sam Tracy bio je na stotinu muka i jedva je podnosio Dalayjevu

prisutnost. Kad mu je žena savjetovala da ga prijavi šerifu, bojao se njegove prijetnje. Doduše, pogodovalo mu je što je Martin imao novca kojim je kupovao što je bilo potrebno za kuću. Tako se privremeno riješio jedne brige, ali je istovremeno strahovao jer se sjećao što mu je rekla Mary Lou kad je doznala da radi za tog lopova.

U gradu se već počelo pričati kako je odnekud dobio novac kad odlazi u dućane i da je to sve sumnjivo, što je Tracyja uznemirilo. I ne samo njega već i njegovog štićenika, koji je tih dana samo žderao, ležao i lokao.

Zatim je Tracy uzgred primijetio kako bi bilo dobro da se ipak na neko vrijeme izgubi iz grada. Kad mu je to rekao, Dalay je bio trijezan. Očekivao je da će se naljutiti i dodao:

– Ja te ne tjeram, ali i sam vidiš da je to opasno. Osim toga, ovaj...

– Zaveži, stari! Nisu mi potrebni tvoji savjeti! – viknuo je Martin, ali je i sam napokon shvatio da Tracy ima pravo, pa se jedne noći izgubio.

Krenuo je prema Wanessi, jer je čuo da se u okolini motaju neki indijanski banditi, otpadnici od plemena, vođeni Crnom Vranom. Među njima se nalazilo i nekoliko bijelaca. Možda je sad prilika da im s priključi.

Ubrzo su postali strah i trepet u tom kraju. Savezni šerif organizirao je već nekoliko potjera, ali bez uspjeha. Bila je to prilika da nešto učini sa sobom jer je nakon drugog razmišljanja shvatio da sam nije nitko i ništa. Da jedino u skupini može opstati i ostvariti svoje podmukle planove.

Odjahavši iz Dallasa i Tracyjeve brvnare na kraju grada, ujutro je stigao u blizinu poštanske stanice

kod Texarkane. Začudio se što pred njom vidi nekoliko indijanskih konja. Oprezno je zastao na obližnjem obronku, sjahao i dugo promatrao što se tamo događa.

Ugledao je nekoliko Indijanaca kako pijano teturaju i smiju se, uzimaju nešto s konja, petljaju oko njih, a zatim se opet vraćaju u stanicu. Izišao je i neki bijelac s gustom bradom. Stajao je i nešto im govorio, a zatim zajedno udoše u zgradu. Dalay se pitao da li bi bilo mudro da side i nešto popije.

Sudeći po ponašanju, kad ih je ponovo ugledao kako izlaze i vode konje do obližnjeg šipražja kraj potoka, činilo se da nešto smjeraju.

Izgubio ih je iz vida, ali je vidio bijelca s bradom kako stoji i gleda prema putu što je vodio u Waco i Vanderblit.

Onda je shvatio što očekuju. Kad se okrenuo na suprotnu stranu, ugledao je oblak prašine koji je podigla poštanska kočija. Da li mu je slučaj pomogao da se sretne s bandom »Crne Vrane«? Na tu pomisao lagao zadržke pa svu pažnju usmjeri na predstojeće događaje.

Kad je k muškarcu s bradom dojahao Indijanac i nešto mu govorio mašući rukama, obojica se izgubiše u vododerini.

Onda je začuo topot konjskih kopita i ugledao Indijance i bijelca kraj usjekline što je s obje strane nadvisivala puk.

Sad je bio siguran da će napasti poštansku kočiju.

U očekivanju da se to dogodi, pošto mu je sinula ideja kako da im se pridruži, provjeri vinčesterku i kolt, uzjaše konja i oprezno ga potjera u tom smjeru, štiteći se rubom kržljava šumarka koji ga je skrivao od njihovih pogleda.

Sad se već jasno vidjela poštanska kočija. Stigavši blizu usjeka, usporila je uz psovke vozača i pratioca što je drijemao s puškom preko nogu.

Bilo je podne i sunce je bilo u zenitu. Omara stisla, pa konji iznemogli od duge vožnje, potražiše tu predah ne obazirujući se na psovke vozača i udarce bičem.

Točno usred usjekline kočija stiže do vrha, a zatim se tjerana inercijom počne spuštati na drugu stranu puta što je vodio do poštanske stanice. Kao da osjetiše da će se tamo odmoriti, konji i bez pomoći kočijaševa biča krenu u galop. Zakratko, jer ih zaustaviše bijesni uralici Indijanaca i pucnjava. Jurili su oko kočije kao vragovi i mecima skidali sve odreda: najprije vozača, zatim pratioca, pa dva putnika što ispadoše iz kočije kad se nagnula.

Martin Dalay začuje vrisak i opazi da se još neko javlja pucnjavom iz kočije, da s bori protiv napadača i pogada. Najprije je pao Indijanac što je zaustavio konje, zatim onaj što je jahao sa strane.

Bijelac s bradom se nije pojavljivao. Dalay se začudi tome jer je mislio da je i on član bande.

Napokon je iz kočije prestao svaki otpor. Konji su prestrašeno rzali i njištali, propinjali se, ali nije bilo nikog da ih umiri.

Tek tada opazi da se kočiji približava muškarac s bradom i neki Indijanac čiju je crnu kosu krasilo nekoliko pera.

Želio im je poći u susret, ali se predomislio. Dobro je učinio jer je s druge strane ugledao nekoliko jahača koji su galopom jahali na mjesto događaja.

Ako je kočiju napala banda Crne Vrane, onda im je za petama zaci-

jelo dio potjere i sad im prijeti opasnost s te strane.

Bilo kako bilo, Martin Dalay nije bio na strani zakona. Zato je bez predomišljanja uperio vinčesterku prema dolazećim jahačima i počeo brzo pucati.

Začuvši paljbu, čovjek s crnom bradom i Indijanac pogledaše prema njemu. Onda im pažnju privuku pucnji s puta, gdje se čuo oštar galop.

Dalay nije znao koliko je dugo pucao. No ispraznio je pušku do posljednjeg metka i sa zadovoljstvom opazio da je potjeru prorijedio i da se, vjerojatno bez vode, vraća putem kojim je i došla.

Riskirajući da dobije metak u prsa, Dalay se počeo spuštati prema kočiji iza koje su se nalazili čovjek s bradom i Indijanac s perom u garavoj kosi.

Nisu pucali, ali su podigli oružje.

Dalay im mahne rukom, nasmiješi s i podigne ruke, što je značilo da ne želi sukoba. Oni također spustiše oružje, a bijelac ga oštro pogleda.

– Čini mi se, stranče, da si nam pomogao?

– I meni se čini, prijatelju – nasmije se Dalay i sjaše.

Indijanac je imao stisnute usne, zao pogled i najradije bi na njega skočio. No bijelac ga umiri jednim pogledom i pokretom ruke, pa primijeti:

– Bilo je gusto! Nismo se nadali da će kočiju pratiti potjera. Sve ti je jasno, zar ne?

– Aha! – kimne Dalay i pripali cigaretu. Krajičkom oka pogleda prema kočiji, gdje su ležala dva, tri leša, pa mirno upita:

– Da li se barem isplatilo?

– To ćemo tek vidjeti – odvrati bradonja i nešto reče crvenokošcu.

On kimne, okrene se, uzjaše konja i odjuri nekud iza kočije.

– Zovem se Bull Simons – promuklo će stranac.

– Mene zovu Martin Dalay! – odgovori on i doda: – Ako ti to nešto govori?

Očekivao je da će reći kako je vidio potjernicu s njegovom slikom, ali Simons samo slegne ramenima, preskoči mrtvog vozača i pride kočiji.

Za njim se uputi Dalay.

– Sad ćemo vidjeti da li su naše obavijesti bile točne – reče Bill usput i pogleda u kočiju. U ruci je držao kolt, plašeći se iznenađenja, ali ga brzo spremi u korice i reče:

– Mrtvi!

Bio je u kočiji neki debeljko i muškarac s crnim, kicoški savijenim brčićima. Obojica mrtva, jedan s metkom u srcu, a drugi s rupom na čelu.

Zastenjavi, bandit se uvuče u kočiju i istrgne iz debeljkove ruke putnu torbu. Učinio je to teško, jer ju je mrtvac držao zgrčenim prstima kao da se ni u smrti ne želi rastati od nje.

– E, sad ćemo vidjeti! – promrmlja pa je otvori drhtavim prstima.

Bila je puna novca!

– Dobar plijen! – nasmiješi se Dalay i zadivljeno pogleda Simonsa.

– Nije loše, nije loše – uzvрати on, a zatim ga odmjeri od glave do pete i reče:

– Bit će i za tebe, prijatelju. Pomogao si nam u pravi čas. Mislim da će se s time složiti Crna Vrana.

– Crna Vrana!? – zadovoljno zvizne kroz zube Dalay. Znači, nabasao je na momke koje je tražio.

Promotri još jednom Bulla, zavrti glavom i upita:

– I ti si član bande? Baš sam vas tražio!

– Ma, je li? – primijeti Simons i stavi torbu preko sedla. Zatim reče: – Idemo do stanice! Ja sam ti, prijatelju, šef ove stanice!

Martin Dalay zine od iznenadjenja. Mnogo toga nije razumio, ali se nadao da će dobiti objašnjenje.

XIV

Vance Sullivan, savezni šerif, bio je od onih rijetkih ljudi koji su se povjerenoj dužnosti predavali cijelim bićem. Za njega nije postojao privatni život. Nije imao obitelj, nikakve imovine, već samo dva kolta, vinčesterku, dobroga konja i široka prostranstva Divljeg zapada.

Ukratko: važio je kao odlučan, čvrst čovjek, koji je znao što hoće. Od njega su zazirali i najokrutniji banditi, zaobilazili su područje koje je kontrolirao i zato je vijest o bandi Crne Vrane primio gnjevno, odlučivši da joj stane na kraj. Prikudivši potrebne obavijesti, ponovo je guverneru napisao oštar protest protiv komesara za indijanska pitanja koji nisu ispunjavali najosnovnije točke iz ugovora s Indijancima. Varali su ih na svakom koraku, potiskivali iz rezervata, hranili lošom i smrdljivom govedinom, ne vodeći računa da su to živi ljudi. Novac zaraden na taj način stavljali su u svoj džep.

Nije stoga bilo ništa čudno što su se pojavili nezadovoljnici, posebno mladi ratnici, koji se nikako nisu mogli pomiriti s tom činjenicom kao njihovi očevi i rodaci. Prigovarali su, otvoreno prijetili i protestirali. Kad ni to nije pomoglo, iskopa-

li bi ratnu sjekiru i krenuli putem krvoprolića, podmetanja požara, vraćajući bijelim doseljenicima istom mjerom.

Po tim zvjerstvima se posebno pročula banda Crne Vrane, poglavice čija su se zvjerstva prepričavala.

Ocijenivši da se Crna Vrana mota u okolici Dallasa, napose kad ga je Mary Lou obavijestila o napadu na poštansku kočiju kod poštanske stanice »Texarana«, savezni šerif je odlučio odjahati u taj kraj. Učinio je to i zbog toga da joj pomogne uhvatiti Martina Dalaya i njegovu bandu i tako staviti za neko vrijeme točku na neugodna zbivanja na tom području. Ujedno je želio osobno upoznati »šerifa u suknji, tu hrabru djevojku u farmerkama, o kojoj su pričali kauboji kraj logorskih vatri, probisvijeti u salunima i pišale novine izmišljajući o njenoj hrabrosti najnevjerojatnije priče.

Budući da mu je pomoćnik Charles Maas bio angažiran nekim drugim poslom, na put je krenuo sam. Namjeravao se usput raspitati o kretanju bande, a kad stigne u grad da se dogovori s Mary Lou o akciji koja bi bila tako pripremljena da bi u jednom potezu dala očekivane rezultate.

Pri tome se – kako mu je ona javljala – mogao osloniti na neke rančere umjesto na građane Dallasa, koji su više pažnje posvećivali svom miru nego događajima koji su se odvijali izvan grada. Znao je iz iskustva da uvijek računaju da za njih netko drugi vadi kestenje iz vatre, što bi ga dovodilo do bijesa.

Želio im je zbog toga dobro natrljati nos, posebno gradskom načelniku, sucu i drugim videnim građan-

nima, koji su samo gledali posao i novac, a malo pažnje posvećivali ženi koja se tako hrabro suprotstavljala bezakonju.

Čuo je priča o njenom ocu, nekašnjem saveznom šerifu, o tome kako je djevojka naslijedila sve odlike tog vrsnog Zapadnjaka. Dugo se pričalo kako je ubila čovjeka koji ga je podmuklo lišio života i tako postala prva žena-šerif na Zapadu.

Okolnosti pod kojima su se odvijali ovi događaji nisu bile naklonjene ljudima od zakona. Stalno bi se javljale nove bande.

Prema takvima je Vance Sullivan bio neumoljiv. Ne samo što bi s posebnim užitkom skidao značke s prsa nesavjesnih šerifa, već je mnoge optužio i poslao u zatvor ili na vješala.

S ugledom pravednoga ali strogog čovjeka dolazio je u Dallas da pomogne Mary Lou i pokuša zajedno s njom uvesti mir u taj kraj.

*

Stigavši jednog toplog dana u »Texaranu«, Vance Sullivan zaustavi konja kako bi u poštanskoj stanici potražio nešto za jelo i pročistio grlo dobrom čašom viskija. Priželjkivao je to već odavno. Iako je bila jesen, još je sunce prilično grijalo.

Iz izvještaja Mary Lou naslutio je da su banditi Crne Vrane napali poštansku kočiju nedaleko od Texarane i odnijeli pozamašnu svotu, oko 20 000 dolara namijenjenih za isplatu radnika u rudniku srebra. Tom su prilikom ubili nekoliko ljudi, razlog više da ih se likvidira ne birajući sredstva.

Kad je sjahao ispred stanice, bio je iznenađen što je ondje nekoliko

malih, kuštravih indijanskih konja. Čudno, jer su crvenokošci zaobilazili takva mjesta, ali se nadao da su s bijelcima ipak uspostavili kakve-takve odnose. Međutim, kad je ušao u prostoriju, stekao je sasvim drugu sliku. Čovjek s bradom, koji ga je sumnjičavo odmjerio od glave do pete, nastavio je razgovarati s nekim tipom, što je u njemu izazvalo dojam da je došao u nezgodno vrijeme.

Značku je nosio u bisagama, i to mu je često pomagalo da na vrijeme procijeni ljude s kojima je imao posla. Sjeo je u kut i sumnjičavim pogledom odmjerio nekoliko Indijanaca na kojima se vidjelo da su pijani. Bilo je zabranjeno točiti alkohol crvenokošcima, pa je bilo vrlo čudno da su ga ovdje dobili unatoč strogom naređenju.

Sve je to u saveznom šerifu izazvalo dojam da se nalazi među sumnjivim tipovima, pogotovo kad je nakon nekoliko minuta u poštansku stanicu ušla još jedna skupina Indijanaca i odmah dobila »vatrenu vodu«, znatno prije nego što je poslužen savezni šerif. Vance Sullivan bio je veoma oprezan čovjek. Razmislio je da li da na vrijeme izide, prije nego što počne sukob. Utoliko više što su prema njegovu stolu upućivani sve mračniji i mračniji pogledi.

Napokon se bradonja, vjerojatno službenik poštanske stanice, udostojio da mu posveti barem malo pažnje. Lijeno se doklatio do njegova stola, oslonio se o njega laktom i upitao neljubaznim glasom:

– Nešto si želio?

Vance Sullivan kimne, proguta gorak ukus u ustima i mirno odgovori:

– Nešto za jelo i viski!

Bradonja se uspravi, počne čačkati zube i prošišti:

– Nema!

– Što nema? – promrsi savezni šerif suzdržavajući ljutnju.

– Mislim jela i pića – iskesi se bradonja.

Vance Sullivan, u kojem je sve kuhalo od bijesa, sačuva mir. Pokaže Indijance pa upita:

– A oni? Piju, a?

– Piju, pa što?

– Znaš li da je njima zabranjeno prodavati alkohol?

– Ma, je li? – nasmijulji se bradonja. – Gle! Da ti nisi liječnik kad se brineš za njihovo zdravlje?

To ga je cerekanje dovelo do bijesa. Međutim, za trideset pet godina života Sullivan je mnogo toga naučio. Znao je mijenjati raspoloženje. Učinio je to i sad, pa je mirno ustao i krenuo prema izlazu.

Čuo je iza sebe hihotanje, ali se nije obazirao. Stisnuo je zube, siguran da nikad neće zaboraviti lice tog bradonje.

XV

U Dallas je, doduše, stigao istog dana, ali umoran kao pas. Bio je gladan i žedan i povrijeđen zbog postupka u poštanskoj stanici. Zarekao se da će, kad se bude vraćao u Wanessu, posjetiti bradonju i upitati ga za zdravlje. Učinio bi to i nakon neljubaznog dočeka, ali nije se htio prenagliti i zbog toga stavljati glavu u torbu.

Prije nego što je posjetio šerifa, odnosno Mary Lou, dobro je večerao i pobrinuo se za sobu. Dobio ju je u »Love Fieldu«. Iako je bio umoran, krenuo je zatim u šerifovu kancelariju. Ondje je gorjelo svjetlo. Ulice su bile pune prolaznika, salu-

ni puni pijanih kaubojja, pjesme, vriske i žagora tako svojstvenoga gradovima. Bila je topla, ugodna noć, kao stvorena za zabavu.

Mary Lou je sanjarila. Stavila je noge na stol, podigla stetson na zatiļjak, a knjigu koju je čitala pritisla na grudi. Bila je to jedna od onih knjiga što ju je dobila od Danyja, puna ljubavi i strasti.

Nije se iznenadila kad su se otvorila vrata. Umjesto da otvori oči i pogleda tko je ušao, promrmlja:

– Fay, ako si pijan, prespavaj u zatvoru! Ako nešto nije kako treba, istresi to iz vreće.

Umjesto Faya, začula je kako netko pročišćava grlo. Nije to bio korak njenog pomoćnika već korak odlučnog muškarca. Nije bio ni Dany, jer bi to odavno osjetila, pa zato otvori oči i zatrepta očnim kapcima. Brzo skine noge sa stola, pogleda došljaka i upita:

– Nešto ste trebali?

– Nije poznala čovjeka koji je stajao kraj vrata. Bio je visok, srednjih godina, umorna lica, odlučne brade i sijedih pramenova što su provirivali ispod crnog šešira.

– 'bra večer, šerife! – čula je njegov promukao, ozbiljan glas, od kojeg je obuzme nelagodnost. Uzvratila je pozdrav kimanjem glave, prišla nekoliko koraka bliže i tek onda na njegovim prsima opazila značku saveznog šerifa. Bila je iznenađena, zbunjena, pa Vance Sullivan opazi kako je porumenjela. Onda napokon ostavi knjigu, pride još nekoliko koraka u susret i ispruži ruku:

– Dobro došli, šerife! Oprostite, nisam se nadala... ja, ovaj...

Prihvatio je malu, nježnu ruku i u djeliću sekunde se upitao da li je moguće da ta ruka tako dobro ba-

rata koltom. Umorno se ali dobroćudno nasmiješi, kimne i reče:

– Volim iznenaditi ljude, pogotovo tako lijepe djevojke!

Bilo je u njegovim riječima divljenja, što kod Mary Lou izazva nov val rumenila.

– Drago mi je, drago mi je što ste napokon stigli. Mogli ste najaviti dolazak. Ja bih vas...

On se nasmiješi, odmahne rukom i umorno se spusti na stolac.

– Nemojte se držati tako ukočeno! – prekori je blagim glasom. – Znate – nastavi Vance – volim, kako sam rekao, iznenaditi ljude.

Nemojte mi zbog toga zamjeriti.

Zamišljala ga je drugačijim. Nekako snažnijim, recimo kao da je iz brda izvaljen, pravi gorostas. Pred njom je, umjesto toga, bio običan muškarac. Običan po izgledu, ali ne i po djelima, što se na njemu i te kako zapažalo. Odlučnost se čitala iz svake njegove crte lica, posebno iz čelično-plavih očiju, koje su sad bile blage i nasmiješene.

– Oh, baš sam glupa! Mogu li vas čime ponuditi? Ah, prokletstvo! – uskliknula je razočarano i stidljivo dodala: – Baš nemam ništa osim kave. Može li kava?

On kimne. Dok je čekao da je pripremi, pažljivo je pratio svaki njen pokret. Dakle, to je Mary Lou, žena-šerif! Nije je ovakvom zamišljao. Nadao se da će ugledati neku usidjelicu, muškobanjastu djevojku, a vidio je ljupku, prelijepu djevojku.

Kad je kava bila gotova i dok su je polako ispijali, počeli su razgovarati, najprije o sporednim, nevažnim pitanjima, a zatim o važnijim stvarima.

– Što ste, gospodice Lou, doznali o bandi Crne Vrane? – upita pošto je pripalio cigaretu.

– Već sam rekla: čini se da su u ovom kraju odnedavno, da im je napad na poštansku kočiju prvo zlodjelo – odgovori ona. – Posjetila sam mjesto napada i ...

– Sami?

Zavrtjela je glavom i porumenjela.

– Ne, s prijateljem. S Danyjem Booneom, ovdašnjim advokatom.

– Što ste ustanovili?

– Ispitala sam službenika poštanske stanice – nastavi ona. – On me obavijestio da se tog dana nije nalazio u stanici i da nema pojma što se ondje dogodilo.

– Kako se zove taj bradonja? – promuklim glasom upita savezni šerif.

– Znate da nosi bradu? – upita Mary znatiželjno. Kad nije dobila objašnjenje, odgovori:

– Zove se Bull Simons.

– Znate li da Indijancima prodaje viski?

Mary Lou ga iznenađeno pogleda i zavrti glavom.

– Ne znam. Doduše, nešto se priča da se bavi nekim nečasnim poslovima, ali da bi tako daleko otišao... – Bio sam usput u stanici – promrmlja zamišljeno Sullivan. – Ne dopada mi se taj čovjek. Nego, pustimo to.

Pričajte što ste sve doznali.

– Već sam rekla da on, navodno, nije tog dana bio u stanici. Na mjestu događaja dogodilo se pravo krvoproliće. Bože, kakav užas! Mrtve smo pokopali. Pokušali smo pronaći tragove, no oni su bili tako izmiješani na putu da se nije moglo ništa ustanoviti. Moj prijatelj, ovdašnji advokat, u to se razumije, šerife! Znate, on je također Indijanac!

Školovao se u Novom Meksiku i sad je u gradu otvorio kancelariju.

Vance Sullivan se nasmiješi. Govorila je o njemu s mnogo žara i to mu nije promaklo. Nastavio je ispitivanje, da bi na kraju umorno zaključio:

– Vidim da ste učinili sve što ste mogli. Sutra ćemo o svemu još jednom popričati. Želio bih upoznati vašeg prijatelja.

Ispratila ga je do vrata. On se okrenuo i zamišljeno rekao:

– Kažete da je bilo indijanskih tragova?

– Da.

*

Sljedeća tri dana koja je proveo u Dallasu savezni šerif nije sjedio skrštenih ruku. Pošto je upoznao Danyja Boonea i stekao o njemu vrlo dobar dojam, Vance Sullivan je odlučio stupiti u akciju.

Pozvao je njega i njegove prijatelje s ranča »Briggs«, Marlina i Howella, u kancelariju, da bi zajedno skrojili plan kako da likvidiraju bandu Crne Vrane.

Prethodno je o tome razgovarao s gradonačelnikom Collinsom i sućem Whitneyjem, ali je od njega dobio samo načelnu suglasnost, jer navodno nisu u stanju nagovoriti građane Dallasa da sudjeluju u potjeri.

– Znate, u nas je običaj da gledamo svoja posla! Ako nas netko ostavi na miru, mi ćemo i njega – objašnjavao je Collins. Što se tiče te bande, nikad nisam čuo za nju. Bio je to debeljko kratkih nogu, psećih očiju, koje su jedva provirivale iz obraza. Čovjek bez volje, beskičmenjak, čiji su probici kao vlasnika

nekoliko saluna i dućana dolazili u pitanje ako se zamjeri »Crnoj Vrani«. Pričalo se da će, bude li potrebno i u njegovu interesu, oni čak napasti i grad i zato se Collins suprotstavio Serifovu prijedlogu.

Sudac Whitney je zaudarao na viski, pa se samo smijuljio i Collinsovo izlaganje popratio riječima:

– Plaćamo vas, pa nas štitite! Evo, takvi su bili ljudi u Dallasu. Vance Sullivan je bio razočaran i još jednom je morao priznati da se divi Mary Lou što se sama uhvatila ukoštac s bezakonjem, ne nailazeći ni na čiju podršku.

Bila je sretna okolnost što je imala prijatelje kao što su Dany Boone, Marlin, Howell te Brett Olden s ranča »Tri kolta« i njegovi ljudi. Kad su čuli što predlaže savezni šerif, odmah su ponudili pomoć.

Pošto im je izložio svoj plan, savezni šerif zaključio:

– Prema nekim obavijestima, banda Crne Vrane nije sastavljena samo od otpadnika raznih indijanskih plemena već i od bijelaca. Oni ih opskrbljuju oružjem i streljivom, zajedno dijele plijen, a mogao bih vam nabrojiti podugačku listu njihovih zločina. Predlažem da akciju počnemo od poštanske stanice kod »Texarane«. Ondje je izveden posljednji napad na poštansku kočiju, a ondje sam, na putu u Dallas, zapazio da službenik te stanice Bull Simons prodaje Indijancima viski. Kao što znate, to je zabranjeno.

Zašutio je na čas da bi pripalio cigaretu. Pogledao je Boonea, Howella, Marlina i Mary.

– Gospodine Boone! – nastavio je. – Vi ćete sa svojim ljudima, kad ja uđem u poštansku stanicu, paziti da nas netko ne iznenadi. Uhvatićemo li Simonsa, i ako je saučesnik ili

član bande, dovest ćemo ga u grad i zatvoriti. Ja ću se njime pozabaviti na svoj način.

— To je u redu, šerife — primijeti zamišljeno Dany — ali se bojim da nas nema dovoljno ukoliko slučajno naletimo na glavninu bande. Predlažem da nam se još danas pridruže ljudi s ranča »Tri kolta«. Kad uhvatimo Simonsa, mogli bismo ga tamo saslušati. Ako je doista povezan s bandom Crne Vrane i propjeva, zašto da gubimo vrijeme i da ga vodimo u grad? Možemo odmah nastaviti potjeru...

Prijedlog je bio na mjestu, to je priznao i savezni šerif. Kimnuo je, pogledao ostale i zaključio:

— Gospodin Boone ima pravo! Dakle, dogovoreno?

— Ne, nije! — javila se iznenada Mary Lou, koja je strpljivo slušala »muške« razgovore, povrijeđena što je ostavljena po strani. — Gdje je moja uloga u toj akciji? Kako vidim, na mene ste zaboravili.

Shvativši njenu ogorčenost, Vance Sullivan se nasmiješi.

— Draga kolegice, griješite! Naprotiv, vama i gospodinu Booneu sam namijenio posebnu ulogu. No o tome ćemo poslije. Naravno, već slutite da se to odnosi na Martina Dalaya. Budući da s njime imate posebne račune, pokušat ćemo zajednički uhvatiti tog prestupnika i likvidirati bandu Crne Vrane.

— Pomislila sam da me želite zaštititi — objasni Mary i pogleda Danyja. — To je lijepo i džentlmenски, ali... ja nisam tako zelena kao što se možda misli.

Iako je na taj način dala do znanja da na nju mogu ozbiljno računati, dogovoriše se da odmah pošalju Faya Rossa na ranč »Tri kolta«

da obavijesti Bretta Oldena neka ih sa svojim ljudima čeka kod »Texarane«, jer se poštanska stanica nalazila na pola puta od ranča.

Kad je savjetovanje bilo završeno, savezni šerif pozove Marlina i Howella na piće, a nasmiješivši se Mary i Danyju primijeti:

— Vjerujem da ćete vi biti zauzeti drugim poslovima, pa moja ponuda za vas, gospodine Boone, ne važi, a ni za našega lijepog šerifa. Jer kakav bi to bio šerif u suknji, pa pijanac!

Dobro raspoloženi, dok je Mary ostala zbunjena, iziđoše iz kancelarije.

*

Iskoristivši boravak saveznog šerifa u Dallasu, Franklin Buck, vlasnik rudnika srebra iz Čluma, ogorčen zbog pljačke novca za isplatu radnika, dojahao je tog dana u grad i odlučio oštro prigovoriti vlastima zbog najnovijeg napada. Bio je to već drugi napad bande na njegovu imovinu. Prvi je bio usmjeren na skladište oružja i namirnica, ali je posljednji po drskosti i žrtvama bio bez premca.

Vancea Sullivana našao je u salunu, kamo je svratio s prijateljima da uz čašicu ugovore još neke pojedinosti potjere i dočekaju dolazak ljudi s ranča »Tri kolta«.

Franklin Buck bio je visok, jak čovjek širokih ramena, uska lica, istaknute brade i odlučnih pokreta. Uputili su ga na saveznog šerifa i odmah je odlučno krenuo prema njemu i predstavio se.

— Drago mi je, gospodine Buck! — rekao je Vance dobro raspoložen.

Odmjerio je vlasnika rudnika, stekao o njemu povoljan dojam i nasmiješio se.

— Vjerujem da niste slučajno došli iz Cluma da bi porazgovarali.

— I nisam! — kimne Buck i prigušeno opsuje, stišavajući ljutnju. Nije mu se dopadalo što šerifa sreće u salunu i što je malo »Pod gasom«. Za njegove pojmove savezni šerif je morao biti oličenje trezvenosti. Promuklim glasom, stišavajući uzbuđenje, nastavi:

— Čuli ste za najnoviji napadaj Crne Vrane na poštansku kočiju?

— Čuo sam — mirno odgovori Sullivan.

— I znate što se dogodilo?

Vance Sullivan kimne.

— Sigurno ste došli u Dallas da biste tim prokletnicima pokazali zube, hoću reći da ih uhvatite i likvidirate?

— Tako je!

Na licu Franklina Bucka ukazao se zadovoljan osmijeh. Ljutnja je splasnula i on se obrati barmenu:

— Još jednu rundu za saveznog šerifa i njegovo društvo!

Sjeli su zatim za stol i počeli razgovarati. Vance ga je ispitivao o svemu i svačemu, posebno se zanimajući za kretanje bande.

— Pojavili su se oko Cluma prije osam dana i opljačkali skladište oružja i namirnice — objašnjavao mu je vlasnik rudnika. — Do vraga, sve to nije vrijedno spomena jer su našli samo nekoliko pušaka, ali su napadom na poštansku kočiju opljačkali 20'000 dolara.

Savezni šerif kimne i stisne zube. Zatim napomene da organizira potjeru.

— To je potrebno, šerife! — usklikne Buck. — Vidite, ja sam slu-

tio da bi oni mogli napasti kočiju pa sam u Columbusu našao ljude koji će je štititi. Sve je bilo u redu do Texarane. Nije bilo nikakvih neprilika. Onda se iznenada između mojih ljudi i kočije isprijecila skupina tih prokletih Indijanaca, koje je predvodio Crna Vrana. Napali su moje pratioce pucnjavom s proplanka i tako spriječili zaštitu.

— Znam — odvрати savezni šerif.

— Mogu li na neki način pomoći?

— ponudi se vlasnik rudnika.

Vance Sullivan zavrti glavom.

— Pokušat ćemo vratiti vaš novac, gospodine Buck!

XVI

Sve je bilo pripravno za konačni obračun s bandom Crne Vrane. Podijeljeni u dvije skupine, krenuše prema Texarani. Još na putu, dok su prolazili podnožjem Holy Crossa, naišli su na prvi spaljeni ranč. Ostaci drvene grade još su tinjali. Dva svježa groba govorili su da se ovdje vodila bitka. Ubrzo su sreli Lucille Sculley. Vozila se u kolima s troje djece.

— Bila sam s djecom kod nekih rođaka! — ispričala je saveznom šerifu. — Dok me nije bilo, Indijanci su napali ranč. Srećom, inače bi nas pobili. Moj muž Steve je mrtav, a i najstariji sin.

Vraćala se u Waco rodacima.

Uz šerifa Sullivana nalazio se tu i Howell, kojeg su zadužili da ih vodi jer ljudi s ranča »Tri kolta« nisu najbolje poznavali ovaj kraj.

— Prokletnici! — rekao je gnjevno šerif. — Još jedan uništen dom.

Tragovi su vodili prema Pony Blacku. Zbog toga Howell reče saveznom šerifu:

— Mislim da je našao skrovište u toj planini! Da je tu Marlin, on bi ga pronašao. On planinu poznaje kao svoj džep!

Medutim, Marlin je s Danyjem Booneom, Mary Lou i drugim članovima potjere jahao s druge strane Worlda, približavajući se Texarani s juga.

Bilo je dogovoreno da pročešljaju taj kraj, ali da se, za svaku sigurnost, ne upuštaju u okršaj s bandom. Da bi bio potpuno siguran da je banda Crne Vrane doista na tom terenu, Vance Sullivan je najprije odlučio »pritegnuti« Bulla Simonsa.

Tek nakon toga, ako od njega dozna skrovište bande, stupit će u akciju. Dogodi li se suprotno, mogli su upasti u zasjedu ili uludo potrošiti vrijeme u traganju.

*

Bull Simons je Martinu Dalayu velikodušno izbrojio tisuću dolara zato što je pucao na potjeru. Odmah je ocijenio da je Dalay, iako mlad, kao stvoren da mu pomaže, jer nije vjerovao poglavici Crna Vrana. Nije se, na primjer, slagao s time da se pale rančevi i farme, smatrajući da će mu na vrat navući vojsku. Čudna je bila njegova uloga u toj bandi. Bio je glavni organizator pljački. Kretao je s poštanske stanice, tobože, na službeni put, a zatim bi se na određenom mjestu priključio Crnoj Vrani.

Bio je mozak bande i zadržavao lavovski dio plijena. Nešto malo je davao trojici koji su mu pomagali. Za Crnu Vranu i Indijance bilo je dovoljno što su dobivali viski, a kad bi im darovao poneku staru pušku.

Znao je da će Crna Vrana jednom shvatiti da za njega vadi kestenje iz vatre. No dok ima viskija, koji je poglavica neumoljivo lokao i gotovo se nije trijeznio zajedno sa svojim Indijancima, mogao je raditi što hoće.

Prvi nesporazum izbio je kad je obavijestio Crnu Vranu da će se bandi priključiti Dalay.

— Crna Vrana mrzi bijelog čovjeka, ali ne tebe. Ti nama daješ viski i puške, i to je dosta. On je još mlad. Što on nama daje?

Martin Dalay je slutio po gestama i po mračnom pogledu Crne Vrane da nije dobrodošao.

Uhvatio se u vražje kolo i sad nije bilo povratka. Toga je postao svjestan kad mu je Simons rekao da bi bilo dobro da ode iz poštanske stanice, da se negdje sakrije i da čeka njegov poziv, bude li mu potreban. Očekivao je mnogo više. Bio je razočaran, ponajviše zbog toga što je Bull Simons bio tvrd, mračan tip, od kojeg se moglo svašta očekivati. Nekako je udobrovoljio Simonsa da kod njega ostane još nekoliko dana, čime se on složio preko volje.

— Nerado to činim jer te traže. Ne bih želio imati posla sa šerifom, pogotovo kad sam doznao da je u Dallas stigao Vance Sullivan, savezni šerif. Kažu da je veoma opak.

— Znam voditi računa o sebi! — procijedio je kroz zube Dalay i uzevši bocu viskija krenuo u sobu, koja će nekoliko dana biti njegovo skrovište.

Crna Vrana je s bandom odjahao u Ponuy Black pošto se dobro opskrbio viskijem, čekajući da ga Simons pozove.

Jašući s juga, Dany Boone i Mary Lou uskoro ugledaše panoramu Texarane. Cio taj kraj, koji je nosio to čudno ime, bio je gol, gotovo pjeskovit. Rastao je samo rijetki vrijesak, poneko kržljivo bilje, koje je vjetar, što je stalno puhao, raznosio na sve strane.

Tu površinu, kao da je odrezana nožem, presijecala je istoimena rijeka. S njene obje strane prostirao se vrbik, pa se Dany s potjerom zaustavio na toj strani.

Pustili su konje da pasu i Marlin je počeo lunjati okolicom. Mary Lou i Boone krenuli su na omanju uzvisinu ne bi li, kao što je bilo dogovoreno, ugledali saveznog šerifa i njegove ljude.

Vance Sullivan je kasnio.

– Još ga nema! – uzdahne nezadovoljno Mary i zabrinuto pogleda Danyja. On ništa ne odgovori, samo kimne glayom, pa pogleda prema zapadu.

– Sve je mirno. Ni traga bandi, a nema ni tragova. Barem tako kaže Marlin – kao za sebe izusti Dany i pride djevojci. Toplo je pogleda i nastavi: – Ne znam što je očekivao savezni šerif, ali mislim da bi bilo bolje da smo jahali zajedno.

– I ja tako mislim, Dany! Brže bismo stigli, ali je vjerojatno pretpostavljao da se Crna Vrana još mota oko poštanske stanice i da ćemo ih tako zaskočiti sa dvije strane.

– I meni tako izgleda. Pazi, oblak prašine!

Doista, sa zapada, sad se jasno vidjelo, kretao se veći broj jahača. Tog trenutka se vratio i Marlin. Pozvaše trojicu ljudi s ranča »Tri kol-

ta«, a četvrtog, kojeg su poslali u poštansku stanicu, dočekaše nestrpljivo. Kauboj sjaše, obriše znoj i hukne:

– Da sam imao vremena, ispraznio bih pola boce viskija u stanici.

– Kako stoje stvari? – upita Dany.

– Gazda je sam. Ni traga Indijancima. Međutim, sve mi se čini da su tek nedavno odjahali. Srmde mi na milju!

Onda se sjetio da je Boone Indijanc, pa se zbunjeno počese po glavi i kao da se ispričava pogleda Mary. Ona se napravi da nije čula primjedbu. Marlin je šutke prišao konju i uzjahao. Onda se okrenuo Danyju i kratko rekao:

– Dolaze, Što čekamo? Idemo!

Krenuše da bi se sreli i čuli što ima nova.

XVII

Martin Dalay ih opazi prvi, pa brzo i prilično uzbuđen side iz smrdljive sobe. Simons je baš spremao ručak, pa ga iznenadi njegov dolazak.

– Nemoj ulaziti kao muha bez glave! Ne volim iznenađenja. Mogao sam pucati! – zareži, ali ga pažljivije pogleda kad je vidio da je uzbuđen.

– Šefe, imamo posjet! Dolaze sa dvije strane, kao da su se dogovorili.

– Prokletstvo! – opsuje Simons i pride prozoru. U ruci mu se našao kolt.

– Samo mirno, mirno... Kako su došli, tako će i otići – primijetio je.

Nije ni sanjao da bi posjet mogao biti njemu namijenjen.

— Što da ja radim? — upita iznenada Dalay. Bio je zabrinut. Ne bez razloga. Kad je prišao prozoru i ponovo pogledao napolje, prigušeno prokune:

— Eno i Mary Lou, ženskog šerifa! Te prokletnice! Hej, ono je Indijanac o kojem sam ti govorio.

Da su dolazili sami, ne bi bilo tako strašno. No potjera je brojila desetak ljudi i bilo je sigurno da nisu na izletu. Dotad se Dalayu suprotstavljao mali broj ljudi, s kojima je lako izlazio na kraj. Ovo je već bila druga stvar.

— Vрати se u sobu! U skladištu imaš dvije sačmarice. Brzo mi donesi jednu. Drugu zadrži za sebe. I pazi! Ako sve krene naopako, bez milosti! Sačmarice će ih raspršiti kao pljevu.

Ništa ne sluteći, Vance Vullivan sa skupinom jahača stiže do poštanske stanice. Sjahaše i povedoše konje do pojila, smatrajući da nema opasnosti jer je Fish bio u izvidnici.

— Dany, vi biste mogli ostati napolju. Ja ću razgovarati sa Simon-
som — reče savezni šerif stresajući sa sebe prašinu i osjećajući u grlu gorčinu koju bi mogao isprati čašom viskija. Na prsa je ovaj put stavio značku saveznog šerifa. Pročistivši grlo, da tako najavi ulazak, zakorači prema vratima.

Bull Simons nije bio glup čovjek. Odmah ga je prepoznao i već s vrata, trudeći se da napravi što veselije lice, uskliknuo:

— Udite! Udite, šerife! Baš tražim društvo da s nekim popijem viski.

Očekivao je da će Vance prihvatiti poziv, ali se prevario. Njegovo mračno lice nije obećavalo ništa dobra.

— Zar vi niste prije nekoliko dana posjetili stanicu? Oh, da sam barem tada znao, mogli ste mi pomoći da otjeram te proklete Indijance! Zamislite, ta prokleta banda me je natjerala da im dam viski.

— Kakva banda? — mrzovoljno primijeti savezni šerif i oprezno ga pogleda. Tog trenutka je shvatio da ima posla s lukavim čovjekom, koji je premazan svim mastima.

— Ono je bila banda Crne Vrane!
— zavapi Simons.

— Vidi, vidi.. mrmljao je Vance i podigao stetson s čela.

Razmišljao je kako da ga natjera da pokaže njihovo skrovište. A on mu sad daje na znanje da im je prije nekoliko dana silom morao dati piće. Njemu se to nije tako činilo...

Pogotovo zbog grubosti kojom ga je odbio poslužiti.

— Ne melji! — vikne savezni šerif. — Ti surađuješ s crvenokošcima!

— Tko? Ja? Glupost! — počeo se braniti Simons. — Oni me teroriziraju! Inače bi me ubili!

— Zaveži! Nisam ja naivan pa da vjerujem u tvoje laži. Nego, reci, kad već mrziš tu bandu, gdje se skrivaju? Vidiš i sam da sam skupio potjeru. Riješit ćemo se obojica zla, pa ćeš na miru prodavati viski i dočekivati putnike.

To je bilo previše, i to Simons nije mogao izdržati. Grozničavo je razmišljao tražeći izlaz. A kako ga nije

našao, shvativši da je najbolje reći istinu, kimne glavom.

— Ja, ovaj... ako i... ne znam... Ovaj, otkud bi ja znao gdje se on nalazi?

Te su riječi razbjesnile saveznog šerifa. Uhvatio ga je za vrat i dobro stresao.

— O, znaš, znaš ti dobro! Melji! Tanki zidovi dijelili su sobu Martina Dalaya od prostorije gdje su razgovarali. Sve je čuo i odjednom počeo drhtati. Ako šerif ozbiljnije pritegne Simonsa, zacijelo će i o njemu propjevati. Bio je u klopci.

Oko poštanske stanice nalazila se potjera. Pažljivo su motrili na prozore i vrata. Što da radi?

Bull Simons je bio kukavica. Volio je svoju kožu. Što njega briga za Crnu Vranu. Ovlaživši usta, odjednom shvati da je dobro učinio što je kolt stavio u ladicu kad je vidio potjeru. Jedino se bojao da bi Martin Dalay mogao još više zapetljati stvar. Da to nekako izbjegne, prestrašeno promuća:

— Znam, čuo sam... Ovaj, on se skriva kod Doline dabrova. To je u Pony Blacku.

— E, kad znaš, onda ćeš nas odvesti tamo — tobože se udobrovolji savezni šerif i popusti stisak. Simons protrlja vrat, pa se oprezno ogleda prema vratima. Trenutak je razmišljao, a onda stavi prst na usta i pride bliže šerifu pa prošapće:

— Tamo je u sobi Dalay. Za njim je raspisana potjernica.

Kao da je slutio što se događa, Martin Dalay se tog trenutka pojavio na vratima držeći sačmaricu u ruci.

— Gore ruke, šerife! — viknuo je.

— Pucat ću! Raznijet ću te u komadiće! Tražim slobodan prolaz!

Bio je u stanju učiniti to. Sačmarica je opasno prijetila, ali se Vance Sullivan nije prestrašio.

— Spusti tu pušku, budalo! Ako me i ubiješ, potpisao si sigurnu smrt. Ako se predaš, obećavam ti pošteno suđenje.

— Ha, ha, ha! Pošteno suđenje! Da pukneš od smijeha! — silom se smijao bandit. — Gore ruke!

Vance Sullivan je iz iskustva znao da bi Dalay, ovako prestrašen, mogao izvršiti prijetnju. Pogledao je prema izlazu, očekujući svakog trenutka nekoga od potjere. Srećom, to se nije dogodilo, premda se unutra raspravljalo vrlo glasno.

Da je mogao pogledati kroz prozor, shvatio bi opasnost u kojoj se nalazila potjera. Uz rub rječice Texarane, zaklonjen od njihovih pogleda vrbama, poštanskoj stanici se približavao poglavica Crna Vrana.

Dolazio je po svoju porciju viskija. Da je došao tiho, bili bi iznenađeni.

No Indijanci nisu vidjeli potjeru jer su konji bili skriveni iza zida što je okruživao stanicu, pa su urlali kao ludi.

Savezni šerif je osjetio opasnost. Simons je smatrao da Crna Vrana dolazi u najpogodnije vrijeme da ga izvuče iz zla u koje je zapao. Martin Dalay je radosno viknuo:

— Šefe, evo naših ljudi!

Savezni šerif je grozničavo razmišljao. Morao je brzo onesposobiti Simonsa i Dalaya, a zatim Crnoj Vrani prirediti dostojan doček.

Naglo odgurnuvši Simonsa, bacio se na pod. Zatečen iznenadnim događajem, Dalay povuče okidač.

Sačmarica grune poput groma. Barutni dim obavije Dalaya i punjenje se zarije u Simonsa, koji zaurla od bola.

Martin Dalay nije uspio opaliti drugi put. Metak koji je ispalio šerif rascvjeta na njegovim prsima krvavi cvijet. S bolnim uzvukom Dalay padne na koljena i pokuša povući kolt. No ruka mu nemoćno klone.

Još je bio živ i s mržnjom je zarežao, dok mu je krv nahrupila na usta:

– Ti, ti... proklet...

Bandit, koji je prije samo mjesec dana krenuo putem zločina, bio je mrtav. Nije se osvetio Mary Lou ni Danyju Booneu. Pravda je ovaj put bila brža.

Kad je pojurio na vrata, Vance Sullivan je čuo da dolaze Indijanci. Ugledavši ga tako izbezumljenoga, razbarušene kose i s koltom u ruci, Marty Lou upita:

– Što se dogodilo, šerife?

On ih brzo obavijesti da dolaze Indijanci i da treba zauzeti položaje.

Shvativši što želi, Dany Boone odvrati:

– Čuli smo mi njih, šerife! Eno, Marlin je već rasporedio ljude. Zabrinuli smo se što je s vama.

Poglavica Crna Vrana, ne sluteći opasnost, još mamuram od lošeg viskija, pojavio se iza vrbika na cesti što vodi prema poštanskoj stanici.

Jahali su bezbrižno i vriskali. Tako su dojahali pred njihove puške.

Za bandu Crne Vrane nije bilo milosti. Odjeknuo je prvi, pa drugi plotun. Nastao je pakao, vriska i jauk. Nakon trećeg plotuna zavlada muk.

Kad se razišao barutni dim, od desetak Indijanaca i nekoliko bijelaca ostala je samo gomila leševa i ranjenika.

*

Kad ih je obavijestio o događajima u poštanskoj stanici, Mary Lou i Dany Boone shvatiše da se završilo jedno poglavlje njihova života. U Mary se rodio zaključak da je provođenje zakona katkad veoma krvavo i bolno.

Trpkim glasom, dok su jahali u Dallas, gledajući saveznog šerifa, čije je lice bilo kruto i hladno, ona primijeti:

– Šerife, vraćam značku! Napokon sam shvatila da to nije posao za ženu.

On je začuđeno pogleda, zaustavi konja i kimne, shvaćajući.

– Očekivao sam to od vas, gospodice Lou! Mislim da će vas ipak ovaj kraj pamtit i kao jedinoga ženskog šerifa na Zapadu.

Prihvatio je značku i odjahao naprijed da se pridruži Marlinu, Howellu i momcima sa željom da u prvom salunu u gradu zaliju sve to što su tog dana proživjeli. Ipak, u njihovim pogledima nije se osjećalo zadovoljstvo nakon onoga krvoprolića. Nije se tako osjećao ni Dany Boone, koji je zaostao s Mary.

Kad su stigli do kraja puta, do raskršća što je vodio na ranč

»Brigss«, Dany zaustavi konja, nasmiješi se djevojci, toplo je pogleda i upita:

– Ideš li sa mnom, Mary?

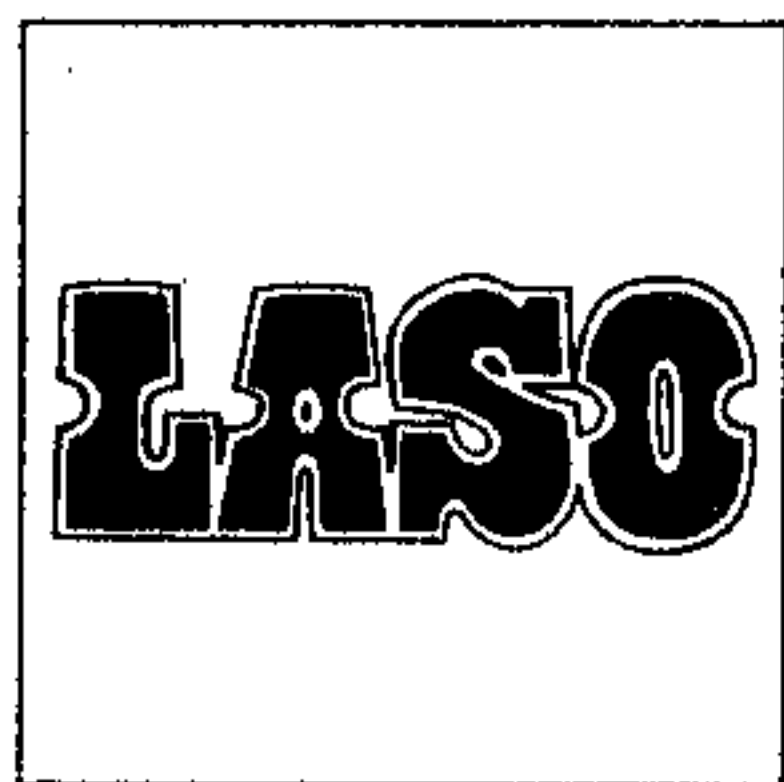
– Na kraj svijeta, dragi! – šapne ona zaljubljeno i radosno.

Zagrljeni krenuše svojom životnom stazom.

KRAJ

U PRIPREMI:

Macleod Reine
GLASNIK MIRA

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 9.360 d, a za šest mjeseci 4.680 d. U cijenu je uračunat i pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa: NIŠPRO »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-2052, za »LASO«.

Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 33,00, ASCH 234,00, SFR 27,00, HFL 37,00, SKR 116,00, FF 109,00, US\$ 17,00 (avionom US\$ 20,20), C\$ 24,00 (avionom C\$ 28,30), Australia £ 12,00 (avionom £ 15,00). Uplata na devizni račun 30101-620-16-25731-3252051 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRI).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 75.000 d, c/b stranica 50.000 d. Oslobođeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI. 1973. Rukopisi se ne vraćaju.

Roditelji!
Najnoviji
»Tom i Jerry« u
kući i na miru ćete dokraja
pročitati »Laso«!

